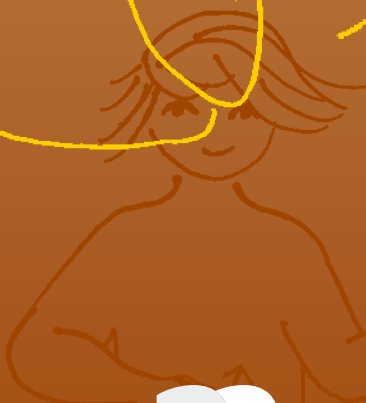

2

Tákn með tali

MENNTAMÁLASTOFNUN

Björk Alfreðsdóttir
Sigrún Grendal

2

Tákn með tali orðabók

Sigurborg I. Sigurðardóttir
teiknaði táknmyndir

MENNTAMÁLASTOFNUN

Heimilt er að ljósrita tákmyndirnar

Tákn með tali orðabók 2

ISBN 978-9979-0-2282-4

© 1998, 2005 Björk Alfreðsdóttir og Sigrún Grendal

© 1998, 2005 teikningar tákmynda: Sigurborg I. Sigurðardóttir

© 1998 teikningar: Þóra Sigurðardóttir

Ritstjóri: Sýlvía Guðmundsdóttir

Kápa: Námsgagnastofnun

1. útgáfa 1998

2. útgáfa 2005

Menntamálastofnun

Kópavogi

Útlit og umbrot: Námsgagnastofnun

Efnisyfirlit

I. hluti

Yfirlit yfir efnisflokka	4
Inngangur	5
Hvað er tákni með tali – TMT	6
TMT og tákni máli heyrnarlausra	7
Aukin tjáskipti	7
Hvenær getur barn byrjað að læra TMT?	8
Hvar og hvernig er best að byrja að kenna TMT?	9
Val tákna	9
Fyrstu tákni	10
Fjöldi tákna	10
Raunhæf markmið	10
Nokkur mikilvæg atriði	11
Notkun tákna í leikskóla/skóla	12
Veggspjöld	13
Söngvar	14
Samverustundir	14
Bækur	14
Spil	15
Nöfn	15
Algengar setningar	15
Orðabók	16
Samvinna	16
Lokaorð	17
Heimildir og ábendingar um lesefni	18
Verkefni og hugmyndir	19

II. hluti

Orðalisti, stafrófsröð	29
Orðalisti, efnisflokkar	37
Tákni myndir	

Yfirlit yfir efnisflokk

	Nr.
1. Dýr	1–40.10
2. Farartæki	41–59.6
3. Fatnaður	60–99.3
4. Hljóðfæri	100–107.2
5. Innanstokksmunir	
A) Eldhúsáhöld	108–122.9
B) Húsgögn	123–130
C) Snyrting	131–149.6
D) Heimilistæki	150–165
E) Annað	166–182.13
6. Leikföng og leiktæki	183–216.2
7. Matur	
A) Ávextir og grænmeti	217–235.7
B) Drykkir	236–246
C) Ýmis matur	247–268.19
8. Persónulegir munir	289–315
9. Persónur	
A) Fjölskyldan	316–332.4
B) Starfsheiti	333–359
C) Ýmsar persónur	360–371.29
10. Skóli	
A) Áhöld	372–383
B) Námsgreinar	384–394.1
C) Annað	395–405.3
11. Tímahugtök	
A) Vikudagar	406–412.7
B) Mánuðir	413–424.1
C) Árstíðir	425–428
D) Ýmis tímahugtök	429–451.2
12. Tómstundir	
A) Íþróttir	452–475.7
B) Leikir	476–483
C) Annað	484–493.4
13. Trú og trúarbrögð	494–507
14. Umhverfið	
A) Mannvirki	508–532.10
B) Náttúran	533–555.4
C) Veður	556–561.2
15. Verkfæri og áhöld	562–590
16. Önnur nafnorð	591–600.5
17. Ýmis smáorð	601–624.10
18. Lýsingarorð	
A) Litir	625–637.4
B) Ýmis lýsingarorð	638–682.20
19. Sagnorð	683–790.37
20. Tákn tengd líkama	791.1–791.19
21. Algeng orðasambönd	792.1–792.24

Fyrsta útgáfa orðabókarinnar Tákni með tali kom út árið 1998. Þær framúrskarandi móttökur sem bókin fékk sýndu greinilega þörfina á slíku efni. Tákni með tali, TMT, er í stöðugri þróun sem óhefðbundin tjáskiptaleið og er orðin edlilegur þáttur í daglegu lífi margra einstaklinga, fjölskyldna þeirra og stofnana. Þessi þróun kallar á stöðugt endurmat og endurbætur á því efni sem til er um TMT.

Fljótlega kom fram eftirspurn um viðbót við fyrstu útgáfu orðabókarinnar. Okkur til mikillar ánægju ákvað Námsgagnastofnun að bregðast við þeim ábendingum og var hafist handa um að safna hugmyndum að táknum sem vantaði meðal fagfólks og fjölskyldna sem nota TMT. Undirtektir voru góðar og viljum við undirritaðar þakka öllum þeim sem aðstoðuðu okkur við gerð þessarar bókar.

Það er von okkar að bókin verði áfram sá gagnagrunnur sem notendur TMT geta treyst og leitað í bæði til fróðleiks um myndun einstakra tákna og einnig sem uppsláttarrit um hugmyndir og vinnubrögð sem henta í tengslum við TMT.

Viðbótartáknin í bókinni eru flest fengin frá Samskiptamiðstöð heyrnarlausra og heyrnarskertra. Í samráði við sérfræðinga þar eru sum tákni einfölduð og löguð að getu og þörfum þeirra er nota TMT.

Sérstakar þakkir fyrir gott samstarf viljum við færa sérfræðingum á Samskiptamiðstöð heyrnarlausra og heyrnarskertra og Sigurborgu I. Sigurðardóttur, sem teiknaði öll tákni.

Sigrún og Björk

Inngangur

Tákni með tali 2 er endurskoðuð útgáfa af orðabókinni Tákni með tali sem kom út hjá Námsgagnastofnun 1998. Í þeirri útgáfu var stuðst við efnið Íslenskar tákni myndir og Tákni myndir, flokkur A og B, sem Námsgagnastofnun gaf út 1984 og hafði til hliðsjónar danskt efni.

Tákni með tali 2 skiptist í tvo hluta. Í fyrri hlutanum er sagt frá uppbyggingu og tilgangi TMT og fjallað í örstuttu máli um innlögn og þjálfun. Þar má einnig finna dæmi um verkefni og tvenns konar orðalista yfir tákni. Annars vegar er táknumum raðað eftir stafrófsröð, hins vegar eftir efnisflokkum t.d. dýr, farartæki, föt o.s.frv. Öll tákni eru númeruð svo að auðvelt er að finna tiltekið tákni og til að auðvelda leit enn frekar er í mörgum tilvikum vísað á samheiti orða sem ekki var áður.

Í Tákni með tali 2 hafa bæst við 274 tákni svo að samtals eru tákni nú 1064. Viðbótartáknunum er bætt aftast í efnisflokkana. Þá hefur verið bætt við tveimur efnisflokkum, þ.e. táknum yfir líkamsheiti og hugtök tengd líkamanum, en slík tákni eru iðulega notuð til að tákna nöfn á fólki. Í hinum flokknum eru tákni yfir algeng orðasambönd. Í seinni hlutanum er tákni myndasafnið.

Ljóst er að bók sem þessi getur aldrei orðið tæmandi listi yfir öll tákni sem eru notuð heldur verður hún fyrst og fremst gagnagrunnur sem hægt er að leita í. Við val á táknum í báðar bækurnar var stuðst við ábendingar og óskir frá fagfólki og foreldrum barna sem nota TMT. Kannad var hvaða tákni brýnast var að hafa með og reynt að bregðast við óskum eftir því sem kostur er. Aldrei verður samt hægt að komast hjá því að laga þurfi ýmis tákni og notkun kerfisins að þörfum ólíkra einstaklinga. Því er mikilvægt er að þeir sem kenna TMT kynni sér vel hugmyndafræðina sem liggur að baki.

Orðabókin Tákni með tali 2 er einkum ætluð fagfólki, foreldrum og fjölskyldum þeirra sem nota TMT svo og öðrum sem hafa áhuga á að kynna sér óhefðbundnar tjáskiptaleiðir. Bókin er eins konar uppsláttarrit þar sem hægt er að nálgast upplýsingar um TMT, hverjir geti einkum nýtt sér það og hvernig það

er notað í daglegu lífi og skólstarfi. Efnið er sett þannig upp að auðvelt er að ljósrita tákinn, stækka þau og minnka, t.d. við gerð verkefna, söngbóka eða sögu- og dagbóka. Forrit sem fylgir efninu er líka afar heppilegt til slíkrar vinnu. Aðferðirnar nýtast að sjálfsögðu bæði börnum og fullorðnum sem nota TMT þótt í textanum sé yfirleitt vísað til barna.

Yfirlitsblað yfir skýringar á ýmsum merkingum sem eiga að sýna hvernig tákinn eru mynduð fylgir. Í neðsta reit á sumum blöðunum eru frekari skýringar og ábendingar um hvernig tákinn eru notuð og gerð. Í nýju útgáfunni eru samsett tákni teiknuð hlið við hlið í stað þess að vera hvort neðan við annað. Þau geta því náð yfir tvo eða þrjá reiti eftir fjölda tákna. Þá má geta þess að tvö tákni eru yfir dagana, þ.e. tákni sem byggjast á stafrófi heyrnarlausra og tákni sem vísa í merkingu daganna. Síðari aðferðin hentar oft betur ungum notendum.

borða

synda

Náttúruleg tákni eru til dæmis synda, líkt er eftir handatökum í bringusundi og borða, hendi færð að munni.

Sá sem kennir TMT hægir ósjálfrátt á talhráðanum, talar skýrt og leggur áherslu á lykilorð setningarinnar.

Hvað er tákni með tali – TMT

Tákni með tali er tjáningarform ætlað heyrandi fólki sem á við mál- eða talörðugleika að stríða. Það byggist á samblandi af látbrigðum, táknum og tali. Með látbrigðum er átt við látbragð og svipbrigði sem yfirleitt eru sýnd um leið og tákni eru gerð og undirstrika þannig merkingu þeirra.

Táknunum er skipt í náttúruleg tákni sem byggjast aðallega á því að athöfn er leikin og eiginleg tákni sem flest eru fengin að láni úr táknmáli heyrnarlausra. Í TMT eru tákni alltaf notuð samhliða töluðu máli og aðeins lykilorð (aðaláhersluorð) hvernar setningar eru táknuð. TMT er leið til tjáskipta jafnframt því sem hún örvar málvitund og málskilning barnsins.

Flestir nota látbrigði og náttúruleg tákni í daglegum samskiptum án þess að vera sér meðvitandi um það. Þeir kinka kolla um leið og þeir segja já, hrista höfuðið þegar þeir segja nei, vinka og segja bless, yppa öxlum þegar þeir vita ekki eitthvað o.s.frv. Þegar nota á TMT eru þessar hreyfingar sá grunnur sem byggt er á, notkun þeirra verður meðvitund og markviss, táknum bætt við og aðferðin löguð að þroska og þörfum viðkomandi barns.

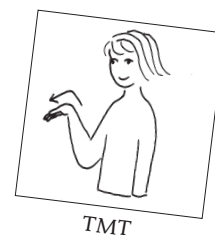
Tákni í TMT geta verið bæði myndræn og lýsandi. Með því að nota þau samhliða tali eru orðin gerð „sýnileg“ en margir sem nota TMT eiga auðveldara með að læra og til-einka sér ný hugtök með sjónrænum stuðningi. Sá sem kennir TMT talar yfirleitt hægt og skýrt og leggur áherslu á lykilorðið í setningunni, það er orðið sem hann vill að viðmælandinn skilji. Hann leggur jafnframt áherslu á og gerir sýnileg öll atkvæði orðsins um leið og hann tákni það. Að útfæra tákni með höndunum er mun auðveldari hreyfing en að segja orðið sjálft. Það eru því meiri líkur á að tilraunir barnsins til tjáskipta beri oftár árangur noti

það tákni. Þegar barn finnur að tilraunir þess til tjáskipta bera árangur verður það áræðnara og reynir aftur. Til að barn nemi táknið þarf það að horfa á þann sem talar við það. Áhersla á augnsamband stuðlar að betra sambandi við barnið og hvetur til tjáskipta.

TMT og táknmál heyrnarlausra

Aðalmunurinn á TMT og táknmáli heyrnarlausra er sá að í TMT eru táknið ávallt notuð samhliða tali. Táknin eru stuðningur við íslenskt talmál en aðeins lykilorð hvernar setningar er táknað. Oftast er stefnt að því að barnið læri að tala.

Íslenska táknmálið er hins vegar mál heyrnarlausra Íslendinga og hefur þróast í samfélagi þeirra. Það er sjálfstætt mál, sem er gjörólíkt íslensku talmáli, með eigin málfræði og setningafræði. Táknmál er heyrnarlausum jafn mikilvægt og talmálið er heyrandi fólki.

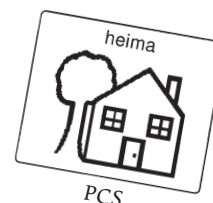
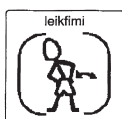

Aukin tjáskipti

Á undanförunum árum hefur skilningur á mikilvægi tjáskipta aukist og þróaðar hafa verið hefðbundnar tjáskiptaleiðir sem njóta nú almennrar viðurkenningar. Má þar nefna táknmál heyrnarlausra, tákni með tali – TMT – og ýmiss konar táknmyndakerfi svo sem Bliss, PCS (Picture Communication Symbols) og Pictogram. Oft eru þessar aðferðir notaðar saman og styrkja þá hver aðra, t.d. TMT og myndir (PCS). Dæmi:

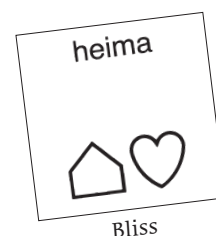

Ég fer í leikfimi.

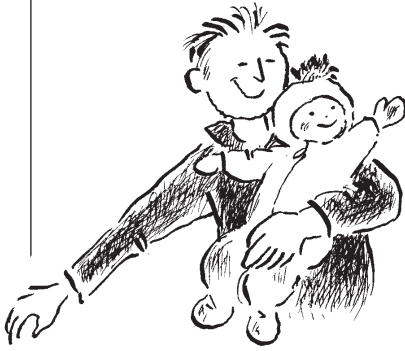
Áður héldu margir að notkun tákna kæmi í veg fyrir að börn lærðu að tala. Reynslan, svo og rannsóknir*, hafa hins vegar sýnt að óhefðbundnar leiðir auka færni barnsins í tjáskiptum og efla málskilning þess.

Mörg fötluð börn hafa slakan málskilning og eiga þar af leiðandi erfitt með að vinna úr töluðu máli. Orð eru huglæg og því getur reynst erfitt að skilja þau ein sér. Auk þess eiga mörg börn í erfiðleikum með að greina á milli líkra orða, svo sem súpa og sápa, bolti og bolli. Með því að gera orðin myndræn og hlutbundin, stytta orðaflauminn og tala skýrt er hægt að auðvelda börnunum að skilja það sem sagt er. Óhefðbundnar tjáskiptaleiðir hafa þann tilgang að gera orð myndræn og sýnileg og opna leiðir fyrir börn til tjáskipta jafnvel löngu áður en þau eru fær um að segja sitt fyrsta orð.

*Johansson, I. (1990). Contributions of Language to Cognitive Development. Útgáfa frá fjórða þingi ISAAC í Stokkhólmi. Bls. 226.

TMT er hentug tjáskiptaleið fyrir mörg fötluð börn enda er tiltölulega auðvelt að tileinka sér notkun hennar frá fyrsta aldursári. Flestum börnum er kennt að sýna

hvað þau eru stór, vinka bless, klappa saman lófunum, rétta hendurnar fram þegar þau vilja láta taka sig o.s.frv. Ýmislegt annað en orðin ein hjálpar barninu að skilja fyrirmælin. Þegar barn er t.d. beðið að ná í ákveðinn hlut, svo sem skóinn sinn, fylgir fyrirmælunum venjulega bending og ákveðin blæbrigði í röddinni. Barnið les úr þessu öllu og fer og nær í skóinn sinn. Þegar um er að ræða

fatlað barn má segja að sama aðferð sé notuð en nú er henni beitt markvisst og hún löguð að þroska barnsins.

Samspilið milli foreldra og barns á fyrstu mánuðum þess felst að verulegu leyti í tjáskiptum sem frekari þroski byggist á. Foreldrar verja þá iðulega miklum tíma í leiki með börnum sínum, búa til hljóð og hreyfingar, hlusta og herma eftir því sem þau heyra o.s.frv. Á þessu tímabili eiga foreldrar oftast auðvelt með að kenna barninu ný tákni því að það virðist falla eðlilega að samspili þeirra.

Þannig venst barnið því strax frá unga aldri að sjá tákni í umhverfi sínu og þykir það eðlilegt. Foreldrar ungbarna virðast ekki eins feimnir að nýta sér látbragð og bendingar talmáli sínu til stuðnings eins og síðar vill verða. Það er því margt sem mælir með að byrjað sé sem fyrst að kenna börnum TMT. Bæði foreldrar og barn fá þá tækifæri til þess að þjálfa sig í tjáskiptaleið sem þau geta notað eins lengi og þörf krefur.

Hvenær getur barn byrjað að læra TMT?

Í kaflanum hér á undan kemur fram að hægt er að byrja að nota TMT með mjög ungum börnum. Í ljósi þess hversu þýðingarmikil fyrstu árin eru fyrir málþroska barnsins er mikilvægt að hefja markvissa málörvun sem allra fyrst. Á það ekki síst við um fatlað barn eða barn sem er í áhættuhópi hvað málþroska varðar. Oft er erfitt að átta sig á um hvers konar þroskaröskun er að ræða hjá barni og þar af leiðandi er ekki alltaf hægt að hefja viðeigandi þjálfun eins snemma og æskilegt er. Sum börn eru þó líklegri til að eiga við tal- og málörðugleika að stríða en önnur. Sem dæmi má nefna börn með Downs-heilkenni. Fötlun þeirra greinist venjulega fljótt eftir fæðingu og þá er strax vitað um ýmsa þroskaþætti sem huga þarf að. Fötlunin birtist m.a. í varanlegum erfiðleikum við að skilja talmál og að tala. Reynslan hefur sýnt að TMT virðist henta mörgum þeirra vel.

Sum byrja að læra TMT strax á fyrsta aldursári og geta nýtt sér það löngu áður en þau segja sitt fyrsta orð. Hið sama má segja um mörg önnur börn sem eiga í erfiðleikum með tal og tjáskipti.

Best er að markviss þjálfun hefjist á barnsaldri. Þjálfun sem hefst síðar á lífsleiðinni getur einnig skilað góðum árangri, jafnvel þó komið sé fram á fullorðinsár. Mál-tækið „betra seint en aldrei“ á því sannarlega við hér.

Hvar og hvernig er best að byrja að kenna TMT?

Ef byrjað er að kenna barni TMT á fyrsta eða öðru aldursári, fer kennslan aðallega fram heima. Þegar barnið eldist bætast aðrir staðir við, svo sem dagvist, leikskóli, grunnskóli og jafnvel vinnustaður.

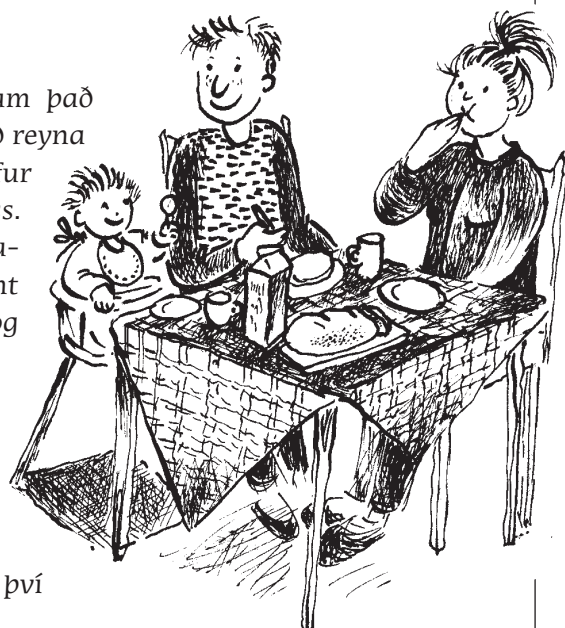
Í byrjun sjá foreldrarnir að mestu um kennsluna. Mikilvægt er þó að öll fjölskyldan taki virkan þátt í henni, sé dugleg að nota táknið og hjálpist að við að gera TMT að eðlilegum þætti í daglegu lífi barnsins. Þegar talað er um fjölskylduna er átt við alla sem umgangast barnið, svo sem systkini, frændfólk, afa og ömmu og vinafólk. Það er örvandi fyrir bæði barn og foreldra að sjá sem flesta í umhverfinu nota táknið. Þá skiptir ekki meginmáli fjöldi tákna sem notaður er heldur viðleitnin og jákvætt viðhorf. Börnin læra táknið í daglegu umhverfi sínu á sama hátt og þau læra að tala. Fólk tákna og talar um það sem því liggur á hjarta hvort heldur er heima eða heiman, t.d. í pössun hjá afa og ömmu. Þannig læra börnin táknið við eðlilegar aðstæður og að nota þau á mismunandi stöðum og með mismunandi persónum.

Mikilvægt er að allir sem umgangast barnið taki virkan þátt í að nota TMT.

Val tákna

Aldur, áhugi og þroski barnsins ræður mestu um það hvaða tákni eru tekin fyrir. Mikilvægt er í byrjun að reyna að átta sig á hvaða tákni það eru sem barnið hefur mest gagn af og hvaða tákni gætu vakið áhuga þess. Einnig verða táknið að vera í samræmi við reynsluheim barnsins. Hreyfifærni þess hefur jafnframt áhrif á val tákna og mikilvægt er að einfalda og laga táknið að hverju barni.

Barnið lærir táknið smám saman við að sjá þau aftur og aftur. Æskilegt er að þau lærist við eðlilegar aðstæður og tengist athöfnum daglegs lífs. Að borða, baða sig og sofa eru dæmi um athafnir sem gott er að byrja á að tákna. Sumar athafnirnar eru endurteknar oft á dag og táknið því líka ef þess er gætt að nota þau.

Æskilegt er að táknið lærist við eðlilegar aðstæður.

Í byrjun stjórna hinir fullorðnu því hvaða tákni eru kennd. Eftir því sem áhugi barnsins fyrir umhverfinu eykst hefur það sjálft meiri áhrif á val tákna. Þá þarf að sýna barninu hvernig það getur tjáð hugmyndir sínar og óskir. Ef barnið veitir athygli bíl sem það heyrir í, gæti hinn fullorðni sagt og táknað um leið „sjáðu bílinn“, og á sama hátt ef barnið teygir sig í áttina að kexskálinni „viltu kex“? Mikilvægt er að vera vakandi fyrir óvæntum atvikum eða nýjum aðstæðum og nýta eins vel og kostur er í kennslunni. Á þann hátt er barninu kennt hvernig það getur tjáð sig og um leið er ýtt undir frumkvæði þess til tjáskipta.

duglegur

góður

týndur

detta

Fyrstu tákni

Fyrstu tákni sem barnið lærir eru tákni sem tengjast daglegum athöfnum. Önnur tákni sem margir leggja áherslu á með ungum börnum eru: gráta, góður (aaaaa..., strjúka kinnina), bless (vinka), takk, detta, duglegur, stór, já, nei, týndur og allt búið. Ekki má gleyma táknum fyrir mömmu og pabba og aðrar mikilvægar persónur í lífi barnsins.

Þegar barnið fer að sýna leikföngum og öðrum hlutum áhuga bætast heiti þeirra í hópinn. Sími, bolti, bíll, dúkka, bók, kubbar og ýmis dýr eru dæmi um slík tákni.

Fjöldi tákna

Það er einstaklingsbundið hve ört ný tákni eru kynnt. Í sumum tilvikum getur verið gott að taka fyrir tiltekið tákni og æfa það markvisst við ólíkar aðstæður. Eftir vissan tíma er svo öðru tákni bætt við. Í öðrum tilvikum getur verið æskilegt að taka fyrir nokkur tákni í einu og þjálf þau tiltekinn tíma áður en nýjum táknum er bætt við. Þessi aðferð þarf ekki að gera meiri kröfur til barnsins heldur sér það fleiri tákni í daglegri notkun.

Oft getur liðið töluverður tími frá því að byrjað er að nota TMT þangað til barnið sjálft fer að nota tákni. Það er því mikilvægt að halda ótrauður áfram og gefast ekki upp of snemma þótt lítið virðist bóla á árangri.

Raunhæf markmið

Sumum vex í augum að byrja að nota TMT. Oftast virðist ástæðan vera sú að fólk telur aðferðina flóknari en hún er í raun og veru og sér jafnvel tákniál heyrnarlausra fyrir sér. Aðrir eru hreinlega feimnir. Það er hins vegar ástæðulaust að láta feimnina ná tökum á sér. Látbragð og bendingar eru ómissandi áhersluþættir sem skreyta tal og tjáningu fólks óháð því hvert tungumálið er. TMT er byggt á þessum grunni og er því ekki eins framandi og ætla mætti.

Til að gera byrjunina sem auðveldasta er nauðsynlegt að hver og einn setji sér markmið sem hann treystir sér til að fylgja. Gott er að byrja á því að binda notkun tákna við eina ákveðna athöfn. Matartíminn er ágætur til þess. Hægt er að byrja með táknið að borða, síðan að drekka, þá takk, búinn, meira, heitt og svo auðvitað heiti matarins. Þegar reynsla er komin á matartímann má bæta fleiri athöfnum við. Þannig fæst ákveðin og markviss stígandi í þjálfunina og enginn dagur líður án þess að TMT sé notað.

Mikilvæg atriði

Barn lærir ekki að nota TMT nema það sjái aðra gera það.

Það lærir barnið sem fyrir því er haft! Barn lærir ekki að nota TMT nema það sjái aðra nota táknið.

Ótal dæmi eru um að börn tjái sig með TMT við þá sem nota tákni í daglegum samskiptum við það en láti það ógert við aðra. Nauðsynlegt er því að sem flestir í umhverfi barnsins noti TMT eigi það að verða eðlilegur þáttur í lífi þess.

Börn þurfa að sjá táknið aftur og aftur áður en þau fara sjálf að mynda tákni. Töluverður tími getur liðið frá því að byrjað er að fást við TMT þangað til barnið fer sjálfst að mynda sín fyrstu tákni. Oft þurfum við að hjálpa því af stað með því að stýra höndum þess. Mikilvægt er að gefast ekki upp á þessu stigi heldur halda markvisst áfram.

Börn tala barnamál í táknum og táknið eru oft óskýr á sama hátt og framburður barns sem er að byrja að tala. Oftast verður myndun tákna skýrari eftir því sem þroski og samhæfing eykst. Ekki er æskilegt að leiðrétta táknið á þessu stigi heldur vera góð fyrirmynd og gera sjálfur táknið skýrt og greinilega. Hluti barna mun alltaf nota sín persónulegu tákni, það er tákni sem eru verulega löguð að þörfum þeirra og getu.

Börn ráða fyrst við einfaldar hreyfingar. Auðveldara er t.d. að gera tákni þar sem líkamshlutar snertast en tákni sem gerð eru í lausu lofti. Einnig virðist auðveldara fyrir þau að gera tákni þar sem þau sjá hvað hendurnar gera og tákni þar sem báðar hendur gera sömu hreyfingu. Samsett tákni, þ.e. tákni sem eru sett saman úr tveimur mismunandi táknum, reynast sumum börnum erfið og getur þá þurft að einfalda þau. Dæmi:

jólaveinn

jólaveinn

jólaveinn

Táknið fyrir jólavein er samsett úr táknum fyrir skegg og poka. Til einföldunar er hægt að nota eingöngu annað táknið.

Verum óhrædd að sýna sveigjanleika við myndun tákna og virðum allar tilraunir barnsins til tjáskipta.

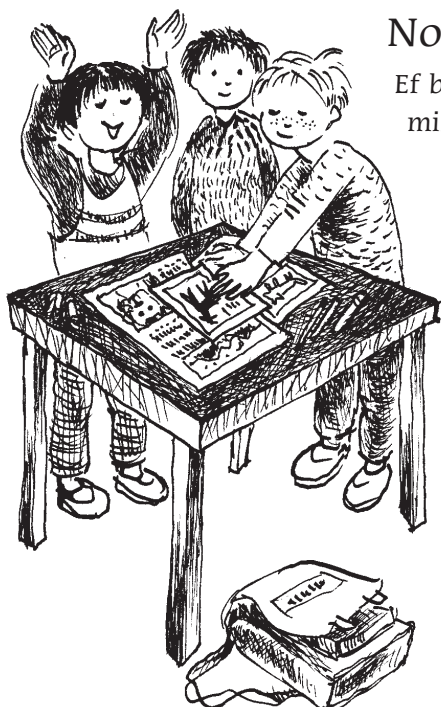
Þegar sum börn byrja að læra TMT verða þau svo upptekin af hreyfingu tákanna að um tíma virðist draga úr hljóðmyndun og tali. Þetta er þó aðeins tímabundið ástand og ekki óalgengt að á meðan nýir hlutir lærast falli aðrir í skuggann.

Sum fötluð börn eiga erfitt með að vinna úr hljóðum og táknum (hreyfingum) samtímis, það verður of ruglingslegt. Þá er mikilvægt að skilja þessa tvo þætti að. Þegar nota á TMT með þessum börnum er æskilegt að mynda táknið fyrst og segja svo orðið á eftir, eða öfugt þ.e. segja fyrst orðið sem á að tákna og mynda síðan táknið.

Eftir að hafa notað TMT í nokkurn tíma fara mörg börn að segja sín fyrstu orð. Smátt og smátt eykst svo talið og tjáningin verður blanda af tali og táknum. Um tíma halda þau áfram að tákna orðin um leið og þau segja þau en fljótlega tákna þau eingöngu orðin sem þau geta ekki sagt skiljanlega. Í mörgum tilvikum tekur því talið smám saman við af táknum. Þetta gerist á mislögum tíma og misjafnt hvort, hvenær og hversu vel börnin geta nýtt sér talmál. Reynslan hefur sýnt að margir hafa tilhneigingu til að hætta að nota tákni með börnunum of snemma á þessu ferli. Það er sannarlega gleðilegt að barn geti sagt tíu skiljanleg orð en þau leiða til mun takmarkaðri tjáskipta en þau e.t.v. áttatíu tákni sem barnið notaði. Tjáskiptin mega ekki verða fátækari við það að barninu hafi farið fram í tali. Látið tal og tákni vinna saman. Barnið hættir í flestum tilvikum sjálfkrafa að nota þau tákni sem það hefur ekki þörf fyrir lengur. Við þurfum ekki að taka þá ákvörðun fyrir barnið.

Notkun tákna í leikskóla/skóla

Ef barn, sem notar TMT, er í leikskóla eða grunnskóla er mikilvægt að allir sem tengjast því þar séu færir um að nota TMT og að ábyrgðin dreifist á fleiri en einn aðila. Hlutverk starfsfólksins er veigamikið. Hversu vel tekst til með TMT kennsluna og yfirfærslu tákanna í daglega lífið er algjörlega undir kennurum og öðru starfsfólki komið. Starfsfólkið er fyrirmynd barnanna í því hvernig TMT er notað, frumkvæði og kennsla er algjörlega í þeirra höndum. Ef starfsfólk leikskólans eða skólans notar ekki TMT hættir málhamlaða barnið fljótlega að nota það. Barnið notar ekki TMT nema það sjái aðra gera það.

Það er mikill stuðningur við barn sem notar tákni ef TMT er gert að edlilegum þætti í leik- og grunnskólastarfinu. Stór þáttur í því er m.a. að sjá hin börnin í hópnum nota tákni. Það eykur sjálfstraust og árædni barnsins og það fær frekar samkennd með

hinum börnunum. Börn á leikskóla- og skólaaldri hafa yfirleitt áhuga á að læra tákni og finnst það bæði spennandi og skemmtilegt. Þegar áhugi þeirra er vakinn fara þau að spyrja um tákni yfir hitt og þetta. Yfirleitt eru börnin fljóttari en fullorðna fólkið að skilja málhamlaða barnið og gera sig skiljanleg við það. Með því að virkja hópinn eignast starfsfólkið trygga og góða bandamenn í TMT-kennslunni.

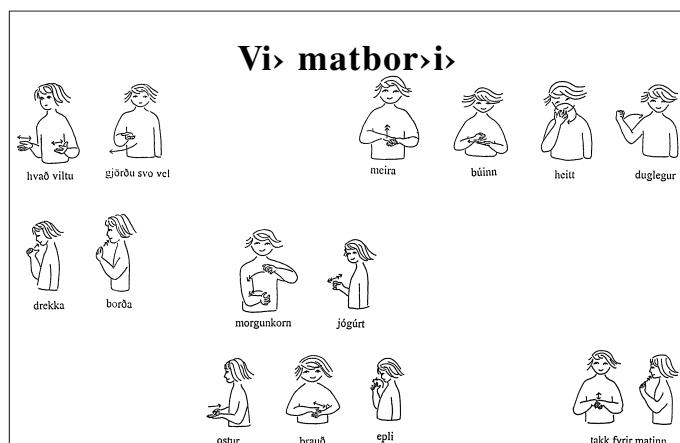
Í leikskólahópum eru oft börn sem eru skammt á veg komin í málþroska og geta haft verulegt gagn af að vera í markvissu TMT-umhverfi þótt þau noti aldrei tákni sjálf. Í slíku umhverfi er markvisst fengist við málörvun og tjáningu. Lögð er áhersla á að tala í stuttum og skýrum setningum um leið og lykilorð hverrar setningar er dregið fram með því að tákna það. Þessir áhersluþættir eru tengdir allri vinnu og daglegum athöfnum sem fara fram með viðkomandi börnum í leikskólanum.

Í stórum dráttum er TMT notað á sama hátt í leik- og grunnskólanum og heima en skipan dagsins er auðvitað ólík og áherslurnar líka. Hér á eftir fara nokkrar hugmyndir um notkun TMT í leik- og grunnskóla en að sjálfsögðu geta þær einnig nýst á öðrum stöðum.

Veggspjöld

Til að minna þá sem umgangast barnið á tákni og örva þá í notkun þeirra er æskilegt að setja upp veggspjöld með viðeigandi táknum á mismunandi staði. Í matarkróknum má hengja upp töflu með táknum yfir mat og fleira sem tengist matartíma og í fataklefanum tákni yfir föt og útivist. Í skólanum má setja upp spjöld með völdum táknum, til dæmis í sérgreinastofum, svo sem í matreiðslu, tónmennt, handmennt, myndmennt og leikfimi. Þessi veggspjöld vekja iðulega áhuga hinna barnanna í hópnum á táknum, börnin fara að spyrja um þau og hugleiða hvernig þau eru notuð. Sjá hugmyndir að nokkrum veggspjöldum, sem hægt er að styðjast við, á bls. 19–22.

Söngvar

Söngvar eru góð leið til að kenna börnunum tákni. Flestum börnum finnst gaman að syngja og hreyfisöngvar höfða sérstaklega til þeirra. Foreldrar málhamaðra barna hafa lýst því hvernig barn þeirra virðist syngja „hástöfum“ með táknum þótt það gefi ekki frá sér eitt einasta hljóð. Auðvelt er að setja tákni við hvaða texta sem er, bæði barna- og dægurlög, en varast þer að tákna of mörg orð. Það getur verið nóg að tákna eitt eða tvö orð í laglínu eða jafnvel eitt eða tvö orð í laginu öllu. Það á að vera gaman að syngja með táknum.

Gefa má söngvunum tákniheiti svo barnið geti valið eða beðið um lag, sjá dæmi bls. 23–25.

Námshagnastofnun gaf á sínum tíma út bókina „Syngjum með táknum“ sem Sigurborg I. Sigurðardóttir tók saman. Í bókinni eru nokkur vinsæl barnalög með táknum sem nýtast börnum sem nota TMT. Tekið er fram í formála bókarinnar að tákni og fjöldi táknaðra orða í hverju lagi skuli lagaður að þörfum barnsins ef með þarf.

Ein ég sit og sauma

enginn kemur sjá mig

inni í litlu húsi,

nema litla músin.

Samverustundir

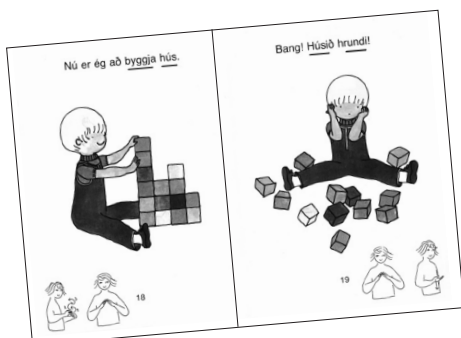
Samverustundir eru ákjósanlegur vettvangur til að örva notkun TMT og bæta við nýjum táknum á markvissan hátt. Ef stundirnar eru notaðar til að fjalla um ákveðið viðfangsefni og hugtök sem tengjast því er þetta sérstaklega árangursríkt. Oft reynist gott að virkja hópinn í heild í samverustundinni og leyfa málhamaða barninu að njóta sín.

Bækur

Nauðsynlegt er að kynna sér vel bók sem á að tákna og draga út lykilorðin, áður en hún er lesin fyrir börnin.

Hentugt getur verið að strika undir þau orð sem á að tákna og jafnvel líma táknimyndir í bókina. Þessi undirbúningsvinna nýtist öllum þeim sem koma til með að lesa viðkomandi bók fyrir börnin og samræmir um leið táknotkunina.

Hver bók getur haft tákniheiti svo að barnið geti valið hana eða talað um hana með nafni. Þægilegast er að hafa báðar hendur frjálssar við lestur bókarinnar til að geta táknað að vild. Til að

komast hjá því að halda á bókinni má nota t.d. nótnasta-
tíf eða annan einfaldan stand fyrir bækur.

Spil

Ýmiss konar spil eru ákjósanleg til málörvunar. Lottó-spil eru mikið notuð á leikskólum og börnin verða snemma leikin í að nota þau. Það er bæði lærdóms-
ríkt og spennandi tilbreyting fyrir hin börnin í hópnum að tengja tákn við þennan leik og gefur málhamaða barninu tækifæri til að spila á svipuðum forsendum og þau. Þá er hægt að þjálfra ákveðin setningaform með því að kenna barninu að spyrja og svara á ákveðinn hátt, ýmist með einu orði eða heilli setningu.

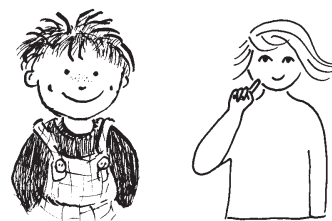

Hver á kisu?

Ég á kisu.

Nöfn

Börnunum í hópnum þykir gaman að eiga sitt eigið tákn. Það gefur málhamaða barninu færi á að tala við og tala um aðra með nöfnum. Þá er um að gera að nota hugmyndaflugið. Táknin geta höfðað til útlits (jákvæðra atriða) og áhugamála viðkomandi eða verið úr lausu lofti gripin. Gott er að fá börnin til að taka þátt í að búa til tákn því að þau eru ekki síður hugmyndarík en fullorðnir. Sumstaðar hefur starfsfólk sett teikningu eða skriflega lýsingu á tákni hvers barns upp í fataklefanum. Þetta hefur m.a. vakið eftirtekt og áhuga foreldra og ýtt undir forvitni og frekari umræðu um TMT.

Óli

Dæmi um hvernig hægt er að laga TMT að mismunandi þörfum. Táknid fyrir sælgæti er notað fyrir Óla. Ör er tekin burtu og staðsetning fingursins vísar nú á spékoppinn hans Óla.

Algengar setningar

Æskilegt er að taka saman yfirlit yfir setningar sem notaðar eru í daglegum samskiptum við málhamaða barnið. Um er að ræða grunnsetningar sem tengjast daglegu starfi, heima, í leikskólanum og skólanum. Nauðsynlegt er að þeir sem sinna barninu mest komi sér saman um setningar sem ber að leggja áherslu á og hvernig þær séu táknaðar. Á þann hátt má samræma notkun táknaða og hjálpa málhamaða barninu að átta sig á athöfnum dagsins. Þetta er einnig góð leið til að virkja þá sem umgangast barnið í að nota TMT. Að heilsast og kveðjast á ákveðinn hátt, bjóða til sætis og þakka fyrir matinn eru dæmi um algengar athafnir sem heppilegt er að taka fyrir í þessum tilgangi. Dæmi um setningar eru: Góðan dag,

bles og takk fyrir daginn, það er gaman að sjá þig, hvað heitir þú? hvað viltu? gjörið þið svo vel, takk fyrir matinn, til hamingju með afmælið.

Góðan dag!

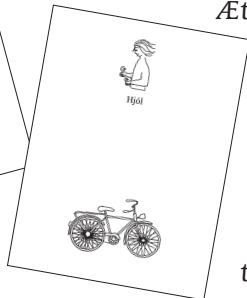
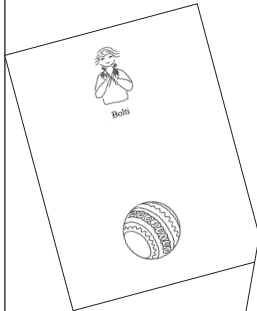
Takk fyrir matinn.

Orðabók

Algengt er að útbúa sérstaka orðabók fyrir hvert barn. Í hana er safnað táknum sem barnið kann eða er að læra. Ætlast er til að bókin fylgi barninu milli staða svo að hægt

sé að fletta upp í henni og fylgjast með hvaða tákni það á að kunna og hvernig barnið sjálft gerir táknið. Oftast eru börnin stolt af bókinni sinni og hafa gaman af að sýna öðrum hvað þau kunna. Þessa bók má útbúa á ýmsa vegu og fer það gjarna eftir getu barnsins hvernig bókin er gerð. Til dæmis er hægt að ljósrita táknið úr TMT orðabókinni og setja mynd við ásamt nánari lýsingu á því hvernig barnið útfærir táknið ef með þarf.

Á svipaðan hátt er hægt að útbúa vinnubók með verkefnum og þeim setningum sem verið er að kenna. Þá má hugsa sér úrklippur, ljósmyndir eða annars konar myndir sem límdar eru í bókina og viðeigandi tákni sett við. Þannig er hægt að taka sérstaklega fyrir ákveðnar setningar eða ákveðin hugtök sjá bls. 26–28.

Dæmi um blaðsíðu úr orðabók. Til að byrja með er æskilegt að aðeins eitt tákni sé á hverri blaðsíðu.

Dæmi um blaðsíður í vinnubók. Hér eru æfðar þriggja orða setningar, kennari og barn spyrja og svara til skiptis.

Samvinna

Til að kennsla og þjálfun í TMT fari fram á markvissan hátt er nauðsynlegt að þeir sem tengjast barninu hafi samvinnu sín á milli. Æskilegt er að einn ákveðinn aðili hafi umsjón með henni. Ef barnið er í leik-, grunn- eða framhaldsskóla er edlilegt að einhver þar sinni því hlutverki. Auk reglulegra samráðsfunda getur samskiptabók milli heimilis og skóla komið sér vel. Í bókina má skrifa helstu atburði sem barnið upplifir yfir daginn. Þannig aukast líkur á að tilraunir barnsins til að segja frá þeim skiljist.

Mikilvægt er að samvinna og samræmd vinnubrögð í notkun TMT ríki innan stofnunar sem barnið eða einstaklingurinn sækir, hvort heldur það er leik-, grunn- eða framhaldsskóli eða vinnustaður. Aðstæður á hverjum stað eru misjafnar og því þarf að skipuleggja og framkvæma slíka samvinnu eins og best verður við komið í hverju tilfalli. Samvinnan getur miðast við stofnunina í heild, ein-skorðast við tiltekna deild eða deildir eða verið á milli deilda. Brýnast er að tryggja að ábyrgðin deilist á sem flesta og að skilgreina vel hlutverk hvers og eins. Setja þarf sameiginleg markmið og samræma áherslur í kennslu og notkun tákanna. Helst ættu allir, sem hlut eiga að máli, að vera með í að ákveða táknið sem leggja á áherslu á hverju sinni og fylgjast með hvort stígandi haldist í notkun þeirra.

Mikils er um vert að finna samstarfinu traustan farveg, halda t.d. sérstaka TMT fundi eða festa hluta af almennum skipulagsfundum fyrir TMT. Slíkan tíma má nota til að rifja upp táknið og bæta nýjum við. Skemmtileg hugmynd til að virkja og viðhalda áhuga manna getur til dæmis verið að draga setningu úr hatti og tákna hana. Einnig má syngja eitt eða tvö lög og tákna um leið. Algengt er að velja eitt táknið, svokallað táknið vikunnar, sem allir á staðnum eiga að læra. Þá er fengist við táknið á fjölbreyttan hátt og séð til þess að foreldrar og aðrir sem tengjast staðnum fylgja með. Þetta er góð leið til að gera TMT sýnilegra en ella og skapa umræður. Táknið vikunnar er auðvitað ekki eina táknið sem kennt er heldur er kastljósinu beint að því þá stundina. Skipuleg og samræmd vinnubrögð, ásamt skapandi og líflegu starfi, tryggja að TMT verði edlilegur þáttur í daglegu lífi, leik og starfi.

Lokaorð

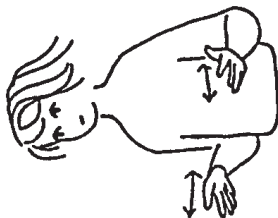
Táknið í bókinni eru góður grunnur til að byggja á en mikilvægt er að laga þau að þörfum hvers notanda. Verum óhrædd að sýna sveigjanleika og nota hugmyndaflugið til að mynda ný tákni. Ef barnið hefur sjálft búið til tákni, „persónuleg tákni“, þá virðum við það. Við megum aldrei gleyma því að meginmarkmiðið með TMT er að auðvelda barninu tjáskipti eins og kostur er. Við reynum að auka tjáskiptahæfni barnsins með því að bæta við það sem barnið þegar getur.

Við fögnum hverri tilraun barnsins til að tjá sig og reynum eftir bestu getu að ýta undir frumkvæði þess. Verum ekki of fljót að grípa inn í, gefum barninu tíma, tölum það ekki í kaf.

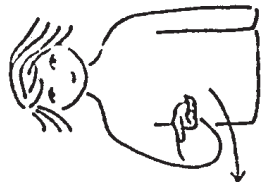
Ef óskað er eftir nánari upplýsingum eða ráðgjöf um TMT má m.a. leita til Greiningar- og ráðgjafarstöðvar ríkisins í Kópavogi, sérhæfðra talmeinafræðinga, sérfræðinga hjá ráðgjafarþjónustum sveitarfélaga og Öskjuhlíðarskóla í Reykjavík.

Heimildir og ábendingar um lesefni

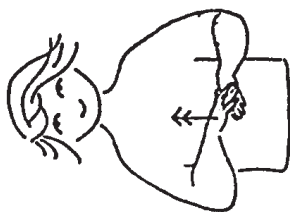
- Eyrún Gísladóttir. 1985. Tákn með tali. Reykjavík. Námsgagnastofnun.
- Eyrún Gísladóttir. 2001. Tákn með tali í víðara samhengi. Talfræðingurinn – Tímarit Félags talkennara og talmeinafræðinga. 15. árg., 1. tbl.
- Hafdís Gísladóttir og Margrét Gígja Þórðardóttir. 2002. Upp með hendur. Verkefnabók í táknmáli. Reykjavík. Félag heyrnarlausra.
- Harald Mart og Nrit Eli Siverts. 1990. Tegntrening og kommunikasjon. Ósló. Universitetsforlaget.
- Joe Reichle, Jennifer York and Jeff Sigafos. 1991. Implementing Augmentative and Alternative Communication – Strategies for Learners with Severe Disabilities. Paul H. Brooks Publishing Co.
- Johansson, I. 1988. Sprákkutveckling hos handikappade barn. Lund. Studentlitteratur.
- Johansson, I. 1990. Sprákkutveckling hos handikappade barn 2 – Ordstadium – Textbok. Lund. Studentlitteratur.
- Jórunn Elíadóttir og Signý Einarsdóttir. 1995. Tákn með tali. Talfræðingurinn – Tímarit Félags talkennara og talmeinafræðinga. 12. árg., 1. tbl.
- Lena Söderberg. 1993. Livs Tecken. Stokkhólmur. Ma. Riksföreningen Autism.
- Ma. Gerd Andén og Jane Beodin. Min kropp – mina ord. Stokkhólmur. Ma. Rikisförbundet.
- Malene Riise. 1990. Total Kommunikation tegn til tale. Kaupmannahöfn. Døves Center For Total Komm.
- Nina Braadland. 1993. Tegn til tale. Ósló. Universitetsforlaget.
- Sharon L. Glennen, Denise C. DeCoste. 1996. Handbook of Augmentative and Alternative Communication. Singular Publishing Group, Inc.
- Sigrún Grendal Magnúsdóttir og Jónína G. Ingólfssdóttir. 1994. Óhefðbundnar tjáskiptaleiðir – hvað er það? Tímaritið þroskahjálp. 16. árg., 3. tbl.
- Stephen von Tetz og Harald Mart. 1991. Språk og funksjonshemming. Ósló. Gyldendal Norsk Forlag.
- Stepen von Tetzener og Mogens Hygum Jensen. 1996. Augmentative and Alternative Communication – European perspectives. Whurr Publishers Ltd.
- Tákn með tali – íslensk vefsíða um TMT. Vefstjóri Inga V. Einarsdóttir. <http://www.tmt.is> (28.06.2005).
- Upp með hendur. Verkefnabók í táknmáli. <http://www.namsgagnastofnun.is/taknmal/index.htm> (28.06.2005)

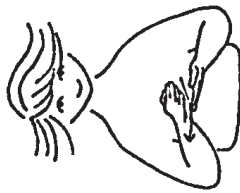
hvað viltu

gjörðu svo vel

meira

búinn

heitt

duglegur

drekka

borða

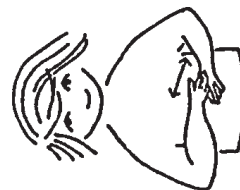
morgunkorn

jógúrt

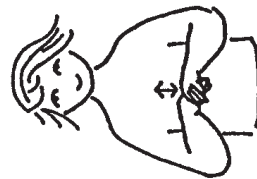
ostur

brauð

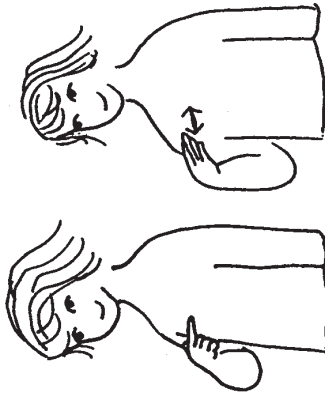

epli

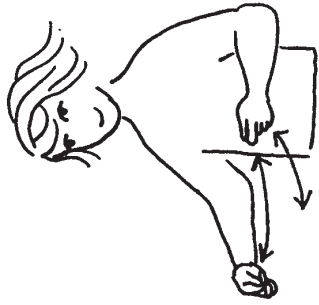

takki fyrir matinn

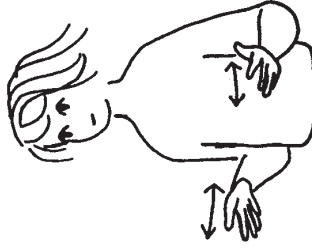
Búðarleikur

ég vil

verslun/kaupa

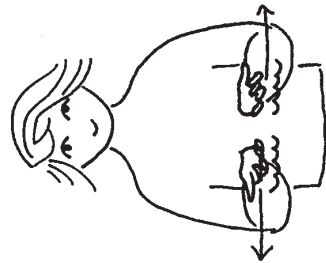
hvað kostar þetta

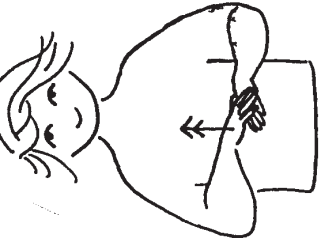
peningar

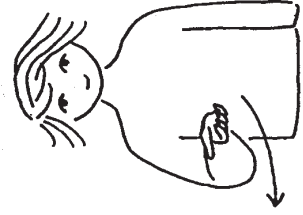
borga

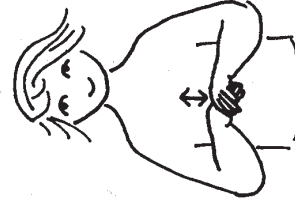
mikið/margir

meira

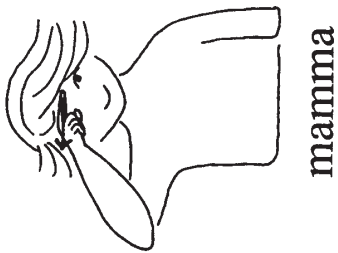

gjörðu svo vel

takk fyrir

Dúkkukrókur

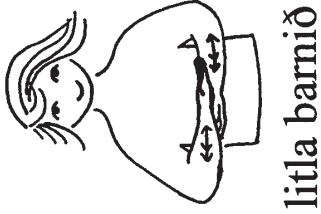
mamma

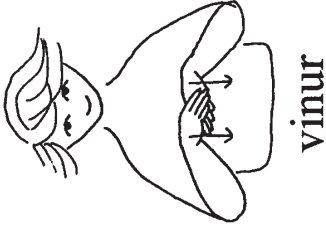
pabbi

dúkka

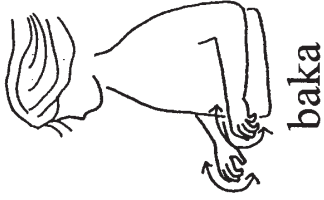
litla barnið

vinur

elda

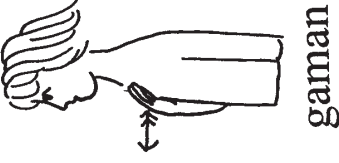
baka

vondur/reiður

góður

gaman

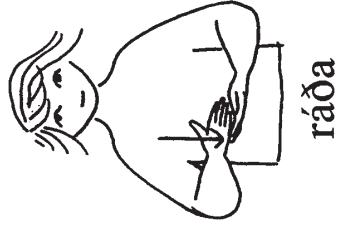
kaka

mjólk

kaffi

ráða

fara

taka saman

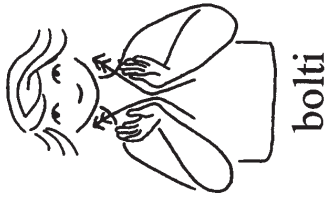
Leikfimi

röð

kennari

bolti

fótbolti

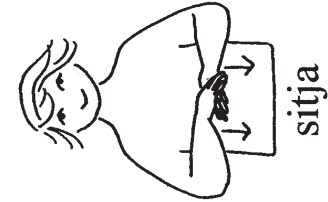
leikfimi

hlaupa

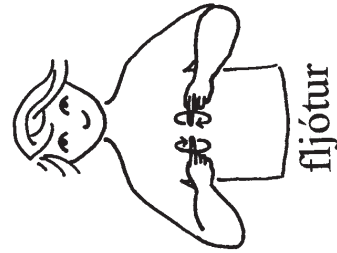
hoppa

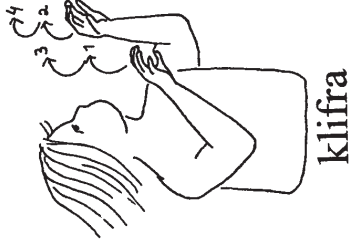
sitja

bíða

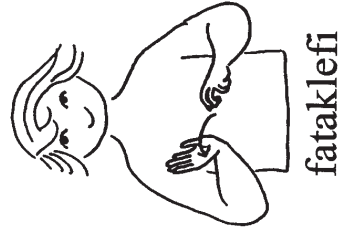
fljótur

klifra

henda

fataklefi

yfir

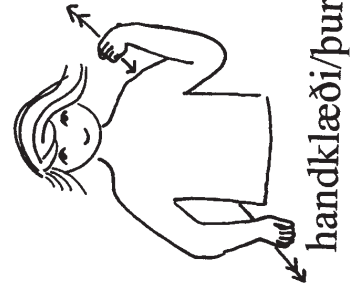
upp á

undir

sturta

handklæði/purrka

Dæmi um táknheiti söngva

Hjólin á strætó

Afi minn fór á honum Rauð

Litirnir

Allir krakkar

Maí stjarnan

Fljúga hvítu fiðrildin

Sofðu unga ástin mín

Söngvar

Hér er sýnt hvernig hægt er að minna á orðin sem á að tákna.

Hann á afmæli í dag,

afmæli/afmælisdagur

hann á afmæli í dag,

dagur

hann á afmæli hann Óli,

hann á afmæli í dag.

Óli

Hér er strikað undir þau orð sem skal tákna og viðkomandi táknum komið fyrir annars staðar á blaðsíðunni.

Söngvar

Hvernig hægt er að minna á þau orð sem skulu táknuð.

Dansi, dansi dúkkan mín.

Dæmalaust er stúlkan fín.

Voða fallett hrokkið hár,

hettan rauð og kjóllinn blár.

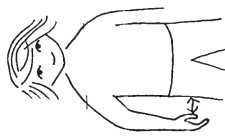
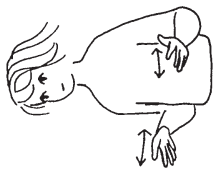
Svo er hún með silkiskó,

sokka hvíta eins og snjó.

Heldurðu ekki að hún sé fín?

Dansi, dansi dúkkan mín.

Hér er einfaldlega strikað undir orðin sem skal tákna.

Hvað borðar strákurinn ?

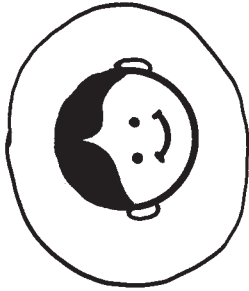
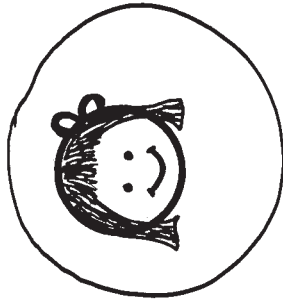
Hvað borðar stelpa ?

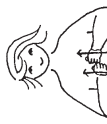

Strákurinn borðar ...

Stelpa borðar ...

Við leikum með ...

Við drekkum ...

Við lesum ...

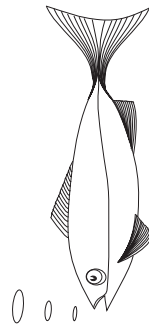
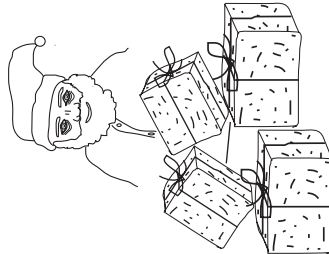
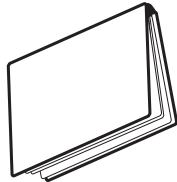
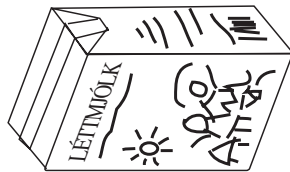
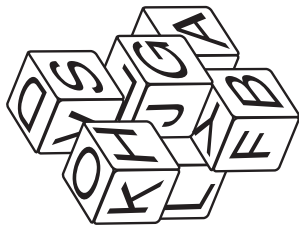
Við borðum ...

Á jólinum kemur ...

Í sjónum syndir ...

Stór – lítill

mismunandi mörg orð táknuð

Ég sé stórt hús

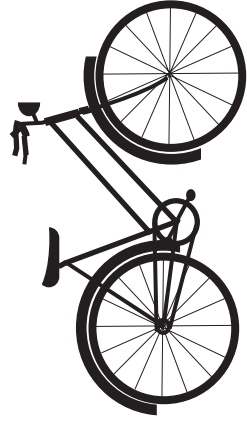
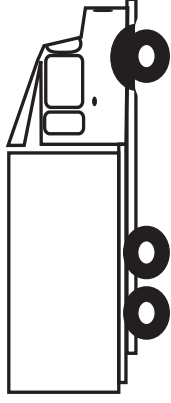
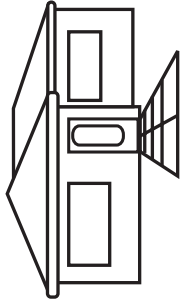
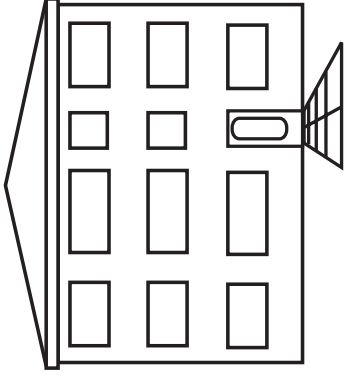
Ég sé lítinn bíl

Ég sé stórt hjól

Ég sé lítið hús

Orðalisti með táknum eftir stafrófsröð – Tákn með tali

Stafrófsröð	Nr.	Stafrófsröð	Nr.	Stafrófsröð	Nr.
að	624.1	banna	685	bolur	99.1
aðstoða (sjá hjálpa 720)		bannað (sjá banna 685)		bolur (sjá peysa 80)	
aðventa	451.1	Barbie	371.2	bora (sjá borvél 562)	
aðventukrans (sjá aðventa 451.1)	451.1	barn (sjá ungbarn 329)		borð	123
af hverju	624.2	barnapía	371.3	borða	687
af hverju (sjá hvað 609)		barnavagn	41	borðdúkur (sjá dúkur 110)	
afgreiðslumaður	333	Batman	371.4	borga	688
afi	316	baukur	600.1	borvél	562
afmæli	429	baunir	221	box	475.1
afmælisdagur (sjá afmæli 429)		bál (sjá eldur 535)		bófi	361
afsakið	792.1	bátur	42	bók	188
aftur	624.3	bátur	184	bók	290
agúrka	217	bekkur (í skóla)	405.1	bók	374
aka (sjá keyra 726)		belja (sjá kým 24)		bókasafn	512
aldur	591	belti	61	bónði	335
allir	601	benda	790.2	bragðgott	682.2
allt í lagi	792.2	bensín	592	brauð	249
allt (sjá allir 601)		ber	222	bráðum	434
alþingishús	508	ber	235.1	brjóstahaldari	65
amma	317	biblía	494	broddgöltur	40.1
andlitskrem	149.1	biðja (sjá bæn 495)		brosa	689
api	1	bikiní	62	brotinn (sjá bilaður 638)	
apótek	509	bilaður	638	bróðir	318
appelsína	218	bindi (sjá hálsbindi 63)		brunabíll	44
appelsínugulur	625	bingó	216.1	brú	513
apríl	416	bingó (sjá spil 215)		brúnn	628
armband	289	bíða	686	budda	292
Askasleikir	371.1	bílaleikur	476	buxur	66
asni	2	bíll	43	búa	690
auga	791.1	bíll	185	búa til	691
augabrúnir	791.2	bíó	486	búa um rúm	790.4
augnskuggi	149.2	bíta	790.3	búð	514
aumur	682.1	bjór	236	búðamaður (sjá afgreiðslu- maður 333)	
axlabönd	60	Bjúgnakrækir	371.5	búið	602
á eftir	430	björn	4	búið	603
á morgun	431	blað	372	byggja	692
ágúst	420	blað (sjá dagblað 294)		byrja	693
álegg	247	blaðra	186	byssa	189
álfur	360	blak	452	byssa	293
ánægður (sjá glaður 649)		blautur	639	bæn	495
ánægður (sjá glaður 650)		blár	627	börn	319
ár	432	bleia	64	dagblað	294
ávaxtasafi (sjá djús 237)		bleikur	626	dagur	435
ávextir	219	bless	792.3	dalur	534
baða	683	blokk	532.1	dans	454
baðkar	131	blóð	600.2	dansa	694
baka	684	blóm	533	dansleikur (sjá ball 484)	
bakaraofn	182.1	blómavasi	166	dapur (sjá leiður 662)	
bakari	334	blómkál	223	dáinn (sjá deya 696)	
bakpoki	291	blýantur	373	desember	424
bakvið (sjá fyrir aftan 607)		blæðingar	600.3	desilítramál	122.1
ball	484	bocchía	453	detta	695
ballett	485	bodylotion (sjá krem 149.5)		deyja	696
banani	220	bolla	248	diskur	109
band (sjá garn 563)		bolli	108	djús	237
bangsi	3	bolludagur	433	dós	122.2
bangsi	183	bolti	187	dót (sjá leikfang 199)	
banka	790.1				
banki	510				

Orðalisti með táknumum eftir stafrófsröð – Tákn með tali

Stafrófsröð	Nr.	Stafrófsröð	Nr.	Stafrófsröð	Nr.
draga (sjá toga 790.31)		fatnaður (sjá föt 69)		fullur	646
dráttarvél	45	fáni	593	fundur	405.2
drekka	697	febrúar	414	fyndinn	682.5
dreyma	790.5	feitur	682.3	fyrir aftan	607
drottning	336	fela	703	fyrir framan	608
drottning	362	fela	704	fyrirgefðu	792.5
drykkur	238	feluleikur	479	fyrstur (sjá fremstur 606)	
duglegur	640	feluleikur	480	fægiskúffa	168
dúkka	190	ferðalag	487	föndra (sjá búa til 691)	
dúkka	191	ferming	497	föndur (sjá búa til 691)	
dúkkuleikur	477	félagsmiðstöð	493.1	föstudagur	411
dúkkuleikur (sjá dúkka 191)		fiðla	100	föstudagur	412.6
dúkkuvagn (sjá kerra 196)		fiðrildi	6	föt	69
dúkur	110	fimmtudagur	410	gabba (sjá apríl 416)	
dyr	167	fimmtudagur	412.5	gaffall	112
dýr	5	fiskibolla	268.1	galdra (sjá töframaður 371.28)	
dökkblár	629	fiskur	7	galli (sjá útigalli 70)	
dömubindi	149.3	fiskur	252	gamall	647
eða	624.4	fill	8	gaman	648
eðla	40.2	fínn (sjá fallegur 642)		gamlársdagur	437
egg	251	fjall	536	ganga	707
eiga heima (sjá búa 690)		fjara	537	gangbraut	515
eiga	698	fjólublár	630	gangi þér vel	792.6
eins	604	fjölskylda	321	gardínur (sjá gluggatjöld 170)	
ekkert (sjá ekki 605)		flagg (sjá fáni 593)		garðslanga (sjá slanga 583)	
ekki	605	flaska	111	garn	563
elda	699	flauta	101	gata	516
elda	700	flauta	790.7	Gáttaþefur	371.6
eldavél	150	fléttur	791.4	gefa	708
eldflaug	59.1	fljótur	643	gefðu mér fimm	792.7
eldhús	532.2	fljúga	705	geimfari (sjá geimskip 59.2)	
elding	561.1	fljúga	706	geimskip	59.2
eldspýtur	295	flottur (sjá fallegur 642)		geisladiskur	169
eldur	535	flóðhestur	40.3	geisladiskur	182.2
elska	701	fluga	9	geislaspilari	151
eltingaleikur	478	flugvél	46	geit	12
engill	496	flýta sér (sjá fljótur 643)		ger	254
enginn (sjá ekki 605)		forseti	337	gera	709
epli	224	foss	538	gerðu það	792.8
er (að vera) (sjá vera 790.34)		fólk	332.1	gestur	363
er (að vera) (sjá vera 786)		fótbolti	455	geta	710
erfiður	641	frakki	68	geta	790.8
eyðileggja (sjá skemma 766)		franskar kartöflur	253	geyma	711
eyra	791.3	frábært	682.4	gifting	498
eyrnaband	67	freknur	791.5	Giljagaur	371.7
eyrnalokkur	99.2	frekur	644	girðing	517
ég skil ekki (sjá ég veit það ekki 792.4)		fremstur	606	gíraffi	13
ég vann (sjá sigr 760)		fréttir	594	gítar	102
ég veit það ekki	792.4	frí	436	gjörðu svo vel	712
ég	320	frímínútur	396	gjörið þið svo vel	792.9
faðma	790.6	frímínútur (sjá skólabjalla 403)		glaður	649
fallegur	642	froskur	40.4	glaður	650
fangelsi	532.3	frægur	645	glas	113
fara í bæinn (sjá miðbær 526)		frændi (sjá frænka 322)		gleðileg jól	792.10
fara	702	frændsystkini (sjá frænka 322)		gleðilegt nýtt ár og	
fat (sjá diskur 109)		frænka	322	takk fyrir það gamla	792.11
fata	192	fugl	10	gleraugu	296
fataklefi	395	fugl	11	gleyma	713
		fullorðinn	332.2	glimmer	637.1

Orðalisti með táknumum eftir stafrófsröð – Tákn með tali

Stafrófsröð	Nr.	Stafrófsröð	Nr.	Stafrófsröð	Nr.
Gluggagægir	371.8	hálsfesti	298	hótel	519
gluggatjöld	170	hár	791.9	hraustur (sjá hollur 656)	
golf	456	hárbursti (sjá greiða 132)		hreindýr	17
gosbrunnur (í hári)	791.6	hárpurrka	135	hreinn	657
gосdrykkur	239	hástökk	458	hringur	300
gott kvöld	792.12	hefill	565	hrístur	103
góða helgi	792.13	heima	518	hrífa	569
góða nótt	792.14	heimili (sjá heima 518)		hrísgrjón	257
góðan dag	792.15	heimilisfræði	386	hrópa (sjá kalla 790.14)	
góður	651	heimsókn (sjá heimsækja 716)		hræddur	658
grafa (sjá skurðgrafa 47)		heimsækja	716	hrærivél	152
gras	539	heimur	555.1	hrökkbrauð	268.3
grautur	255	heita	718	hugga	790.12
grár	631	heitur	654	hundur	18
gráta	714	heitur (sjá sumar 426)		hurð (sjá dyr 167)	
greiða sér	715	hekla (sjá heklunál 566)		Hurðaskellir	371.12
greiða	132	heklunál	566	húfa	74
grill	182.3	helgi (sjá frí 436)		hús	520
grilla (sjá grill 182.3)		helgi	451.2	húsdýragarðurinn	532.4
grilla (sjá steikja 773)		hella (sjá kanna 115)		húsvörður	339
gríma (sjá grímubúningur 99.3)		hellir	540	hvað ert þú gamall/gömul	591
grímubúningur	99.3	henda	717	hvað segirðu gott?	792.18
grínast (sjá fyndinn 682.5)		hengja upp	790.10	hvað	609
grís (sjá svín 37)		herbergi	171	hvað	624.5
grjót (sjá steinn 551)		hermaður	338	hvalur	40.5
grúfa (sjá fela 703)		hestur	16	hvar	624.6
grýla	364	heyra	719	hvar (sjá hvað 609)	
grænmeti	225	heymartól	182.4	hveiti	258
grænn	632	heymartæki	299	hver	624.7
gubba (sjá ógeðslegur 682.13)		hilla	124	hver (sjá hvað 609)	
guð hjálpi þér	792.16	himinn	541	hvernig	624.8
Guð	499	hissa	655	hvernig (sjá hvað 609)	
gull	637.2	hjálmur	73	hvers vegna (sjá hvað 609)	
gulrófa	231	hjálpa	720	hvísla	790.13
gulrót	226	hjól (sjá reiðhjól 48)		hvítur	634
gulur	633	hjóla	721	hæ (sjá halló 792.17)	
gönguferð	488	hjólabretti	459	hæna (sjá hænsn 15)	
göngustafur	297	hjólástóll	49	hænsn	15
haka	791.7	hjólbörur	195	hætta (sjá stoppa 790.28)	
halda (eitthvað)	790.9	hjólbörur	567	hættulegt	682.7
halló	792.17	hjúkrunarfræðingur	371.10	hökuskarð	791.10
hamar	564	hlakka til (sjá spenntur 682.17)		höll	521
hamborgari	256	hlaupa	722	iðjubjálfi	340
hamstur	14	hlaupahjól	59.3	ilmvatn	136
handbolli	457	hljómplata (sjá geisladiskur 169)		indjáni	371.11
handklæði	133	hljómsveit	107.1	inn (sjá í 610)	
handlaug	134	hljótt	682.6	í dag	438
handmennt/saumar	384	hlusta (sjá heyra 719)		í gær	439
handmennt/smíði	385	hlustunarpípa	568	í	610
hani (sjá hænsn 15)		hlæja	790.11	í	624.9
hanskar	71	hnetur	268.2	ís	259
harður	652	hnífur	114	Ísland	555.2
Harry Potter	371.9	hnoða (sjá baka 684)		ísskápur	153
hattur	72	hollur	656	ísskápur	154
haust	425	hoppa	723	ípróttaálfurinn	371.14
hálfur	653	horfa (sjá sjá 764)		jakki	75
háls	791.8	hóll	542	janúar	413
hálsbindi	63	hósta	724	jarða (sjá jarðaför 500)	

Orðalisti með táknumum eftir stafrófsröð – Tákn með tali

Stafrófsröð	Nr.	Stafrófsröð	Nr.	Stafrófsröð	Nr.
jarðarber	235.2	kirkja	522	kvöld	441
jarðarför	500	kisa (sjá köttur 26 og 27)		kyssa	733
jarðýta	58	kíkir (sjá sjónauki 309)		kýr	24
já	611	kíkja (sjá sjá 764)		kæfa (sjá smurálegg 282)	
járnbrautarlest	51	kíví	235.3	kæliskápur (sjá ísskápur	
járnbrautarlest	201	kjánalegur	682.8	153 og 154)	
jeppi	59.4	kjóll	76	kærasta	332.3
Jesús	501	kjúklingur	264	kærasti (sjá kærasta 332.3)	
jógúrt	260	kjöt	265	kökukefli	116
jól	440	kjötbolla	268.5	könguló	25
jól	502	Kjötkrókur	371.16	köngulóarmaðurinn (sjá spider-	
jólasveinn	365	klappa saman lófunum	790.15	man 371.24)	
jólatré	543	kleinur	268.6	körfubolti	464
júdó	475.2	klifra	727	köttur	26
júlí	419	klifurgrind	197	köttur	27
júní	418	klippa	728	labba (sjá ganga 707)	
júní	424.1	klóra	790.16	lakkris	268.8
kafari	371.13	klósett (tákníð		lamb (sjá kind 21)	
kaffi	240	ekki notað lengur)	137	lampi	126
kaffi	241	klósett	138	land	544
kaffihús	532.5	klukka	312	landafræði	388
kaffivél	155	klukka	156	langa (í eitthvað)	790.17
kaka	261	klúbbastarf	493.2	langstökk	465
kakó	242	klútur (sjá slæða 86)		langt frá	682.9
kaldur	659	klæða úr	729	lasinn (sjá veikur 678)	
kaldur (sjá vetur 427)		koddi (sjá púði 178)		latur	660
kalla	790.14	kokkur	342	laufblað	545
kanína	19	koma	730	laugardagur	412
kanna	115	kommóða	125	laugardagur	412.7
karate	475.3	kona	323	laukur	229
karl (sjá maður 324)		koppur	139	láttu mig vera	792.19
kartöflumús	262	koss (sjá kyssa 733)		leggja á borð	790.18
kartöflur	227	kóngur (sjá drottning 336)		leiðinlegur	661
kassi	595	kór	489	leiður	662
kasta (sjá henda 717)		krabbi	22	leigubíll	50
kastali (sjá höll 521)		krakkar (sjá börn 319)		leika sér	734
kaupa	725	kranabíll	59.5	leikari	343
kál	228	krani	140	leikfang	199
kápa (sjá frakki 68)		krem (á köku)	268.4	leikfimi	389
keila	460	krem (á líkama)	149.5	leikfimi	466
keisari	366	Kringlan	523	leikhús	524
kenna (sjá kennari 341)		kringlukast	462	leiklist	490
kennari	341	kristinfræði	387	leikskólakennari (sjá kennari 341)	
kennari	397	kross	504	leikskólastjóri (sjá skólastjóri 354)	
keppa (sjá keppni 461)		krókóðill	23	leikskóli	398
keppni	461	krukka	122.3	leikskóli	525
kerra (sjá barnavagn 41)		krullur	791.12	leikur	481
kerra	196	kubba	731	leir	200
Kertasníkir	371.15	kubbar	198	leira	735
kerti	172	kunna (sjá vita 788)		lemja	790.19
ketill (sjá kanna 115)		kúka	732	lengi	682.10
kex	263	kúlupenni	375	Leppalúði	371.18
keyra	726	kúluvarp	463	lesa	736
kind	20	kúreki	371.17	lest (sjá járnbrautarlest 51)	
kind	21	kústur	173	lestur	390
kinn	791.11	kústur	570	léttur	663
kinnalitur	149.4	kveikjari	301	lið	475.4
kirkja	503	kvikmyndahús	511	liggja	737

Orðalisti með táknumum eftir stafrófsröð – Tákn með tali

Stafrófsröð	Nr.	Stafrófsröð	Nr.	Stafrófsröð	Nr.
linur (sjá mjúkur 669)		mánuður	442	október	422
listi (sjá minnislisti 600.4)		með	624.10	olía (sjá matarolía 268.7)	
lita	738	meðal	267	opna	749
litur (sjá blýantur 373)		meiða sig	744	ormur	31
litur (á litinn)	637.3	meira	668	ostahnífur	117
litur	202	melóna	235.5	ostur	269
líka	612	miðbær	526	ófrísk	682.12
lím	203	miðstöðvarofn	176	ógeðslegur	682.13
lím	376	miðvikudagur	409	óhreinn	682.14
líma	739	miðvikudagur	412.4	ókei	792.20
Lína langsokkur	371.19	mikið (sjá margir 613 og 667)		ónýtur (sjá bilaður 638)	
línuskautar	59.6	mikið (sjá margir 613)		óska	790.20
lítill	664	milli	614	ópbekkur	671
lítill	665	minnislisti	600.4	pabbi	326
ljón	28	missa	745	pakki	304
ljós (sjá lampi 126)		mjólk	243	panna	118
ljósblár	635	mjór	682.11	pappír	204
ljósritunarvél	405.3	mjúkur	669	pappír (sjá blað 372)	
ljótur	666	moka	746	paprika	235.6
ljúfur (sjá góður 651)		morgunkorn	250	parís	483
loka	740	morgunn	443	parísarhjól (sjá tívólí 532.10)	
lottó (sjá spil 215)		mótorhjól	53	partý	491
lóð (til að lyfta)	475.5	muna	747	passa sig	790.21
lúður	104	munur	791.13	passi (sjá vegabréf 315)	
lúlla (sjá sofa 761)		múrari	347	pasta	270
lyf (sjá meðal 267)		mús	29	páfagaukur	32
lyfta	174	mynd	177	páskar	446
lyftiduft (sjá ger 254)		myndavél	303	páskar	505
lyftingar	475.6	myndbandsupptökuvél	182.5	peili	596
lykill	175	mysingur (sjá smurálegg 282)		peningar	305
lykill	302	mömmuleikur	482	peningaveski (sjá budda 292)	
læðast	741	nafn (sjá heita 718)		penni (sjá kúlupenni 375)	
læknir	344	naglalakk	149.6	pensill	576
lækur	546	naglbítur	574	pepperóní	268.9
læra	742	nagli	573	pera	230
lögga (sjá lögregla 345)		nammi (sjá sælgæti 268)		perla (sjá púsla 752)	
lögregla	345	nashyrningur	40.7	Perlan	527
lögreglubíll	52	naut	30	perlufesti (sjá hálsfesti 298)	
maður	324	ná í	748	peysa	80
maí	417	nál	575	pillur	271
mamma	325	náttföt	77	pils	81
mandarína	235.4	náttföt	78	pinna (sjá púsla 752)	
margir/mikið	613	náttúrufræði	394.1	pipar	272
margir/mikið	667	nef	791.14	pissa	750
mark	475.7	negla (sjá hamar 564)		píanó	105
mars	415	nei sko! (sjá (sjá 764)		píta	268.10
matarolía	268.7	nei	615	pítsa	273
matsölustaður	532.6	nesti (sjá nestistími 399)		plata	790.22
matur	266	nesti (sjá matur 266)		plata (sjá geisladiskur 169)	
maurar	40.6	nestistími	399	plata (sjá apríl 416)	
má ekki (sjá banna 685)		nótt	444	playmó	216.2
mála	743	nóvember	423	plástur	597
málari	346	núna	445	plötuspilari (sjá geislaspilari 151)	
málband	571	nýr	670	poki	598
málning	377	nærbuxur	79	poppkorn	274
málning	572	ofan á	616	Pottasleikir	371.20
mánudagur	407	ofan í (sjá í 610)		pottur	119
mánudagur	412.2	og	617	pósthús	528

Orðalisti með táknumum eftir stafrófsröð – Tákn með tali

Stafrófsröð	Nr.	Stafrófsröð	Nr.	Stafrófsröð	Nr.
póstur	348	rúsínur	268.12	skáti	371.21
prentari	182.6	rúta (sjá strætisvagn 55)		skeið	121
prestur	349	ryksuga	157	skemma	766
prestur	506	rækja (sjá krabbi 22)		skemmtilegur (sjá gaman 648)	
prins (sjá drottning 336 og 362)		rækjur	278	skera (sjá hnifur 114)	
prinsessa (sjá drottning 336 og 362)		ræningi (sjá þjófur 371)		skilja (sjá vita 788)	
príla (sjá klifra 727)		röð	401	skinka	268.13
prjóna	751	saddur	674	skip (sjá bátur 184 og 42)	
prjónar	577	salat	232	skipstjóri	353
púði	178	salt	279	skipta	767
púsla	752	samfélagsfræði	391	skíða	768
púsluspil	205	samverustund	402	skíði	212
pylsa	275	sandkassi	208	skíði	468
pönnukökur	268.11	sandur	209	skíra (sjá skírn 507)	
raka (so.) (sjá hrífa 569)		sauma	758	skírn	507
rakspíri	141	saumar (sjá handmennt 384)		skítugur (sjá óhreinn 682.14)	
rakvél	142	saumavél	579	skjaldbaka	35
rakvél	143	sápa	144	skjóta (sjá byssa 189)	
rauður	636	sebrahestur	40.10	skoða (sjá sjá 764)	
ráða	753	seðlaveski (sjá budda 292)		skófla	213
ráðhús	529	segja frá	759	skófla	580
refur	40.8	segulband	158	skógur	548
reglur	400	seinna (sjá á eftir 430)		skólabjalla	403
regnföt (sjá regngalli 82)		selur	34	skólastjóri	354
regngalli	82	sendibréf	307	skóli	404
regnhlíf	306	september	421	skóli	531
reiðhjól	48	sigra	760	skór	83
reiðhjól	194	sigti	122.4	skraut	182.7
reiður	672	silfur	637.4	skrifa	769
reikna (sjá stærðfræði 393)		sippa	762	skriffæri (sjá blýantur 373)	
reikningur (sjá stærðfræði 393)		sippuband	210	skrift	392
renna	754	sitja	763	skrúfjárn	581
rennibraut	206	síðan (sjá á eftir 430)		skrúflykill (sjá töng 587)	
reykja	755	síðastur	618	skrúfur (sjá skrúfjárn 581)	
réttur	673	sígarettur	308	skurðbretti	122.6
rifjárn	120	sílófónn	106	skurðgrafa	47
rifrildi (sjá rífast 756)		sími	159	skurðgrafa	193
rigning	556	sítróna	233	skúffa (sjá kommóða 125)	
risaeðla	40.9	sítt hár	791.15	skúra	790.25
ristað brauð	276	sjampó	145	skvetta (sjá sulla 790.30)	
ritari	350	sjá	764	skyr	280
ritvél	378	sjóða (sjá elda 700)		Skyrgámur	371.22
rífa	790.23	sjóða (sjá elda 699)		skyrta	84
rífast	756	sjómaður	351	ský	549
rjómi	277	sjónauki	309	ský	557
rok	561.2	sjónvarp	160	skæri	379
rófa (sjá gulrófa 231)		sjónvarpsstöð	493.3	skæri	582
róla	207	sjór	547	slanga	583
róla	757	sjúkrabíll	54	slá (sjá lemja 790.19)	
rólegt	682.15	sjúkrahús	530	sláttuvél	584
róta (sjá rusla til 790.24)		sjúkrapjálfari	352	slátur	268.14
ruglaður	682.16	skammtíamavistun	532.7	sleði	214
rusla til	790.24	skauta	765	sleði	469
ruslatunna	578	skautar	211	sleikja	122.5
rúlla (sjá velta 790.33)		skautar	467	sleikjó	268.15
rúm	127	skál (sjá pottur 119)		sloppur	85
rúnnstykki (sjá bolla 248)		skápur	130	slæða	86
		skáti	367	slökkva (ljós)	790.26

Orðalisti með táknumum eftir stafrófsröð – Tákn með tali

Stafrófsröð	Nr.	Stafrófsröð	Nr.	Stafrófsröð	Nr.
slökkvari	179	stígvél	90	takk	620
slökkvibíll (sjá brunabíll 44)		stjarna	552	tala saman (sjá segja frá 759)	
slökkviliðsmaður	355	stofa	532.9	tala	778
Smáralind	532.8	stoppa	790.28	talkennari	357
smekkur	87	stoppa (sjá bíða 686)		tannbursti	148
smiður	356	stóll	129	tannlæknir	358
smíða (sjá hamar 564)		stór	675	tappatogari (sjá upptakari 122)	
smíði (sjá handmennt 385)		stór	676	taska	310
smjör	281	strauja (sjá straujárn 161)		te	244
smjörlíki (sjá smjör 281)		straujárn	161	teikna (sjá lita 738)	
smurálegg	282	strax	448	telja	780
smurostur (sjá smurálegg 282)		strákur	328	tennis	474
snagi (sjá fataklefi 395)		stríða	775	tennur	791.19
snakk	268.16	stroka út (sjá strokleður 381)		til hamingju	792.21
snigill (sjá ormur 31)		strokleður	381	tilbúinn	682.20
snjóbretti	470	strætisvagn	55	tígrisdýr	38
snjókarl	368	strönd (sjá fjara 537)		tímarit	311
snjór	558	sturta niður	790.29	títuprjónn (sjá nál 575)	
snóker	471	sturta	147	tívólí	532.10
snuð	599	stutt hár	791.17	tjald	600
snúður	268.17	Stúfur	371.26	toga	790.31
sofa	761	stytta	182.8	tommustokkur	588
sogrör	122.7	stýripinni	182.9	tómatsósa (sjá sósa 284)	
sokkabuxur	88	stærðfræði	393	tómatur	235
sokkar	89	sulla	790.30	tómstundir	493.4
Solla stirða	371.23	sulta (sjá smurálegg 282)		tónleikar	107.2
sófi	128	sumar	426	tónlist	492
sól	550	sumarfrí	449	tónmennt	394
sól	559	sund	473	traktor (sjá dráttarvél 45)	
sópur (sjá kústur 173)		sundbolur	91	trappa (sjá stigi 180)	
sópur (sjá kústur 570)		sundskýla	92	trefill	94
sósa	283	sunnudagur	406	tré	554
sósa	284	sunnudagur	412.1	trjáklippur	589
spagetti	285	súkkulaði	286	tromma	107
sparka	770	súpa (sjá súrmjólk 287)		trompet (sjá lúður 104)	
spegill	146	Súperman	371.27	trúður	369
spenntur	682.17	súrmjólk	287	tröll	370
spékoppar	791.16	svangur	677	tungl	555
Spiderman	371.24	svanur	36	tuska	122.8
spil	215	svartur	637	tún (sjá gras 539)	
spila	771	svefnpoki	182.10	tvinni (sjá garn 563)	
spjótkast	472	sveit	553	tyggjó	268.18
sprauta	790.27	sveppur	234	týna (sjá fela 703)	
sprengidagur	447	svín	37	töframaður	371.28
staður	555.3	svunta	93	tölva	162
stafur (sjá göngustafur 297)		sykur	288	tölva	383
standa	772	synda	776	tölvumús	182.11
stangveiði	475	syngja	777	töng	587
steikja	773	systir (sjá bróðir 318)		ugla	39
steinn	551	systkin (sjá bróðir 318)		umferðarljós	532
Stekkjastaur	371.25	sækja (sjá ná í 748)		umsjónarmaður	405
stela	774	sælgæti	268	undir	621
stelpa	327	sæng	181	ungbarn	329
sterkur	682.18	sög	586	unglingur	332.4
stigi	585	tagl	791.18	ungur	682
stigi (trappa)	180	taka saman	779	ungur (sjá unglíngur 332.4)	
stilltur	682.19	taka (sjá ná í 748)		upp á (sjá ofan á 616)	
stimpill	380	takk	619	upptakari	122

Orðalisti eftir efnisflokkum – Tákn með tali

	Nr.		Nr.		Nr.
uppvottavél	182.12	vera	786	yfir	622
uss (sjá hljótt 624.6)		vera	790.34	ýmislegt	623
úlfur	33	verði þér að góðu	792.23	ýta	781
úlpa	95	versla (sjá kaupa 725)		þarna (sjá benda 790.2)	
úr	312	verslun (sjá búð 514)		þefa	790.336
úr (sjá klukka 156)		veski (sjá taska 310)		þekktur (sjá frægur 645)	
útigalli	70	vesti	98	þetta (sjá benda 790.2)	
útilega	493	vettlingar	99	þjófur	371
útlönd	555.4	vetur	427	þjóðhátíð (sjá fáni 593)	
útvarp	163	videotökuvél (sjá myndbands- upptökuvél 182.5)		þjónn	359
vagn (sjá barnavagn 41)		við hliðina á	624	þoka	561
vakna	782	við	330	þreyttur (sjá latur 660)	
val (sjá velja 785)		vigt	122.9	þriðjudagur	408
varalitur	149	vika	450	þriðjudagur	412.3
varalitur	313	vilja	787	þrumur (sjá elding 561.1)	
vasadiskó	182.13	viltu vera með mér	792.24	þræða (sjá sauma 758)	
vasaklútur	314	vinda	790.35	þungur	679
vasi	96	vindur	560	þurr	680
vasi	97	vinka (sjá bless 792.3)		þurrka af (sjá tuska 122.8)	
vaska upp	790.32	vinna (sjá gera 709)		þurrka sér (sjá handklæði 133)	
vaskur (sjá handlaug 134)		vinna (sjá sigra 760)		þurrka	789
vatn	245	vinur	331	þú	332
vefa (sjá vefur 590)		vita	788	þvo sér	790
vefur	590	vitlaus (sjá ruglaður 624.16)		þvottaefni	182
vega salt	783	vín	246	þvottavél	164
vegabréf	315	vínber	235.7	Þvörusleikir	371.29
vegasalt	216	vondur (sjá reiður 672)		þyrla	59
vegur (sjá gata 516)		vor	428	þyrstur	681
veiða	784	votur (sjá blautur 639)		æðislegt (sjá frábært 624.4)	
veikur	678	væla (sjá gráta 714)		æfa	790.37
veisla (sjá partý 491)		vöfflur	268.19	æla (sjá ógeðslegur 682.13)	
veitingahús (sjá matsölu- staður 532.6)		vörubíll	56	ævintýri	600.5
velja	785	vörubíll	57	önd	40
velkomin	792.22	ydda (sjá yddari 382)		örbylgjuofn	165
velta (sér)	790.33	yddari	382	öskra (sjá kalla 790.14)	
				öskudagur	451

Orðalisti eftir efnisflokkum – Tákni með tali

	Nr.		Nr.		Nr.
1. Dýr		sebrahestur	40.10	húfa	74
api	1			jakki	75
asni2				kápa (sjá frakki 68)	
bangsi	3	2. Farartæki		kjóll	76
belja (sjá kýr 24)		barnavagn	41	klútur (sjá slæða 86)	
björn	4	bátur	42	náttföt	77
dýr	5	bíll	43	náttföt	78
fiðrildi	6	brunabíll	44	nærbuxur	79
fiskur	7	dráttarvél	45	peysa	80
fíll	8	flugvél	46	pils	81
fluga	9	grafa (sjá skurðgrafa 47)		regngalli	82
fugl	10	hjól (sjá reiðhjól 48)		regnföt (sjá regngalli 82)	
fugl	11	hjólástóll	49	skór	83
geit	12	jarðýta	58	skyrta	84
gíraffi	13	járnbrautarlest	51	sloppur	85
grís (sjá svín 37)		kerra (sjá barnavagn 41)		slæða	86
hamstur	14	leigubíll	50	smekkur	87
hani (sjá hænsn 15)		lest (sjá járnbrautarlest 51)		sokkabuxur	88
hestur	16	lögreglubíll	52	sokkar	89
hreindýr	17	mótorhjól	53	stígvél	90
hundur	18	reiðhjól	48	sundbolur	91
hænsn	15	rúta (sjá strætisvagn 55)		sundskýla	92
hæna (sjá hænsn 15)		sjúkrabíll	54	svunta	93
kanína	19	skip (sjá bátur 42)		trefill	94
kind	20	skurðgrafa	47	úlpa	95
kind	21	slökkvibíll (sjá brunabíll 44)		útigalli	70
könguló	25	strætisvagn	55	vasi	96
krabbi	22	traktor (sjá dráttarvél 45)		vasi	97
krókóðill	23	vagn (sjá barnavagn 41)		vesti	98
kýr	24	vörubíll	56	vettlingar	99
kisa (sjá köttur 26 og 27)		vörubíll	57	bolur	99.1
köttur	26	þyrla	59	eyrnalokkur	99.2
köttur	27	eldflaug	59.1	grímubúningur	99.3
lamb (sjá kind 21)		geimskip	59.2	gríma (sjá grímubúningur 99.3)	
ljón	28	hlaupahjól	59.3		
mús	29	jeppi	59.4		
naut	30	kranabíll	59.5	4. Hljóðfæri	
ormur	31	línuskautar	59.6	fiðla	100
páfagaukur	32			flauta	101
rækja (sjá krabbi 22)				gítar	102
selur	34	3. Fatnaður		hristur	103
skjaldbaka	35	axlabönd	60	lúður	104
snigill (sjá ormur 31)		belti	61	píanó	105
svanur	36	bindi (sjá hálsbindi 63)		sílófónn	106
svín	37	bikiní	62	tromma	107
tígriisdýr	38	bolur (sjá peysa 80)		trompet (sjá lúður 104)	
ugla	39	bleia	64	hljómsveit	107.1
úlfur	33	brjóstahaldari	65	tónleikar	107.2
önd	40	buxur	66		
broddgöltur	40.1	eyrnaband	67		
eðla	40.2	fatnaður (sjá föt 69)		5. Innanstokksmunir	
flóðhestur	40.3	frakki	68	A. Eldhúsahöld	
froskur	40.4	föt	69	bolli	108
hvalur	40.5	galli (sjá útigalli 70)		borðdúkur (sjá dúkur 110)	
maurar	40.6	hanskar	71	diskur	109
nashyrningur	40.7	hattur	72	dúkur	110
refur	40.8	hálsbindi	63	fat (sjá diskur 109)	
risaeðla	40.9	hjálmur	73	flaska	111

Orðalisti eftir efnisflokkum – Tákn með tali

	Nr.		Nr.		Nr.
gaffall	112	tannbursti	148	sæng	181
glas	113	varalitur	149	trappa (sjá stigi 180)	
hnífur	114	vaskur (sjá handlaug 134)		þvottaefni	182
kanna	115	andlitskrem	149.1	bakaraofn	182.1
ketill (sjá kanna 115)		augnskuggi	149.2	geisladiskur	182.2
kökukefli	116	„bodylotion“ (sjá krem		grill	182.3
ostahnífur	117	á líkama 149.5)		heyrnartól	182.4
panna	118	dömubindi	149.3	myndbandsupptökuvél	182.5
pottur	119	kinnalitur	149.4	prentari	182.6
rifjárn	120	krem á líkama	149.5	skraut	182.7
skál (sjá pottur 119)		naglalakk	149.6	stytta	182.8
skeið	121			stýripinni	182.9
tappatogari (sjá upptakari 122)				svefnpoki	182.10
upptakari	122	D. Heimilistæki		tölvumús	182.11
desilítramál	122.1	eldavél	150	upppvottavél	182.12
dós	122.2	geisladiskur	169	vasadiskó	182.13
krukka	122.3	geislaspilari	151	videotökuvél (sjá mynd-	
sigti	122.4	hljómplata (sjá geisladiskur 169)		bands-upptökuvél 182.5)	
skurðbretti	122.6	hrærivél	152		
sleikja	122.5	ísskápur	153		
sogrör	122.7	ísskápur	154	6. Leikföng og leiktæki	
tuska	122.8	kaffivél	155	bangsi	183
vigt	122.9	klukka	156	bátur	184
		kæliskápur (sjá ísskápur		bingó (sjá spil 215)	
		153 og 154)		bill	185
B. Húsgögn		plötuspilari (sjá geislaspilari 151)		blaðra	186
borð	123	plata (sjá geisladiskur 169)		bolti	187
hilla	124	ryksuga	157	bók	188
kommóða	125	segulband	158	byssu	189
lampi	126	sími	159	dót (sjá leikfang 199)	
ljós (sjá lampi 126)		sjónvarp	160	dúkka	190
rúm	127	straujárn	161	dúkka	191
skúffa (sjá kommóða 125)		tölva	162	dúkkuvagn (sjá kerra 196)	
sófi	128	úr (sjá klukka 156)		fata	192
stóll	129	útvarp	163	hjólbörur	195
skápur	130	þvottavél	164	járnbrautarlest	201
		örbylgjuofn	165	kerra	196
				klifurgrind	197
C. Snyrting				kubbar	198
baðkar	131	E. Annað		leikfang	199
greiða	132	blómavasi	166	leir	200
handklæði	133	dyr	167	litur	202
handlaug	134	fægiskúffa	168	lím	203
hárbursti (sjá greiða 132)		gardínur (sjá gluggatjöld 170)		lottó (sjá spil 215)	
hárburrka	135	gluggatjöld	170	pappír	204
ilmvatn	136	herbergi	171	púsluspil	205
klósett (tákníð ekki		hurð (sjá dyr 167)		reiðhjól	194
notað lengur)	137	kerti	172	rennibraut	206
klósett	138	koddi (sjá púði 178)		róla	207
koppur	139	kústur	173	sandkassi	208
krani	140	lyfta	174	sandur	209
rakspíri	141	lykill	175	sippuband	210
rakvél	142	miðstöðvarofn	176	skautar	211
rakvél	143	mynd	177	skip (sjá bátur 184)	
sápa	144	púði	178	skíði	212
sjampó	145	slökkvari	179	skófla	213
spégill	146	sópur (sjá kústur 173)		skurðgrafa	193
sturta	147	stigi (sjá stigi 585)	180	sleði	214

Orðalisti eftir efnisflokkum – Tákn með tali

	Nr.		Nr.		Nr.
spil	215	franskar kartöflur	253	pepperóní	268.9
vegasalt	216	ger	254	píta	268.10
bingó	216.1	grautur	255	pönnukökur	268.11
playmó	216.2	hamborgari	256	rúsínur	268.12
		hrísgrjón	257	skinka	268.13
		hveiti	258	slátur	268.14
7. Matur		ís	259	sleikjó	268.15
A. Ávextir og grænmeti		jógúrt	260	snakk	268.16
agúrka	217	kaka	261	snúður	268.17
appelsína	218	kartöflumús	262	tyggjó	268.18
ávextir	219	kex	263	vöflur	268.19
banani	220	kjúklingur	264		
baunir	221	kjöt	265		
ber	222	kæfa (sjá smurálegg 282)		8. Persónulegir munir	
blómkál	223	lyf (sjá meðal 267)		armband	289
epli	224	lyftiduft (sjá ger 254)		bakpoki	291
grænmeti	225	matur	266	blað (sjá dagblað 294)	
gulrófa	231	meðal	267	bók	290
gulrót	226	morgunkorn	250	budda	292
kartöflur	227	mysingur (sjá smurálegg 282)		byssa	293
kál	228	nammi (sjá sælgæti 268)		dagblað	294
laukur	229	nesti (sjá matur 266)		eldspýtur	295
pera	230	ostur	269	gleraugu	296
rófa (sjá gulrófa 231)		pasta	270	göngustafur	297
salat	232	pillur	271	hálsfesti	298
sítróna	233	pipar	272	heyrnartæki	299
sveppur	234	pítsa	273	hringur	300
tómatur	235	poppkorn	274	kíkir (sjá sjónauki 309)	
ber	235.1	pylsa	275	kveikjari	301
jarðarber	235.2	ristað brauð	276	lykill	302
kíví	235.3	rjómi	277	myndavél	303
mandarína	235.4	rúnnstykki (sjá bolla 248)		pakki	304
melóna	235.5	rækjur	278	passi (sjá vegabréf 315)	
paprika	235.6	salt	279	peningar	305
vínber	235.7	skyr	280	peningaveski (sjá budda 292)	
		smjör	281	perlufesti (sjá hálsfesti 298)	
		smjörlíki (sjá smjör 281)		regnhlíf	306
B. Drykkir		smurálegg	282	seðlaveski (sjá budda 292)	
bjór	236	smurostur (sjá smurálegg 282)		sendibréf	307
djús	237	sósa	283	sígarettur	308
ávaxtasafi (sjá djús 237)		sósa	284	sjónauki	309
drykkur	238	spagetti	285	stafur (sjá göngustafur 297)	
gosdrykkur	239	sulta (sjá smurálegg 282)		taska	310
kaffi	240	súkkulaði	286	tímarit	311
kaffi	241	súpa (sjá súrmjólk 287)		úr	312
kakó	242	súrmjólk	287	varalitur	313
mjólk	243	sykur	288	vasaklútur	314
te	244	sælgæti	268	vegabréf	315
vatn	245	tómatsósa (sjá sósa 284)		veski (sjá taska 310)	
vín	246	fiskibolla	268.1		
		hnetur	268.2		
		hrökkbrauð	268.3	9. Persónur	
		kjötbolla	268.5	A. Fjölskylda	
C. Ýmis matur		kleinur	268.6	afi	316
álegg	247	krem (á köku)	268.4	amma	317
bolla	248	lakkris	268.8	barn (sjá ungbarn 329)	
brauð	249	matarolía	268.7	bróðir	318
egg	251	olía (sjá matarolía 268.7)		börn	319
fiskur	252				

Orðalisti eftir efnisflokkum – Tákn með tali

	Nr.		Nr.		Nr.
ég	320	smiður	356	10. Skóli	
fjölskylda	321	talkennari	357	A. Áhöld	
frænka	322	tannlæknir	358	blað	372
frændi (sjá frænka 322)		þjónn	359	blýantur	373
frændsystkini (sjá frænka 322)				bók	188
karl (sjá maður 324)				bók	374
kona	323	C. Ýmsar persónur		kúlupenni	375
krakkar (sjá börn 319)		álfur	360	litur (sjá blýantur 373)	
maður	324	bófi	361	lím	376
mamma	325	drottning	362	málning	377
pabbi	326	gestur	363	pappír (sjá blað 372)	
stelpa	327	grýla	364	penni (sjá kúlupenni 375)	
strákur	328	jólasveinn	365	ritvél	378
systir (sjá bróðir 318)		keisari	366	skriffæri (sjá blýantur 373)	
systkin (sjá bróðir 318)		kóngur (sjá drottning 336)		skæri	379
ungbarn	329	prins (sjá drottning 336)		stimpill	380
við	330	prinsessa (sjá drottning 336)		strokleður	381
vinur	331	ræningi (sjá þjófur 371)		yddari	382
þú	332	skáti	367	tölva	383
fólk	332.1	snjókarl	368		
fullorðinn	332.2	trúður	369	B. Námsgreinar	
kærasta	332.3	tröll	370	handmennt/saumar	384
kærasti (sjá kærasta 332.3)		þjófur	371	handmennt/smiði	385
unglingur	332.4	Askasleikir	371.1	heimilisfræði	386
		Barbie	371.2	kristinfræði	387
		barnapía	371.3	landafræði	388
B. Starfsheiti				leikfimi	389
afgreiðslumaður	333	Batman	371.4	lestur	390
bakari	334	Bjúgnakrækir	371.5	reikningur (sjá stærðfræði 393)	
bóndi	335	Gáttapefur	371.6	samfélagsfræði	391
búðamaður (sjá afgreiðslu- maður 333)		geimfari (sjá geimskip 59.2)		saumar (sjá handmennt 384)	
drottning	336	Giljagaur	371.7	skrift	392
kóngur (sjá drottning 336)		Gluggagægir	371.8	smíði (sjá handmennt 385)	
forseti	337	Harry Potter	371.9	stærðfræði	393
hermaður	338	hjúkrunarfræðingur	371.10	tónmennt	394
húsvörður	339	Hurðaskellir	371.12	náttúrufræði	394.1
iðjuþjálfari	340	indjáni	371.11		
kennari	341	ípróttaálfurinn	371.14		
kokkur	342	kafari	371.13	C. Annað	
leikari	343	Kertasníkir	371.15	fataklefi	395
leikskólakennari (sjá kennari 341)		Kjötkrökur	371.16	frímínútur	396
leikskólastjóri (sjá skólastjóri 354)		kúreki	371.17	frímínútur (sjá skólabjalla 403)	
læknir	344	köngulóarmaðurinn (sjá Spiderman 371.24)		föndur (sjá búa til 691)	
lögga (sjá lögregla 345)		Leppalúði	371.18	kennari	397
lögreglan	345	Lína langsokkur	371.19	leikskóli	398
málari	346	Pottasleikir	371.20	nesti (sjá nestistími 399)	
múrari	347	skáti	371.21	nestistími	399
póstur	348	Skyrgámur	371.22	reglur	400
prestur	349	Solla stirða	371.23	röð	401
prins (sjá drottning 336)		Spiderman	371.24	samverustund	402
prinsessa (sjá drottning 336)		Stekkjastaur	371.25	skólabjalla	403
ritari	350	Stúfur	371.26	skóli	404
sjómaður	351	Súperman	371.27	snagi (sjá fataklefi 395)	
sjúkráþjálfari	352	töframaður	371.28	umsjónarmaður	405
skipstjóri	353	Þvörusleikir	371.29	bekkur (í skóla)	405.1
skólastjóri	354			fundur	405.2
slökkviliðsmaður	355			ljósritunarvél	405.3

Orðalisti eftir efnisflokkum – Tákn með tali

	Nr.		Nr.		Nr.
11. Tímahugtök		morgunn	443	leikur	481
A. Vikudagur		nótt	444	mömmuleikur	482
sunnudagur	406	núna	445	parís	483
mánudagur	407	páskar	446		
þriðjudagur	408	seinna (sjá á eftir 430)			
miðvikudagur	409	síðan (sjá á eftir 430)		C. Annað	
fimmtudagur	410	sprengidagur	447	ball	484
föstudagur	411	strax	448	ballett	485
laugardagur	412	sumarfrí	449	bíó	486
sunnudagur	412.1	vika	450	dansleikur (sjá ball 484)	
mánudagur	412.2	öskudagur	451	ferðalag	487
þriðjudagur	412.3	aðventa	451.1	gönguferð	488
miðvikudagur	412.4	helgi	451.2	kór	489
fimmtudagur	412.5	þjóðhátíð (sjá fáni 593)		leiklist	490
föstudagur	412.6			partý	491
laugardagur	412.7			tónlist	492
		12. Tómstundir		útilega	493
		A. Íþróttir		veisla (sjá partý 491)	
B. Mánuður		blak	452	félagsmiðstöð	493.1
janúar	413	bocchía	453	klúbbastarf	493.2
febrúar	414	dans	454	sjónvarpsstöð	493.3
mars	415	fótbolti	455	tómstundir	493.4
apríl	416	golf	456		
maí	417	handbolti	457		
júní	418	hástökk	458	13. Trú og trúarbrögð	
júlí	419	hjólabretti	459	biblía	494
ágúst	420	keila	460	bæn	495
september	421	keppni	461	engill	496
október	422	kringlukast	462	ferming	497
nóvember	423	kúluvarp	463	gifting	498
desember	424	körfubolti	464	Guð	499
júní	424.1	langstökk	465	jarðarför	500
		leikfimi	466	Jesús	501
		skautar	467	jól	502
C. Árstíð		skíði	468	kirkja	503
haust	425	sleði	469	kross	504
sumar	426	snjóbretti	470	páskar	505
vetur	427	snóker	471	prestur	506
vor	428	spjót kast	472	skírn	507
		stangveiði	475		
		sund	473		
		tennis	474	14. Umhverfið	
D. Ýmis tímahugtök		box	475.1	A. Mannvirki	
afmæli	429	júdó	475.2	alþingishús	508
afmælisdagur (sjá afmæli 429)		karate	475.3	apótek	509
á eftir	430	lið	475.4	banki	510
á morgun	431	lóð (til að lyfta)	475.5	bókasafn	512
ár	432	lyftingar	475.6	brú	513
bolludagur	433	mark	475.7	búð	514
bráðum	434			fara í bæinn (sjá miðbær 526)	
dagur	435			gangbraut	515
frí	436	B. Leikir		gata	516
gamlársdagur	437	bílaleikur	476	girðing	517
helgi (sjá frí 436)		dúkkuleikur	477	heima	518
í dag	438	dúkkuleikur (sjá dúkka 191)		heimili (sjá heima 518)	
í gær	439	eltingaleikur	478	hótel	519
jól	440	feluleikur	479	hús	520
kvöld	441	feluleikur	480	höll	521
mánuður	442				

Orðalisti eftir efnisflokkum – Tákn með tali

	Nr.		Nr.		Nr.
kastali (sjá höll 521)		Ísland	555.2	16. Önnur nafnorð	
kirkja	522	staður	555.3	aldur	591
Kringlan	523	útlönd	555.4	bensín	592
kvikmyndahús	511			heimsókn (sjá heimsækja 716)	
leikhús	524			fáni	593
leikskóli	525	C. Veður		flagg (sjá fáni 593)	
miðbær	526	rigning	556	fréttir	594
Perlan	527	ský	557	kassi	595
pósthús	528	snjór	558	koss (sjá kyssa 733)	
ráðhús	529	sól	559	nafn (sjá heita 718)	
sjúkrahús	530	vindur	560	pefi	596
skóli	531	þoka	561	plástur	597
umferðarljós	532	elding	561.1	poki	598
vegur (sjá gata 516)				rifrildi (sjá rífast 756)	
verslun (sjá búð 514)		rok	561.2	snuð	599
blokk	532.1	þrumur (sjá elding 561.1)		tjald	600
eldhús	532.2			val (sjá velja 785)	
fangelsi	532.3			aðventukrans (sjá aðventa 451.1)	
húsdýragarðurinn	532.4	15. Verkfæri og áhöld		baukur	600.1
kaffihús	532.5	borvél	562	blóð	600.2
matsölustaður	532.6	band (sjá garn 563)		blæðingar	600.3
skammtímavistun	532.7	garðslanga (sjá slanga 583)		listi (sjá minnislisti 600.4)	
Smáralind	532.8	garn	563	minnislisti	600.4
stofa	532.9	hamar	564	parísarhjól (sjá tívólí 532.10)	
tívólí	532.10	hefill	565	ævintýri	600.5
veitingahús		heklunál	566		
(sjá matsölustaður 532.6)		hjólbörur	567	17. Ýmis smáorð	
		hlustunarpípa	568	af hverju (sjá hvað 609)	
B. Náttúran		hrífa	569	allir	601
bál (sjá eldur 535)		kústur	570	allt (sjá allir 601)	
blóm	533	málband	571	bakvið (sjá fyrir aftan 607)	
dalur	534	málning	572	búið	602
eldur	535	nagli	573	búið	603
fjall	536	naglbitur	574	eins	604
fjara	537	nál	575	ekki	605
foss	538	pensill	576	ekkert (sjá ekki 605)	
gras	539	prjónar	577	enginn (sjá ekki 605)	
grjót (sjá steinn 551)		raka (so.) (sjá hrífa 569)		fremstur	606
hellir	540	ruslatunna	578	fyrir aftan	607
himinn	541	saumavél	579	fyrir framan	608
hóll	542	skófla	580	fyrstur (sjá fremstur 606)	
jólatré	543	skrúfjárn	581	hvað	609
land	544	skrúflykill (sjá töng 587)		hvar (sjá hvað 609)	
laufblað	545	skrúfur (sjá skrúfjárn 581)		hver (sjá hvað 609)	
lækur	546	skæri	582	hvernig (sjá hvað 609)	
sjór	547	slanga	583	hvers vegna (sjá hvað 609)	
skógur	548	sláttuvél	584	inn (sjá í 610)	
ský	549	sópur (sjá kústur 570)		í	610
sól	550	stigi	585	já	611
steinn	551	sög	586	líka	612
stjarna	552	títuprjónn (sjá nál 575)		marginir	613
strönd (sjá fjara 537)		tommustokkur	588	mikið (sjá marginir 613)	
sveit	553	trappa (sjá stigi 585)		milli	614
tré	554	trjáklippur	589	nei	615
tún (sjá gras 539)		tvinni (sjá garn 563)		nei sko! (sjá 764)	
tungl	555	töng	587	ofan á	616
heimur	555.1	vefur	590	ofan í (sjá í 610)	

Orðalisti eftir efnisflokkum – Tákn með tali

	Nr.		Nr.		Nr.
og	617	frekur	644	hættulegt	682.7
síðastur	618	frægur	645	kjánalegur	682.8
takk	619	fullur	646	langt frá	682.9
takk	620	gamall	647	lengi	682.10
undir	621	gaman	648	mjór	682.11
upp á (sjá ofan á 616)		glaður	649	ófrísk	682.12
við hliðina á	624	glaður	650	ógeðslegur	682.13
yfir	622	góður	651	óhreinn	682.14
ýmislegt	623	harður	652	rólegt	682.15
að	624.1	hálfur	653	ruglaður	682.16
af hverju	624.2	heitur	654	spenntur	682.17
aftur	624.3	heitur (sjá sumar 426)		sterkur	682.18
eða	624.4	hissa	655	stilltur	682.19
hvað	624.5	hollur	656	tilbúinn	682.20
hvar	624.6	hraustur (sjá hollur 656)			
hver	624.7	hreinn	657		
hvernig	624.8	hræddur	658	19. Sagnorð	
í	624.9	kaldur	659	feitur	682.3
með	624.10	kaldur (sjá vetur 427)		frábært	
þarna (sjá benda 790.2)		lasinn (sjá veikur 678)		aka (sjá keyra 726)	
þetta (sjá benda 790.2)		latur	660	baða	683
		leiðinlegur	661	baka	684
		leiður	662	banna	685
		léttur	663	bannað (sjá banna 685)	
18. Lýsingarorð		linur (sjá mjúkur 669)		biðja (sjá bæn 495)	
A. Litir		lítill	664	bíða	686
appelsínugulur	625	lítill	665	bora (sjá borvél 562)	
bleikur	626	ljótur	666	borða	687
blár	627	ljúfur (sjá góður 651)		borga	688
brúnn	628	margir	667	brosa	689
dökkblár	629	meira	668	búa	690
fjólublár	630	mikið (sjá margir 613 og 667)		búa til	691
grár	631	mjúkur	669	byggja	692
grænn	632	nýr	670	byrja	693
gulur	633	ónýtur (sjá bilaður 638)		dansa	694
hvítur	634	óþekkur	671	detta	695
ljósblár	635	reiður	672	deyja	696
rauður	636	réttur	673	drekka	697
svartur	637	saddur	674	eiga	698
glimmer	637.1	skemmtilegur (sjá gaman 648)		eiga heima (sjá búa 690)	
gull	637.2	stór	675	elda	699
litur (á litinn)	637.3	stór	676	elda	700
silfur	637.4	svangur	677	elska	701
		ungur	682	er (að vera) (sjá vera 786)	
		veikur	678	eyðileggja (sjá skemma 766)	
B. Ýmis lýsingarorð		vondur (sjá reiður 672)		fara	702
ánægður (sjá glaður 649)		votur (sjá blautur 639)		fara í bæinn (sjá miðbær 526)	
ánægður (sjá glaður 650)		þekktur (sjá frægur 645)		fela	703
bilaður	638	þeyttur (sjá latur 660)		fela	704
blautur	639	þungur	679	fljúga	705
brotinn (sjá bilaður 638)		þurr	680	fljúga	706
dapur (sjá leiður 662)		þyrstur	681	flýta sér (sjá fljótur 643)	
dáinn (sjá deyja 696)		aumur	682.1	föndra (sjá búa til 691)	
duglegur	640	bragðgott	682.2	gabba (sjá apríl 416)	
erfiður	641	feitur	682.3	ganga	707
fallegur	642	frábært	682.4	gefa	708
fínn (sjá fallegur 642)		fyndinn	682.5	gera	709
fljótur	643	hljótt	682.6	geta	710
flottur (sjá fallegur 642)					

Orðalisti eftir efnisflokkum – Tákn með tali

	Nr.		Nr.		Nr.
geyma	711	pissa	750	vinna (sjá gera 709)	
gjörðu svo vel	712	plata (sjá apríl 416)		vinna (sjá sigra 760)	
gleyma	713	príla (sjá klifra 727)		vita	788
gráta	714	prjóna	751	væla (sjá gráta 714)	
grilla (sjá steikja 773)		púsla	752	ydda (sjá yddari 382)	
greiða sér	715	ráða	753	ýta	781
grúfa (sjá fela 703)		reikna (sjá stærðfræði 393)		þræða (sjá sauma 758)	
heimsækja	716	renna	754	þurrka	789
heita	718	reykja	755	þurrka sér (sjá handklæði 133)	
hella (sjá kanna 115)		rífast	756	þvo sér	790
henda	717	róla	757	banka	790.1
hekla (sjá heklunál 566)		sauma	758	benda	790.2
heyra	719	segja frá	759	bíta	790.3
hjálp	720	sigra	760	búa um rúm	790.4
hjóla	721	sippa	762	draga (sjá toga 790.31)	
hlaupa	722	sitja	763	dreyma	790.5
hlusta (sjá heyra 719)		sjá	764	er (að vera) (sjá vera 790.34)	
hnoða (sjá baka 684)		sjóða (sjá elda 699)		faðma	790.6
hoppa	723	sjóða (sjá elda 700)		flauta	790.7
horfa (sjá sjá 764)		skauta	765	galdra (sjá töframaður 371.28)	
hósta	724	skemma	766	geta	790.8
kaupa	725	skera (sjá hnifur 114)		grilla (sjá grill 182.3)	
jarða (sjá jarðaför 500)		skilja (sjá vita 788)		grínast (sjá fyndinn 682.5)	
kasta (sjá henda 717)		skipta	767	gubba (sjá ógeðslegur 682.13)	
kenna (sjá kennari 341)		skíða	768	halda (eitthvað)	790.9
keppa (sjá keppni 461)		skíra (sjá skírn 507)		hengja upp	790.10
keyra	726	skjóta (sjá byssa 189)		hlakka til (sjá spenntur 682.17)	
kíkja (sjá sjá 764)		skoða (sjá sjá 764)		hlæja	790.11
klifra	727	skrifa	769	hrópa (sjá kalla 790.14)	
klippa	728	smíða (sjá hamar 564)		hugga	790.12
klæða úr	729	sofa	761	hvísla	790.13
koma	730	sparka	770	hætta (sjá stoppa 790.28)	
kubba	731	spila	771	kalla	790.14
kunna (sjá vita 788)		standa	772	klappa saman lófunum	790.15
kúka	732	steikja	773	klóra	790.16
kyssa	733	stela	774	langa (í eitthvað)	790.17
labba (sjá ganga 707)		stoppa (sjá bíða 686)		leggja á borð	790.18
leika sér	734	strauja (sjá straujárn 161)		lemja	790.19
leira	735	stríða	775	óska	790.20
lesa	736	stroka út (sjá strokleður 381)		passa sig	790.21
liggja	737	synda	776	plata	790.22
lita	738	syngja	777	rífa	790.23
líma	739	sækja (sjá ná í 748)		róta (sjá rusla til 790.24)	
loka	740	taka (sjá ná í 748)		rusla til	790.24
lúlla (sjá sofa 761)		taka saman	779	rúlla (sjá velta 790.33)	
læðast	741	tala	778	skúra	790.25
læra	742	tala saman (sjá segja frá 759)		skvetta (sjá sulla 790.30)	
má ekki (sjá banna 685)		teikna (sjá lita 738)		slá (sjá lemja 790.19)	
mála	743	telja	780	slökkva (ljós)	790.26
meiða sig	744	týna (sjá fela 703)		sprauta	790.27
missa	745	vakna	782	stoppa	790.28
moka	746	vefa (sjá vefur 590)		sturta niður	790.29
muna	747	vega salt	783	sulla	790.30
ná í	748	veiða	784	toga	790.31
negla (sjá hamar 564)		velja	785	vaska upp	790.32
opna	749	vera	786	velta (sér)	790.33
perla (sjá púsla 752)		versla (sjá kaupa 725)		vera	790.34
pinna (sjá púsla 752)		vilja	787	vinda	790.35

Skýringar við táknmyndir

	sýnir stefnu og u.þ.b. lengd hreyfingar
	endurtekin hreyfing
	fingerirnir koma saman í þá átt sem örin sýnir
	fingerirnir gliðna í þá átt sem örin sýnir
	hröð hreyfing
	hæg og sundurslitin hreyfing
	hreyfing stöðvast snögglega
	fingerirnir spila
	litlar, endurteknar hreyfingar
	höndin kreppt
	þumalfingri núíð við hina fingurna
	hendur fara á víxl

1 api

2 asni

3 bangsi

4 björn

5 dýr

6 fiðrildi

7 fiskur

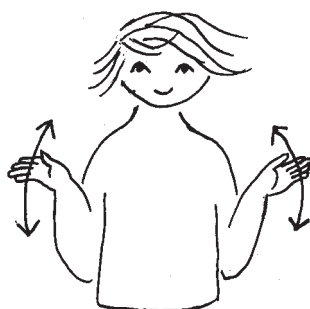
8 fíll

9 fluga

10 fugl

11 fugl

3 eyrun á bangsa, oftast notað yfir leikfangabangsa
 4 skógarbjörn sem reisir sig upp
 5 fjórir fætur sem hreyfast jafnt áfram
 10 tveir fingur mynda gogg

12 geit

13 gíraffi

14 hamstur

15 hænsn

16 hestur

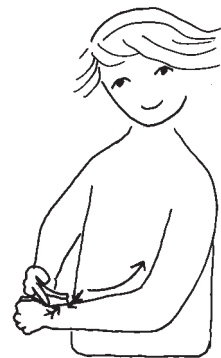
17 hreindýr

18 hundur

19 kanína

20 kind

21 kind

22 krabbi/rækja

14 bursta með litlum hreyfingum við bæði munnvik

16 knapi situr á hesti

18 klappað á lærið eins og þegar kallað er á hund

20 eins og að rýja

21 klórað létt í fötin. Það klæjar undan ullinni. Þetta tákn er algengara en nr. 20

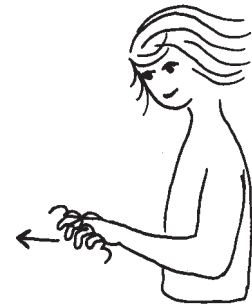
22 klærnar klípast saman

23 krókódill

24 kýr

25 kónguló

26 köttur

27 köttur

28 ljón

29 mús

30 naut

31 ormur/snigill

32 páfagaukur

33 úlfur

25 krepptir fingur ganga áfram
 27 eins og að klappa gæludýri,
 meira notað með yngstu
 börnunum en tákn nr. 26
 28 höndin greiðir makkann
 29 beinir fingur skjótast til
 hliðar
 30 hringur í nefi
 31 fingurinn liðast eftir
 lófanum

34 selur

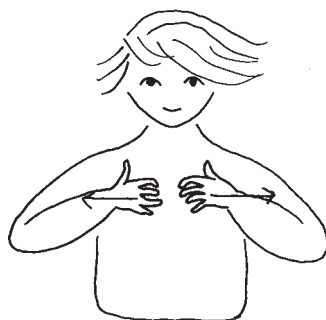
35 skjaldbaka

36 svanur

37 svín

38 tígrisdýr

39 ugla

40 önd

**Munið að nota svipbrigði
með táknunum til að
undirstrika þýðingu þeirra.**

34 hendur tákna hreifana
35 þumallinn gægist undan
skelinni
37 margir nota þetta tákn líka
yfir Bónus verlanirnar
38 krepptir fingur teikna rendur
40 vaggandi hreyfing

40.1 broddgöltur

40.2 eðla

40.3 flóðhestur

40.4 froskur

40.5 hvalur

40.6 maurar

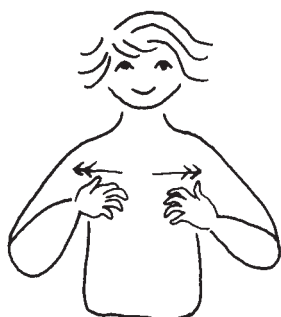
40.7 nashyrningur

40.8 refur

40.9 risaeðla

40.10 sebrahestur

40.1 sýnt hvernig hálsinn þenst út
40.5 hvalurinn blæs/sprautar
40.8 skottinu strokið
40.9 höndin opnast fram og tákna hreyfingu höfuðsins

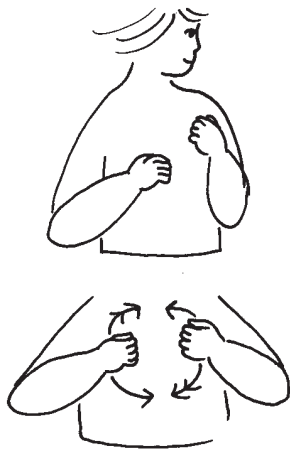
41 barnavagn/kerra

42 bátur/skip

43 bíll

44 brunabíll

45 dráttarvél

46 flugvél

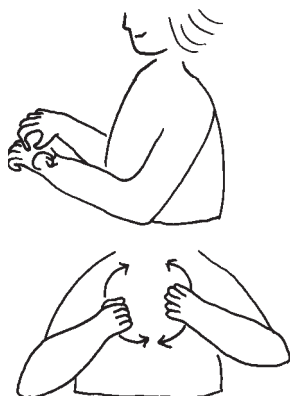
47 skurðgrafa

48 reiðhjól

49 hjólastóll

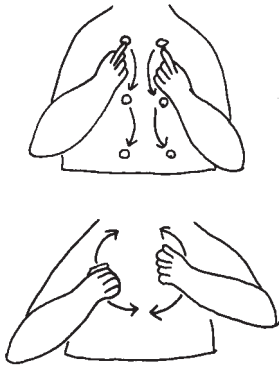

50 leigubíll

51 járnbrautarlest

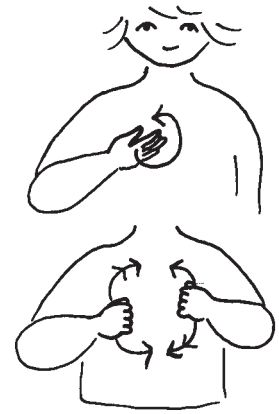
- 45 haldið um stórt stýri og hrossast
- 46 einfaldara að hafa lófan flatan
- 47 lófi upp á rönd er skurðbarmur, hin höndin er skóflan
- 48 eins og haldið sé um fótstig á reiðhjóli og hjólað með höndunum
- 50 tími og bíll
- 51 hjólin snúast á járnbrautarteinum

52 lögglubíll

53 mótorhjól

54 sjúkrabíll

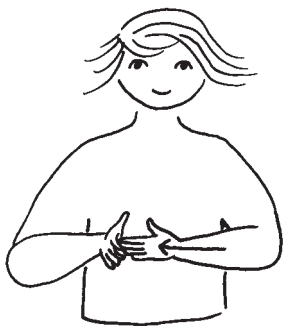
55 strætisvagn/rúta

56 vörubíll

57 vörubíll

58 jarðýta

59 þyrlla

Verið óhrædd að búa til táknið ef þarf.

53 bensínjöfin aukin
54 veikur og bíll
55 höfðar til lögunar og
lengdar vagnsins
57 pallurinn sturtar

59.1 eldflaug

59.2 geimskip

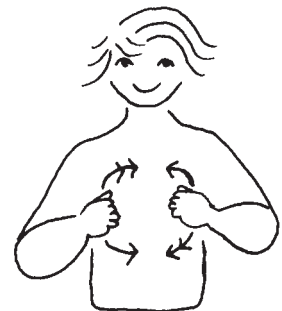
59.3 hlaupahjól

59.4 jeppi

59.5 kranabíll

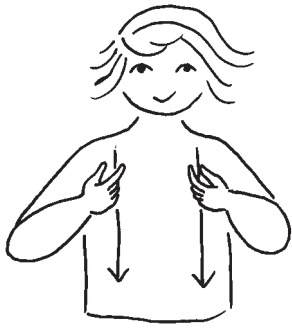

59.6 línuskautar

Börn tala barnamál með táknum eins og þau gera með orðum. Það er ekki æskilegt að leiðrétta táknin heldur vera góð fyrirmynd og gera táknnin skýrt og greinilega.

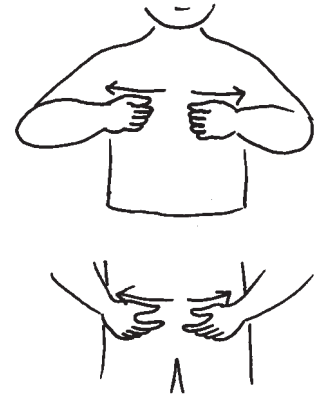
59.2 glerhlífin á hjálminum dregin fram fyrir
59.3 önnur höndin er kyrr meðan hin hreyfist
59.4 ekur á ójöfnum vegi
59.6 lófnum strokið saman til skiptist

60 axlabönd

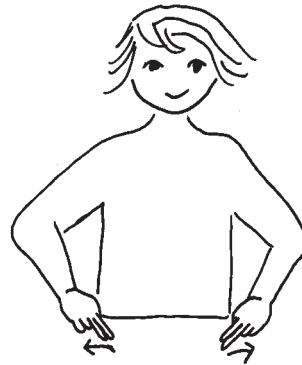
61 beltí

62 bíkíni

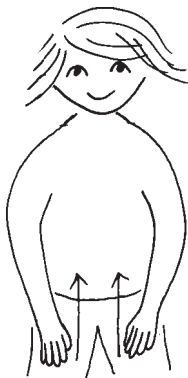
63 hálsbindi

64 bleia

65 brjóstahaldari

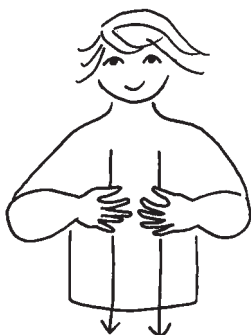
66 buxur

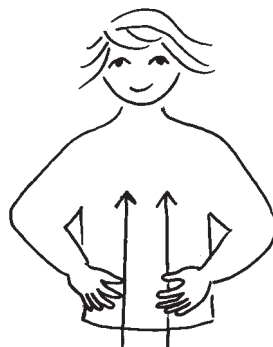
67 eyrnaband

68 frakki/kápa

69 föt/fatnaður

70 útigalli

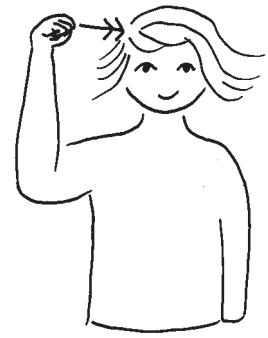
64 límbandínu fest á hliðunum
70 getur einnig verið eins og
úlpa

71 hanskar

72 hattur

73 hjálmur

74 húfa

75 jakki

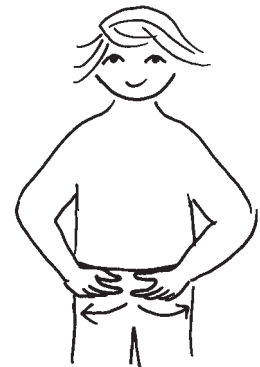
76 kjóll

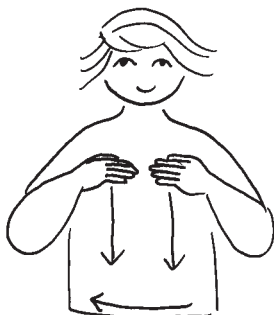
77 náttföt

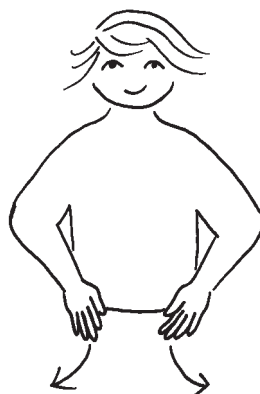
78 náttföt

79 nærbuxur

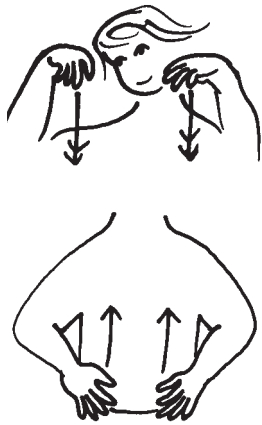

80 peysa

81 pils

71 ýmist gert á aðra höndina
eða báðar
73 banka í höfuðið
77 nótt og föt
78 sofa og föt

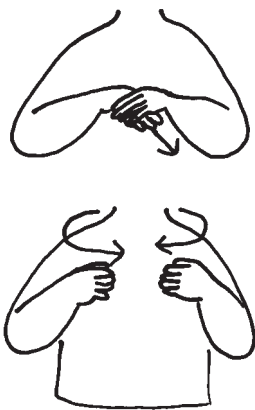
82 regngalli/-föt

83 skór

84 skyrta

85 sloppur

86 slæða

87 smekkur

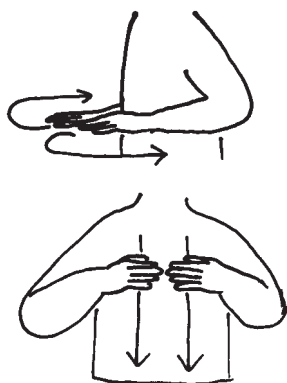
88 sokkabuxur

89 sokkar

90 stígvél

91 sundbolur

92 sundskýla

83 eins og að bursta skó
84 tekið um ermahnappa, ýmist
á annarri eða báðum ermum
88 strokið upp eftir lærunum til
skiptis

**Munið að einfalda samsett
tákn ef með þarf.**

93 svunta

94 trefill

95 úlpa

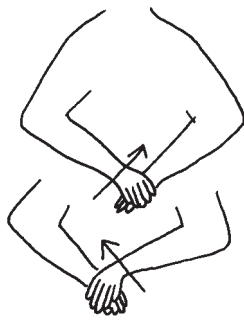
96 vasi

97 vasi

98 vesti

99 vettlingar

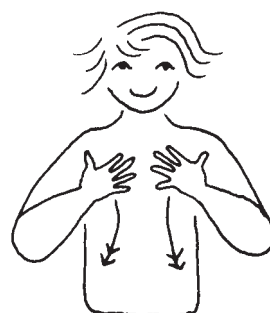
99.1 bolur

99.2 eyrnalokkur

99.3 grímubúningur

- 93 hnýta fyrir aftan bak
- 95 renna upp rennilás
- 96 hendi stungið ofan í vasann
- 97 vasi mótaður á viðeigandi stað
- 98 handarkrikarnir teiknaðir með þumalfingrunum
- 99.1 stuttar ermar

100 fiðla

101 flauta

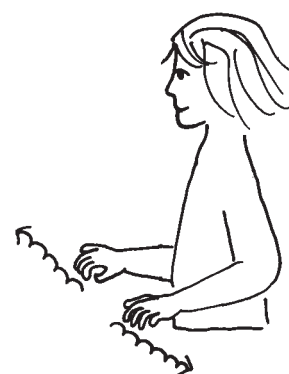
102 gítar

103 hristur

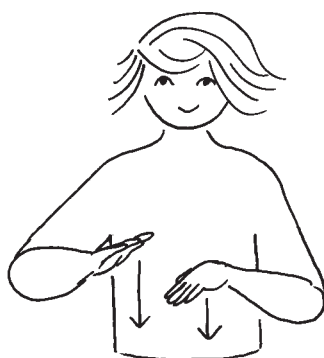
104 lúður/trompett

105 píanó

106 sílófónn

107 tromma

107.1 hljómsveit

107.2 tónleikar

Verið óhrædd að búa til tákn yfir fleiri hljóðfæri. Söngur og hljóðfæri eru alltaf spennandi og höfða til allra aldurshópa.

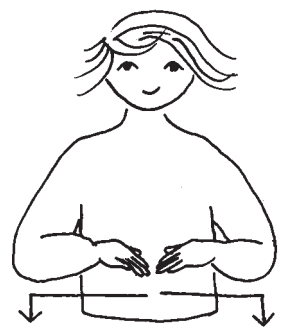
107.2 stjórna hljómsveit

108 bolli

109 diskur

110 dúkur

111 flaska

112 gaffall

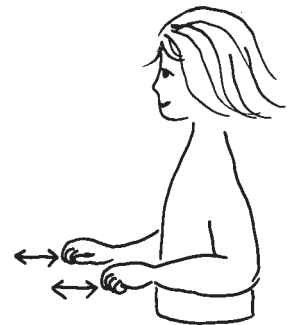
113 glas

114 hnífur

115 kanna/ketill

116 kökukefli

117 ostahnífur

118 panna

117 ostahnífur dreginn eftir
lófanum

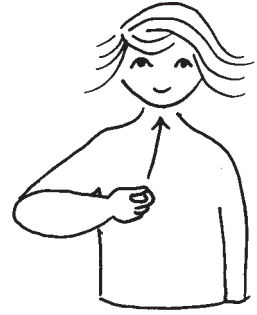
118 önnur höndin heldur um
skaftið, hin höndin teiknar
pönnuna

119 pottur/skál

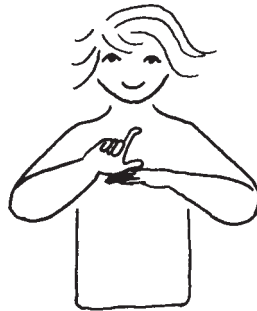
120 rifjárn

121 skeið

122 upptakari

122.1 desilítramál

122.2 dós

122.3 krukka

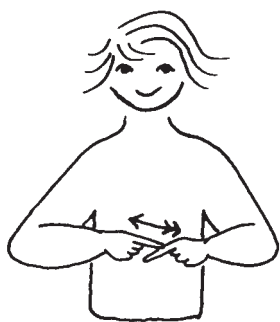
122.4 sigti

122.5 sleikja

Munið að undirstrika atkvæði orðsins með hreyfingunni.

122.1 tákn yfir lítill og að mæla, vísifingur færast upp og niður
122.4 eins og að sáldra úr sigtinu

122.6 skurðbretti

122.7 sogrör

122.8 tuska

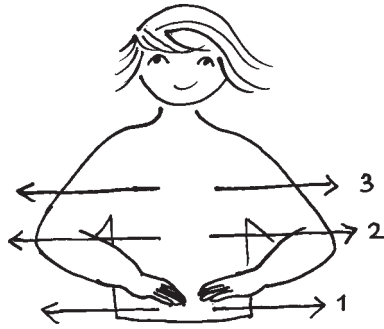
122.9 vigt

**Börn tala barnamál með
táknnum eins og þau gera
með orðum. Það er ekki
æskilegt að leiðrétta táknin
heldur vera góð fyrirmynd og
gera táknin skýrt og greinilega.**

122.7 haldið um rörið og sogið
122.8 vogarskálarnar færast
122.9 upp og niður

123 borð

124 hilla

125 kómmóða/skúffa

126 lampi/ljós

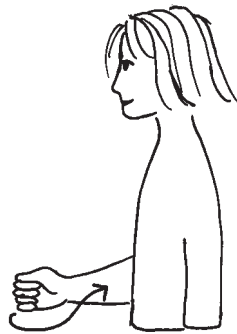
127 rúm

128 sófi

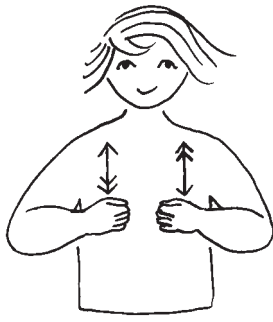
129 stóll

130 skápur

Munið að börn eiga auðveldara með að gera tákn þar sem höndin snertir annan líkamshluta.

125 skúffa dregin út
127 gaflarnir myndaðir

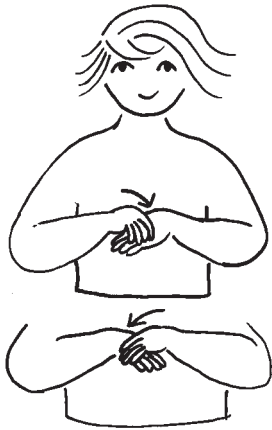
131 baðkar

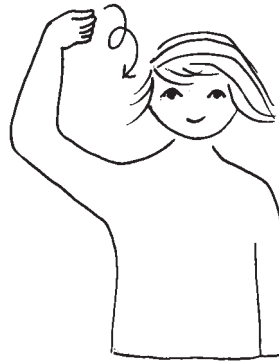
132 greiða

133 handklæði

134 handlaug

135 hárrurka

136 ilmvatn

137 klósett

138 klósett

139 koppur

140 krani

141 rakspíri

137 lyktin

138 klósettsetan opnast og lokast, algengara en tákn nr. 137

139 höfðar til athafnarinnar / sumir nota tákn 138

140 eins og að skrúfa frá krana

Athugið að nafnorð og sagnorð eru oft eins, sbr. að baða og baðkar, handlaug og þvo sér.

142 rakvél

143 rakvél

144 sápa

145 sjampó

146 spigill

147 sturta

148 tannbursti

149 varalitur

142 skafa
143 rafmagnsrakvél
144 teikna sáputykki
145 kreist úr sjampóbrúsa
148 burstu tennur með
vísifingri

149.1 andlitskrem

149.2 augnskuggi

149.3 dömubindi

149.4 kinnalitur

149.5 krem á líkama

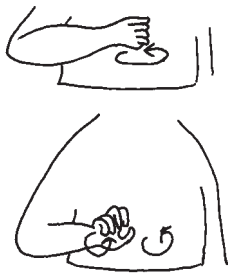
149.6 naglalakk

Munið að börn eiga auðveldara með að gera tákn þar sem höndin snertir annan líkamshluta.

Munið að undirstrika atkvæði orðsins með hreyfingunni.

149.3 fingurnir sýna lögun bindisins

150 eldavél

151 geislaspilari/plötuspilari

152 hrærivél

153 ísskápur

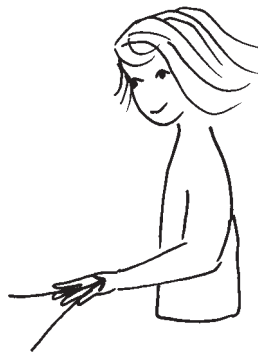
154 ísskápur

155 kaffivél

156 klukka/úr

157 ryksuga

158 segulband

159 sími

160 sjónvarp

150 hræra og snúa tökkum
 152 eins og haldið um
 handþeytara
 153 kalt og skápur
 155 kaffi og ýtt á takka
 160 horfa og ýtt á
 fjarstýringuna

**Munið að laga táknið að
 tækjum heimilisins – tökkum,
 rofum o.s.frv.**

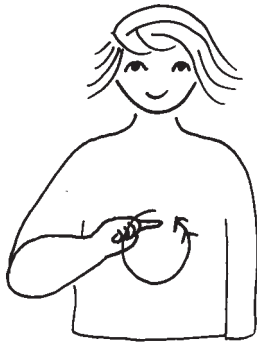
161 straujárn

162 tölva

163 útvarp

164 þvottavél

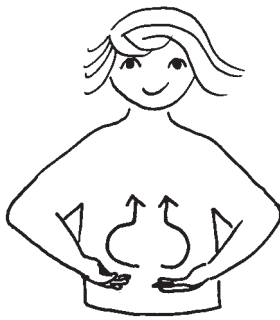

165 örbylgjuofn

Munið að oft er táknið að hlusta notað yfir þau tæki sem við hlustum á.

163 margir nota táknið að hlusta og ýta á takka fyrir útvarp

165 stungið inn í ofninn og kveikt

166 blómavasi

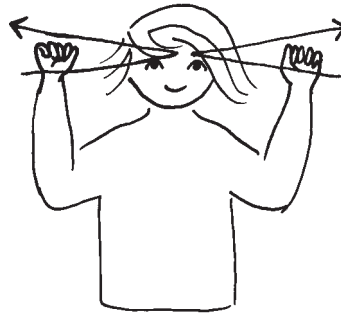
167 dyr/hurð

168 fægiskúffa

169 geisladiskur/hljómplata

170 gluggatjöld

171 herbergi

172 kerti

173 kústur/sópur

174 lyfta

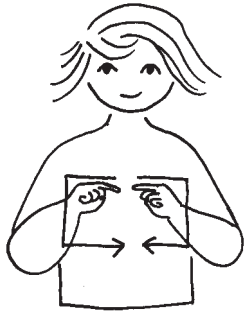

175 lykkill

176 miðstöðvarofn

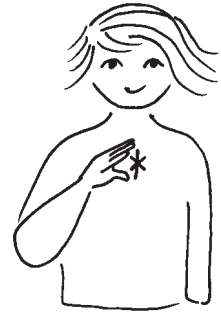
- 167 annar handleggurinn hreyfist frá og að líkamanum, opna/loka
- 170 dregið fyrir og frá
- 171 lófarnir afmarka veggina
- 175 tveimur fingrum snúið í lófanum
- 176 heitt og ofn

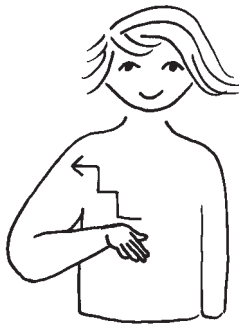
177 mynd

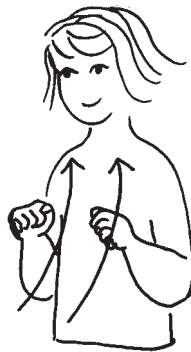
178 púði/koddi

179 slökkvari

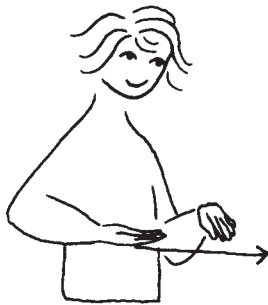
180 stigi

181 sæng

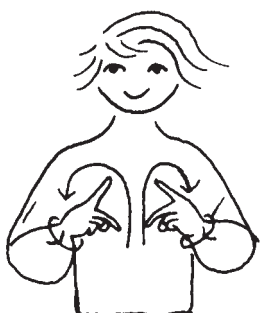
182 þvottaefni

182.1 bakaraofn

182.2 geisladiskur

182.3 grill

182.4 heyrnartól

180 stigi getur líka verið eins og táknið að klifra
181 eins og að breiða sæng yfir sig
182 þvo og duft
182.2 bókstafurinn C og táknið yfir disk
182.3 kjötinu snúið á grillinu

182.5 myndbandsupptökuvél

182.6 prentari

182.7 skraut

182.8 stytta

182.9 stýripinni

182.10 svefnpoki

182.11 tölvumús

182.12 uppþvottavél

182.13 vasadiskó

182.7 hendurnar hreyfast í bylgjum

182.8 línur vangasvipsins dregnar fram

182.10 renna upp og breiða yfir sig

182.12 önnur höndin kyrr, hin tákna hreyfingu vélarinnar

182.13 heyrnartól í eyrum og dilla höfði

183 bangsi

184 bátur/skip

185 bíll

186 blaðra

187 bolti

188 bók

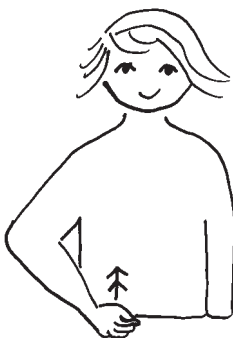
189 byssa

190 dúkka

191 dúkka

192 fata

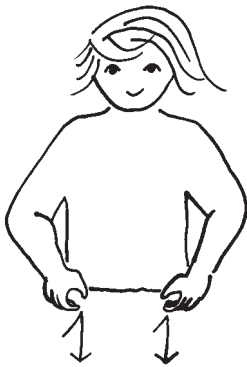

193 skurðgrafa

187 úlnliðum slegið saman
 188 lófar saman og opnast
 eins og bók
 190 augun opnast og lokast
 191 vagma brúðu
 193 lófi upp á rönd er skurð-
 barmur, hin höndin er
 skóflan

194 reiðhjól

195 hjólbörur

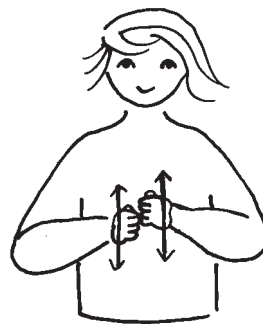
196 kerra

197 klifurgrind

198 kubbar

199 leikfang/dót

200 leir

201 járnbrautarlest

202 litur

203 lím

204 pappír

- 194 eins og haldið sé um fótstig á reiðhjóli, hjólað með höndunum
- 195 hjólbörurnar teknar upp og keyrðar áfram
- 198 kubbum raðað hverjum ofan á annan
- 200 eins og að rúlla leir, oft gert með báðum höndum
- 201 hjólin snúast á járnbrautarteinum
- 203 lím borið á og fest

205 púsluspil

206 rennibraut

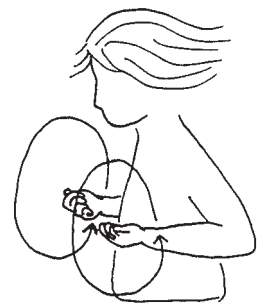
207 róla

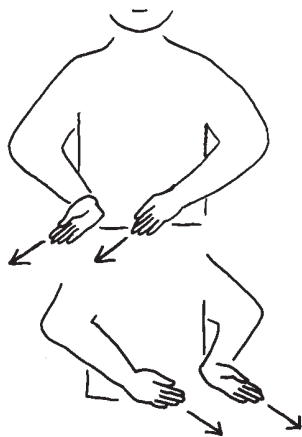
208 sandkassi

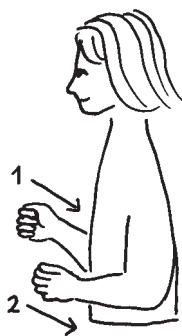
209 sandur

210 sippuband

211 skautar

212 skíði

213 skófla

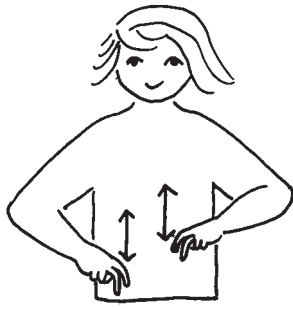

214 sleði

215 spil/lottó

205 litlum bitum raðað saman
207 líkir eftir hreyfingu
rólunnar
212 hendurnar hreyfast eins
og á gönguskíðum
215 eins og að stokka spil

216 vegasalt

216.1 bingó

216.2 playmó

- 216 *vísifingur og langatöng
tákna fætur á þeim
sem er að vega. Til
einföldunar geta
lófarnir verið flatir*
- 216.1 *önnur höndin kyrr og
hin snýr bingóhjólinu*
- 216.2 *fingurnir sýna stærð
playmókallanna*

***Verið óhrædd að búa til tákn
ef þarf.***

217 agúrka

218 appelsína

219 ávextir

220 banani

221 baunir

222 ber

223 blómkál

224 epli

225 grænmeti

226 gulrót

227 kartöflur

218 börkurinn tekinn af
222 að tína í lófann
226 gulrótin skafin
227 vísifingur er hnífur sem
afhýðir kartöfluna

228 kál

229 laukur

230 pera

231 gulrófa

232 salat

233 sítróna

234 sveppur

235 tómatur

235.1 ber

235.2 jarðarber

- 229 tár
- 232 tveir gafflar hræra í salatinu
- 233 líkt og að pressa sítrónu
- 235 rautt og formið á tómátnum teiknað
- 235.1 höndin hreyfist fram og tilbaka um vísifingurinn, sjá einnig ber 222

235.3 kíví

235.4 mandarína

235.5 melóna

235.6 paprika

235.7 vínber

*Verið óhrædd að búa til tákn
ef þarf.*

*235.3 fingurnir breiðast út og
tákna hárin á ávextinum
235.4 lítil appelsína
235.6 önnur höndin er kyrr,
hin mótar lögun
paprikunnar
235.7 slútandi vínberjaklasi*

236 bjór

237 djús

238 drykkur

239 gosdrykkur

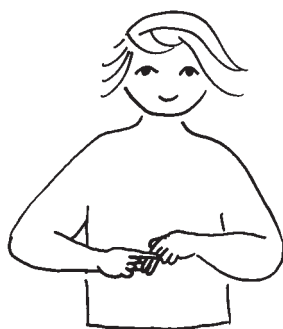
240 kaffi

241 kaffi

242 kakó

243 mjólk

244 te

245 vatn

246 vín

236 flaska opnuð
240 snúa kaffikvörn
242 brúnn og drykkur
243 eins og að toga í spena
244 tepoka dýft í bollann
245 eins og að skrúfa frá krana

247 álegg

248 bolla/rúnstykki

249 brauð

250 morgunkorn

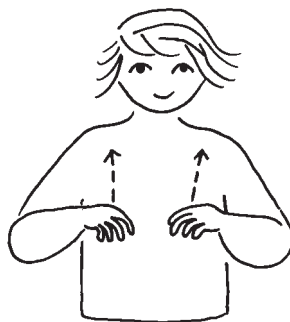
251 egg

252 fiskur

253 franskar kartöflur

254 ger

255 grautur

256 hamborgari

257 hrísgrjón

250 *hellu úr þakka*
251 *slegið á eggjaskurnina*
253 *löggun þeirra teiknuð*
256 *halda um hamborgarann*
og bíta
257 *þingurnir kroppa hver í*
annan

258 hveiti

259 ís

260 jógúrt

261 kaka

262 kartöflumús

263 kex

264 kjúklingur

265 kjöt

266 matur

267 meðal/lyf

268 sælgæti

260 *hrista dósina*
 262 *stappa í skál*
 263 *brjóta kexið í tvennt*
 268 *finger borar í kinnina,*
sbr. hola í tönn

268.1 fiskibolla

268.2 hnetur

268.3 hrökkbrauð

268.4 krem (á köku)

268.5 kjötbolla

268.6 kleinur

***Munið að einfalda samsett
tákn ef þarf.***

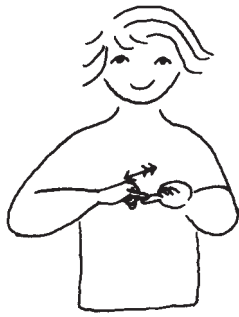
268.2 hardar undir tönn

268.3 hart/stökkt kex

*268.4 hreyfingin er aftast
á lófanum*

*268.6 snúidd upp á deigið og
það síðan togað í sundur*

268.7 matarolía

268.8 lakkrís

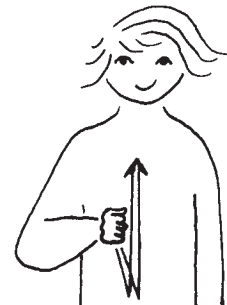
268.9 pepperóní

268.10 píta

268.11 pönnukökur

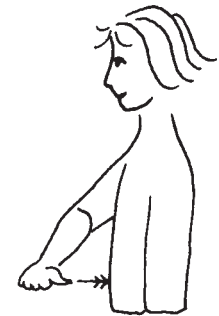
268.12 rúsínur

268.13 skinka

268.14 slátur

268.15 sleikjó

268.16 snakk

268.7 litlu puttarnir snertast,
áferð fitunnar

268.10 önnur höndin kyrr
við munninn, hin
mótar pítuna

268.11 pönnukökunni kastað
upp úr pönnunni til
að snúa henni við

268.13 mikið og feitt kjöt

268.16 eins og að opna
snakkpokann

268.17 snúður

268.18 tyggjó

268.19 vöflur

Munið að nota svipbrigði með táknunum til að undirstrika þýðingu þeirra.

268.18 tyggjóid togað út úr munninum

268.19 vöflujárninu lokað

269 ostur

270 pasta

271 pillur

272 pipar

273 pítsa

274 poppkorn

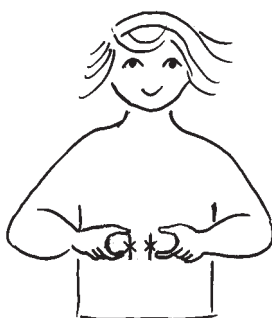
275 pylsa

276 ristað brauð

277 rjómi

278 rækjur

279 salt

269 ostahnífurinn dreginn eftir lófanum

271 taka pillur upp úr boxi

272 svart og salt

276 brauðið kemur uppúr brauðristinni

277 fleyta rjómann ofan af mjólkinni

278 sama tákn og krabbi – klærnar klípast saman

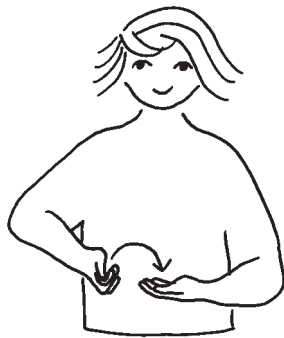
280 skyr

281 smjör

282 smurálegg

283 sósa

284 sósa

285 spagetti

286 súkkulaði

287 súrmjólk

288 sykur

Munið að undirstrika atkvæði orðsins með hreyfingunni.

282 álegg tekið og smurt t.d. mysingur og kæfa

284 hrist úr flösku

286 þurrka úr munnviki

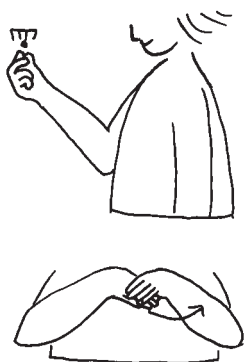
289 armband

290 bók

291 bakpoki

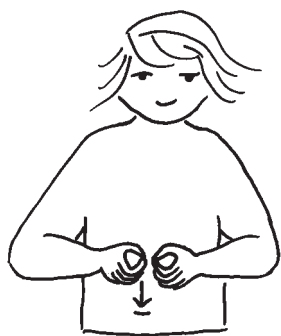
292 budda/peningaveski

293 byssa

294 dagblað

295 eldspýtur

296 gleraugu

297 göngustafur

298 hálsfesti/perlufesti

299 heyrnartæki

*Setningar eru stuttar og aðeins
lykilordin eru táknuð.*

300 hringur

301 kveikjari

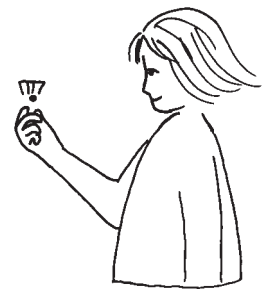
302 lykill

303 myndavél

304 pakki

305 peningar

306 regnhlíf

307 sendibréf

308 sígarettur

309 sjónauki/kíkir

310 taska/veski

302 tveim fingrum snúið í lófanum

306 regnhlífin spennt upp

Munið að laga táknið að þörfum ykkar og aðstæðum, t.d. hvernig þið mótið pakkann, sbr. 304.

311 tímarit

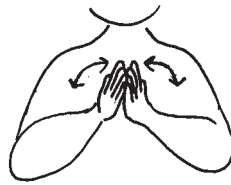
312 úr/klukka

313 varalitur

314 vasaklútur

315 vegabréf/passi

**Verið óhrædd að búa til tákn
ef með þarf.**

314 sama tákn og táknið að
snýta sér“

315 bók og stimpill.

316 afi

317 amma

318 bróðir/systir/systkin

319 börn/krakkar

320 ég

321 fjölskylda

322 frænka/frændi

323 kona

324 maður

325 mamma

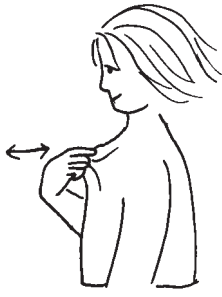
326 pabbi

318 táknar líka eins, sbr. 604

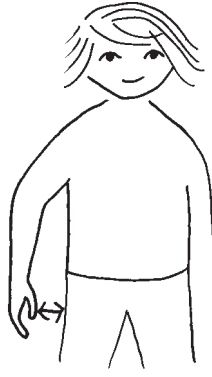
319 klappa á kollinn á krökkunum

323 brjóst mótað

324 der á húfu

327 stelpa

328 strákur

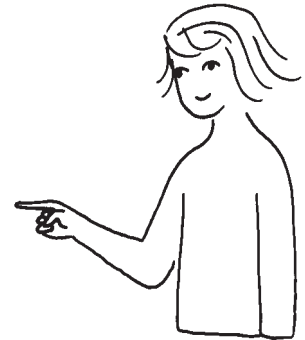
329 ungbarn

330 við

331 vinur

332 þú

332.1 fólk

332.2 fullorðinn

332.3 kærasta

332.4 unglíngur

**Munið að finna tákn fyrir
fólkið í kringum ykkur.**

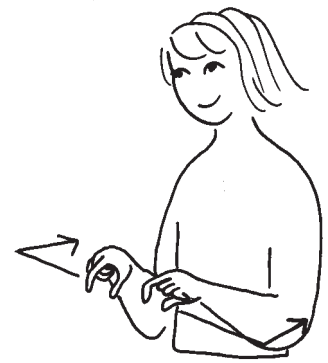
- 327 sýnir hálsfestina eða hvað hún er fín
- 328 klappa á rassvasann
- 329 vagma barni
- 330 bent yfir hópinn eða á þá sem um er að ræða
- 332.4 ungur, ferskur

333 afgreiðslumaður

334 bakari

335 bóndi

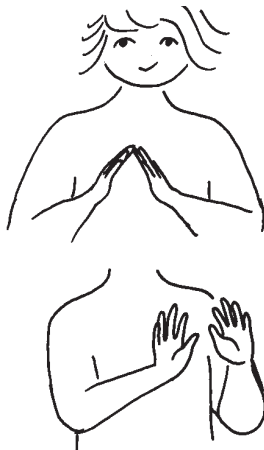
336 drottning/kóngur

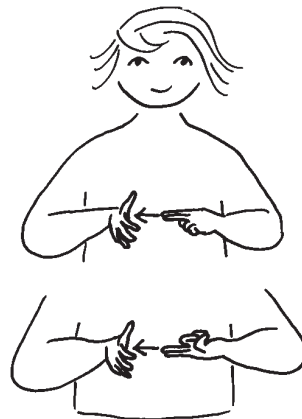
337 forseti

338 hermaður

339 húsvörður

340 iðjubjálfi

341 kennari

342 kokkur

343 leikari

333 *verslun og maður*
334 *hnoða deig*
335 *afmarkar landareignina*
339 *hús og passa*
341 *miðlar þekkingu*
343 *leikhústjald sem dregið er upp og niður*

344 læknir

345 lögregla

346 málari

347 múrari

348 póstur

349 prestur

350 ritari

351 sjómaður

352 sjúkráþjálfari

353 skipstjóri

354 skólastjóri

- 344 að taka púlsinn
- 351 skip og maður
- 352 þýðir einnig að þjálfa.
Margir nota táknið
leikfimi
- 353 rendurnar á
einkennisbúningnum
- 354 skóli og yfirmaður

355 slökkviliðsmaður

356 smiður

357 talkennari

358 tannlæknir

359 þjónn

**Munið að nota svipbrigði
með táknunum til að
undirstrika þýðingu þeirra.**

357 að tala og kennari
358 tennur og læknir
359 heldur á bakka sem
þið staðsetjið eftir
hentugleika

360 álfur

361 bófi

362 drottning

363 gestur

364 grýla

365 jólasveinn

366 keisari

367 skáti

368 snjókarl

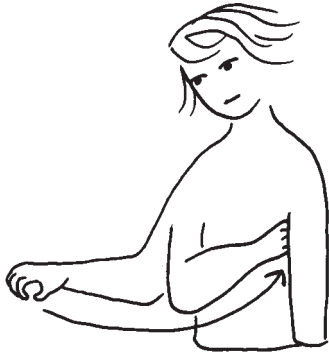

369 trúður

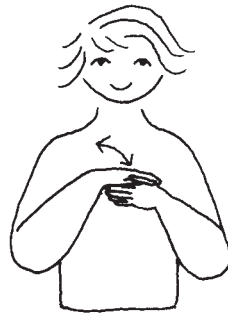

370 tröll

- 360 álfahúfa
- 365 skegg og poki, oft einfaldað með því að nota bara annað táknið
- 366 axlaskrautið
- 368 snjór og maður
- 369 tekið um rauða nefið

371 Þjófur

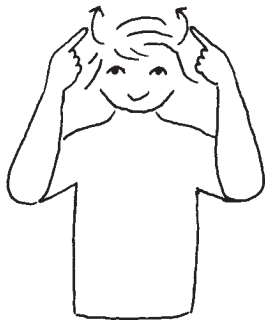
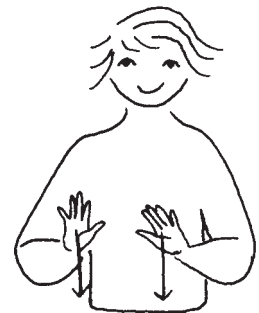
371.1 Askasleikir

371.2 Barbie

371.3 barnapía

371.4 Batman

371.5 Bjúgnakrækir

371.6 Gáttapefur

Auk þess að búa til tákn yfir fólk í nánasta umhverfi er mikilvægt að finna tákn yfir vinsælar persónur í sögum, bókum, leikritum og sjónvarpi.

- 371 stingur þýfi í handarkrikann
- 371.1 önnur höndin táknar askinn sem er opnaður og sleiktur að innan
- 371.2 hárið tekið saman
- 371.3 barn og passa
- 371.4 eyrun á grímunni

371.7 Giljagaur

371.8 Gluggagægir

371.9 Harry Potter

371.10 hjúkrunarfræðingur

371.11 indjáni

371.12 Hurðaskellir

- 371.7 *tákn yfir gil og mann sem ferðast þar um*
- 371.8 *tákn yfir glugga og að gægjast (einnig hægt að nota tákn yfir að sjá)*
- 371.10 *barmmerki hjúkrunarfræðinga*
- 371.12 *opna dyr og skella aftur*

371.13 kafari

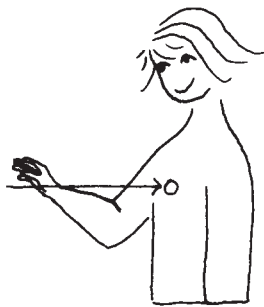
371.14 íþróttáálfurinn

371.15 Kertasníkir

371.16 Kjötkrókur

371.17 kúreki

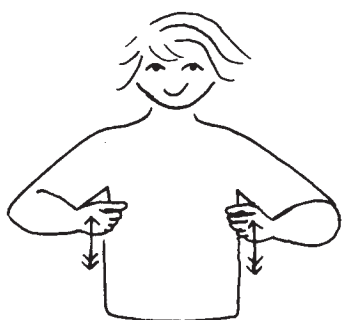
371.18 Leppalúði

371.19 Lína langsokkur

371.14 tákn yfir íþróttir
og álfur

371.18 reytt hár (gjarna nota
báðar hendur)

371.20 Pottasleikir

371.21 skáti

371.22 Skyrgámur

371.23 Solla stirða

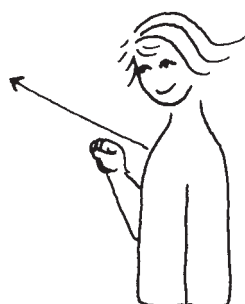
371.24 Spiderman

371.25 Stekkjastaur

371.26 Stúfur

371.27 Súperman

371.28 töframaður

371.23 útlínur hársins
371.24 köngulóarvefnum
skotið út
371.26 lítill eins og barn

371.29 þvörusleikir

*Verið óhrædd að búa til tákni
ef þarf.*

*371.29 báðar hendur
halda um þvöruna*

372 blað/pappír

373 blýantur

374 bók

375 kúlupenni/penni

376 lím

377 málning

378 ritvél

379 skæri

380 stimpill

381 strokleður

382 yddari

376 *bera lím á og festa*

Munið að börn eiga auðveldara með að gera tákn þar sem höndin snertir annan líkamshluta.

383 tölva

Gott er að setja upp veggspjöld með táknum á mismunandi stöði. Það minnir alla á að nota tákinn.

384 handmennt/saumar

385 handmennt/smíði

386 heimilisfræði

387 kristinfræði

388 landafræði

389 leikfimi

390 lestur

391 samfélagsfræði

392 skrift

393 stærðfræði

394 tónmennt

388 land og fræði
391 saman og fræði

**fræði: fingur hafðir í sundur
og greiðast í gegnum fingurna
á hinni hendinni.**

394.1 náttúrufræði

395 fataklefi

396 frímínútur

397 kennari

398 leikskóli

399 nestistími

400 reglur

401 röð

402 samverustund

403 skólabjalla

404 skóli

405 umsjónarmaður

395 tveir krepptir fingur
hengja í lófann

396 margir nota táknið
skólabjalla

397 miðlar þekkingu

398 leikur og skóli

401 önnur höndin kyrr, hin
hreyfist að líkamanum

402 oft er táknið segja frá
notað

405.1 bekkur (í skóla)

405.2 fundur

405.3 ljósritunarvél

Gott er að setja upp veggspjöld með táknum á mismunandi stadi. Það minnir alla á að nota táknin.

405.3 önnur höndin kyrr, hin táknaðar blöðin sem koma úr vélinni

406 sunnudagur

407 mánudagur

408 þriðjudagur

409 miðvikudagur

410 fimmtudagur

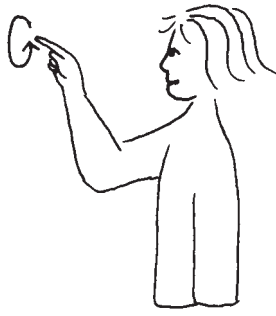

411 föstudagur

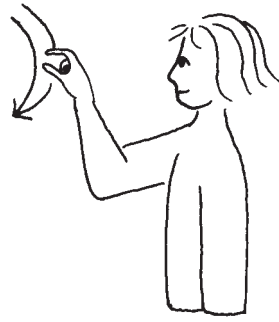

412 laugardagur

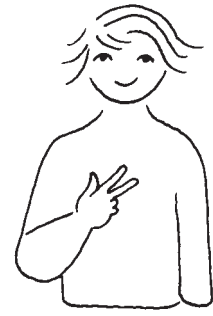
Táknin fyrir daga og mánuði eru úr táknmáli heyrnarlausra.

412.1 sunnudagur

412.2 mánudagur

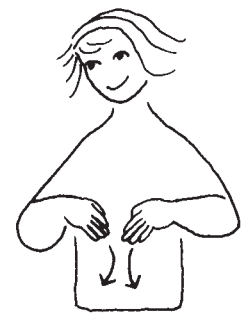
412.3 þriðjudagur

412.4 miðvikudagur

412.5 fimmtudagur

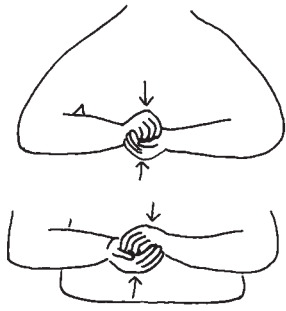
412.6 föstudagur

412.7 laugardagur

Dagarnir eru ýmist táknadir með stafrófinu, sbr. tákn 406–412 eða hugtökum/þýðingu þeirra eins og hér er sýnt. Þessi leið getur t.d hentað yngri notendum vel.

412.1 eins og sól
412.2 eins og máni
412.3 þriðji dagur vikunnar
412.4 í miðjunni
412.5 fimmti dagur vikunnar
412.6 að fasta, vera svangur
412.7 að baða sig

413 janúar

414 febrúar

415 mars

416 apríl

417 maí

418 júní

419 júlí

420 ágúst

421 september

422 október

423 nóvember

413 hnoða snjóbolta
414 nudda kalda fingur
415 snjórinn bráðnar
416 að gera gabb (1. apríl)
417 blóm
418 Jónsmessueldur
419 heitt
420 ávextir á trjánum
421 laufin falla af trjánum
422 rigning
423 þá kemur frost í jörðu

424 desember

424.1 júní

**Verið óhrædd að búa til tákni
ef þarf.**

424 eins og jólatré nema
mótað öfugt
424.1 fáni, sbr. 17. júní

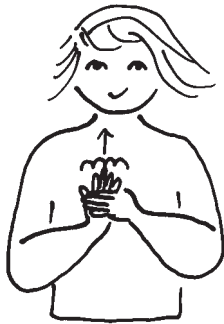
425 haust

426 sumar

427 vetur

428 vor

425 lauf að falla af trjánum

426 að vera heitt

427 að vera kalt

428 blóm

**Munið að undirstrika atkvæði
orðsins með hreyfingunni.**

429 afmæli/afmælisdagur

430 á eftir/seinna

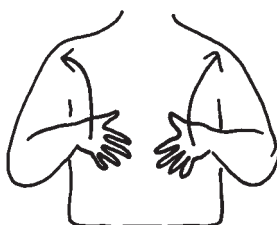
431 á morgun

432 ár

433 bolludagur

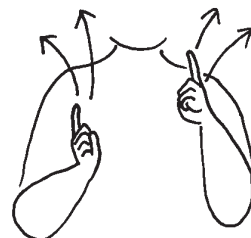
434 bráðum

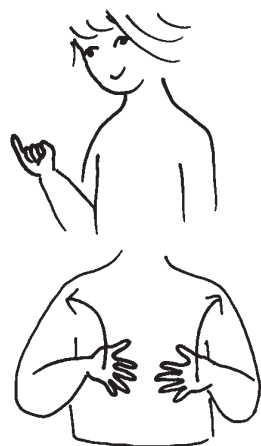
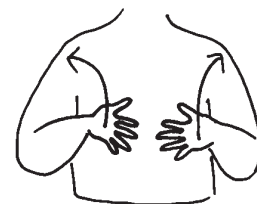
435 dagur

436 frí

437 gamlársgangur

438 í dag

439 í gær

- 433 bolla og dagur
- 434 fingurnir spila
- 436 einnig notað yfir helgi
- 437 flugeldar og dagur

440 jól

441 kvöld

442 mánuður

443 morgunn

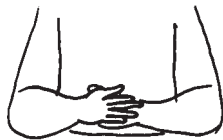
444 nótt

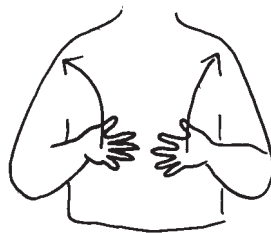
445 núna

446 páskar

447 sprengidagur

448 strax

449 sumarfrí

450 vika

443 eins og að vakna

444 líkt og dregið fyrir andlitið

447 halda um magann og dagur

451 öskudagur

451.1 aðventa

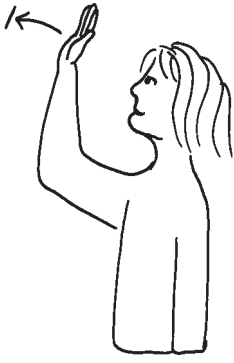
451.2 helgi

***Munið að undirstrika atkvæði
orðsins með hreyfingunni.***

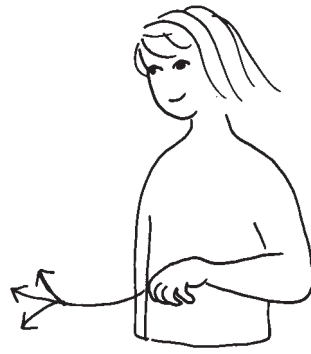
*451 vísifingur og langatöng
krækja í öxlina, hengja
öskupoka*

*451.1 aðventukrans,
4 kerti í hring*

*451.2 bókstafurinn H. Táknið
yfir frí er einnig oft
notað yfir helgi.*

452 blak

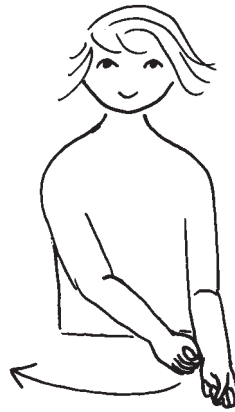
453 bocchía

454 dans

455 fótolti

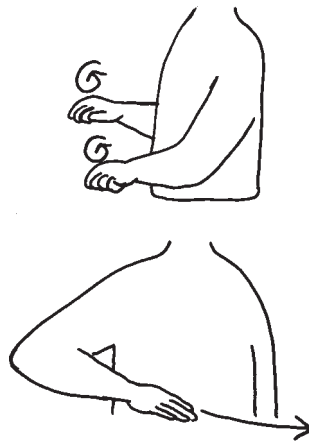
456 golf

457 handolti

458 hástökk

459 hjólabretti

460 keila

461 keppni

462 kringlukast

Íþróttatáknin eru yfirleitt einkennandi fyrir hreyfinguna í viðkomandi íþrótt.

463 kúluvarp

464 körfubolti

465 langstökk

466 leikfimi

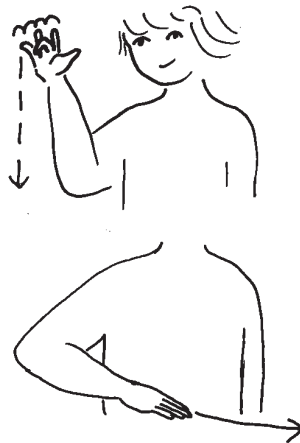
467 skautar

468 skíði

469 sleði

470 snjóbretti

471 snóker

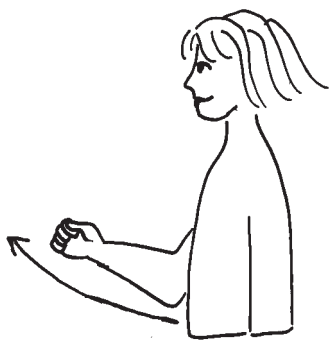

472 spjótkest

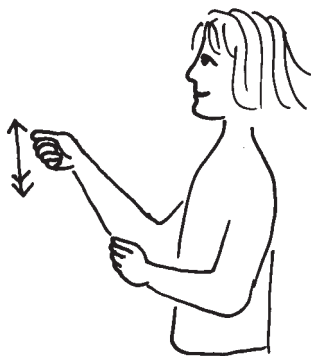

473 sund

Munið að undirstrika atkvæði orðsins með hreyfingunni.

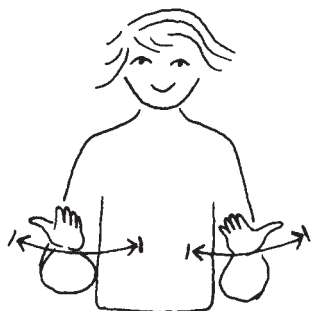
474 tennis

475 stangveiði

475.1 box

475.2 júdó

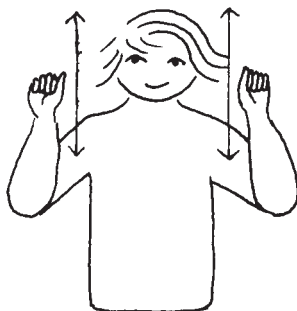
475.3 karate

475.4 lið

475.5 lóð (til að lyfta)

475.6 lyftingar

475.7 mark

**Munið að vera ekki smámuna-
söm við gerð táknanna.**

**Gott er að setja upp veggspjöld
með táknunum á mismunandi
staði. Það minnir alla á að nota
táknin.**

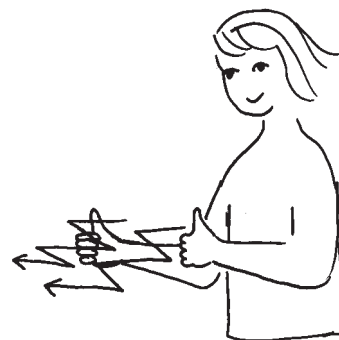
475.4 eins og bekkur (í skóla)
475.5 til að lyfta

476 bílaleikur

477 dúkkuleikur

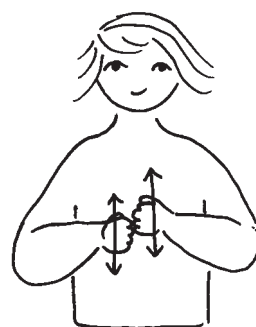
478 eltingaleikur

479 feluleikur

480 feluleikur

481 leikur

482 mömmuleikur

483 París

Verið óhrædd að búa til tákn ef þarf.

Hér eru táknin yfir leikina sýnd ósamsett. Ef ástæða þykir til má bæta tákninu leikur aftan við.

483 að kasta steini

484 ball

485 ballett

486 bío

487 ferðalag

488 gönguferð

489 kór

490 leiklist

491 partí/veisla

492 tónlist

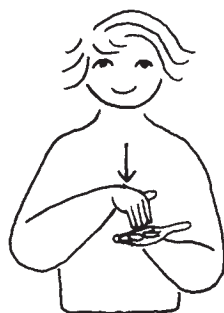

493 útilega

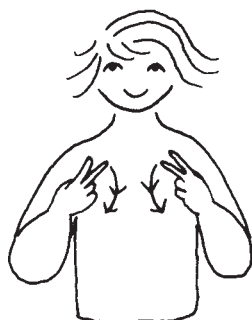
488 *vísifingur og langatöng
ganga á flötum lófanum*
490 *leikhústjaldið dregið upp
og niður*
493 *eins og tjald*

493.1 félagsmiðstöð

493.2 klúbbastarf

493.3 sjónvarpsstöð

493.4 tómstundir

*Munið að einfalda samsett
tákn ef þarf.*

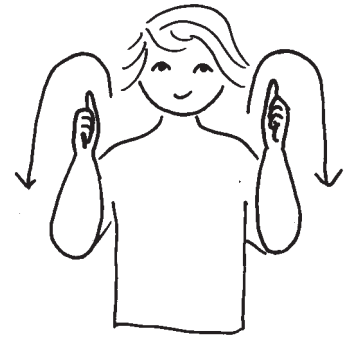
*493.2 bekkur/lið + vinna
493.3 ath. tákn yfir sjónvarp
er öðruvísi sbr. tákn
númer 160*

494 Biblía

495 bæn

496 engill

497 ferming

498 gifting

499 Guð

500 jarðarför/ að jarða

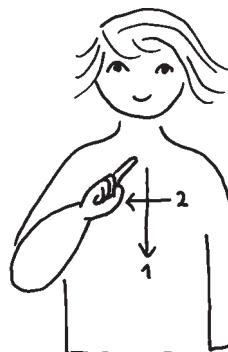
501 Jesús

502 jól

503 kirkja

504 kross

503 *einnig er hægt að bæta tákni yfir hús aftan við*

Samsett tákni er oft einfaldað með því að nota aðeins annað táknið.

505 páskar

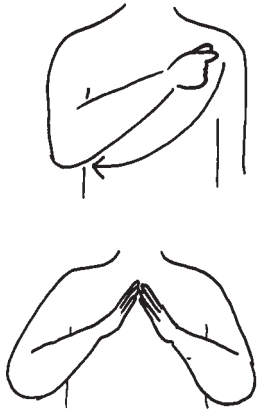

506 prestur

507 skírn

*Svipbrigði og látbragð
undirstrika táknin enn frekar
og auðvelda barninu að skilja
merkingu þeirra.*

508 alþingishús

509 apótek

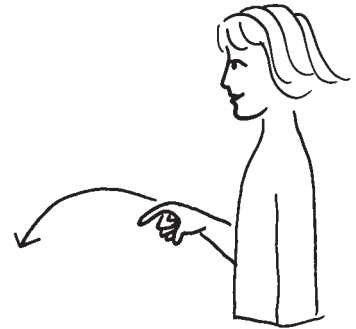
510 banki

511 kvikmyndahús

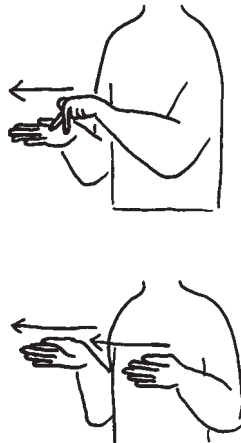
512 bókasafn

513 brú

514 búð/verslun

515 gangbraut

516 gata/vegur

517 girðing

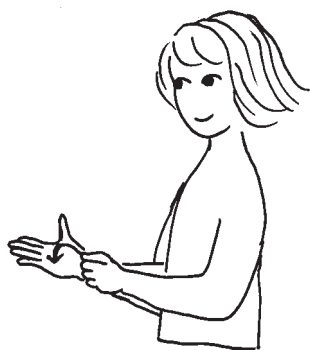
518 heima/heimili

509 *pillur látmar í box*

512 *bók og raða í hillur*

517 *báðar hendur færast jafnt til hliðar*

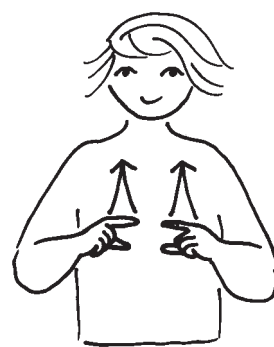
518 *þakið sem myndar skjól*

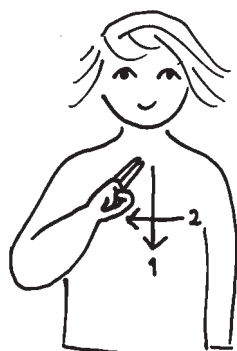
519 hótel

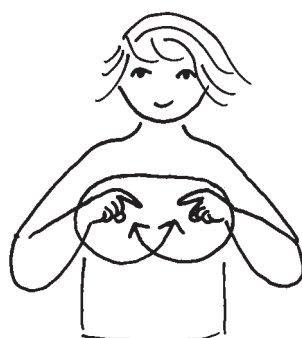
520 hús

521 höll

522 kirkja

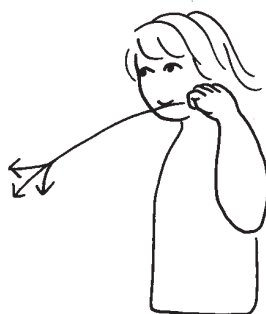
523 Kringlan

524 leikhús

525 leikskóli

526 miðbær/fara í bæinn

527 Perlan

528 pósthús

529 ráðhús

519 lykill hengdur á krók
 522 einnig er hægt að bæta tákni yfir hús aftan við
 524 leikhústjald dregið upp og niður
 526 höndin hreyfist fram og opnast um leið með fingur dálítið kreppta – táknað kjarnann

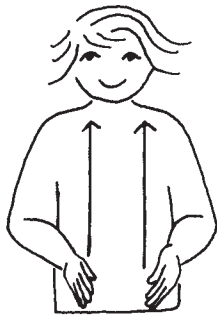
530 sjúkrahús

531 skóli

532 umferðarljós

532.1 blokk

532.2 eldhús

532.3 fangelsi

532.4 húsdýragarðurinn

Munið að einfalda og laga táknin að hverju barni ef með þarf.

Leikið með eftirhermur. Fáiið barnið til að herma eftir einföldum hreyfingum.

532.5 kaffihús

530 veikur og hús

532.2 sbr. hellur á eldavél

532.4 hús + dýr

532.5 kaffi + hús.

Ath. annað tákn yfir kaffi
sbr. númer 241

532.6 matsölustaður

532.7 skammtímavistun

532.8 Smáralind

532.9 stofa

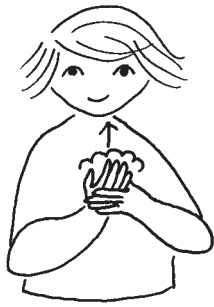

532.10 tívolí

532.7 heimagert tákn, gert af notendum

532.9 hægri höndin hreyfist út frá vinstri öxl, fínn staður

532.10 parísarhjól

533 blóm

534 dalur

535 eldur

536 fjall

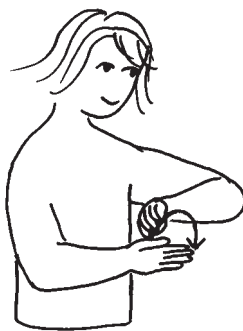
537 fjara

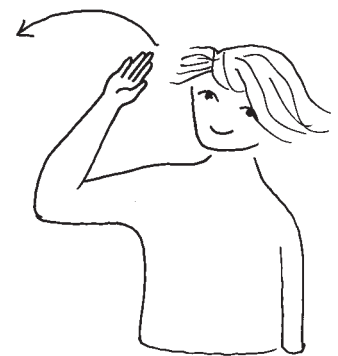
538 foss

539 gras

540 hellir

541 himinn

542 hóll

543 jólatré

537 sandur og vík

Byrjið á táknum sem tengjast umhverfi barnsins og daglegu lífi þess.

544 land

545 laufblað

546 lækur

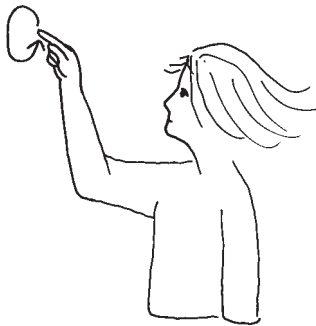
547 sjór

548 skógur

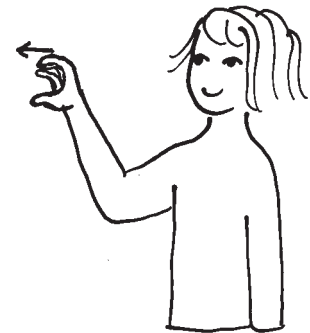
549 ský

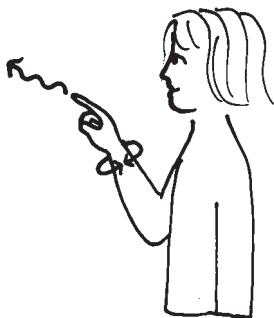
550 sól

551 steinn

552 stjarna

553 sveit

554 tré

551 *hnúunum slegið saman*
553 *táknar líka ferðalag*

555 tungl

555.1 heimur

555.2 Ísland

555.3 staður

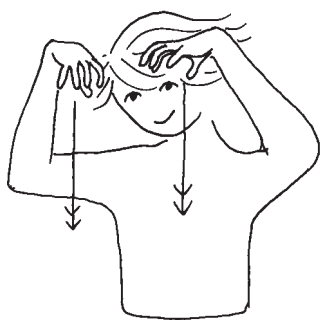

555.4 útlönd

Börn tala barnamál í táknum eins og þau gera með orðum. Það er ekki æskilegt að leiðrétta táknin heldur vera góð fyrirmynd og gera táknið skýr og greinileg.

555.1 sbr. jörð

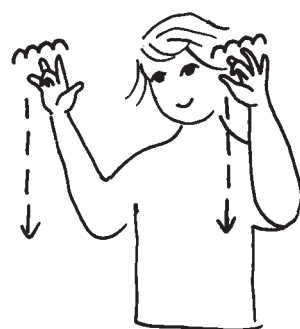
555.2 ath. táknið er myndað á hökunni

556 rigning

557 ský

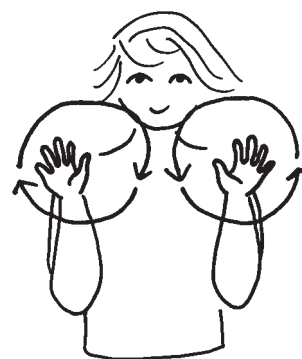
558 snjór

559 sól

560 vindur

561 þoka

561.1 elding

561.2 rok

*Sum tákn er hægt að gera
ýmist með annarri hendi
eða báðum.*

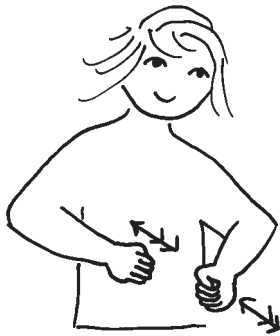
562 borvél

563 garn/tvinni

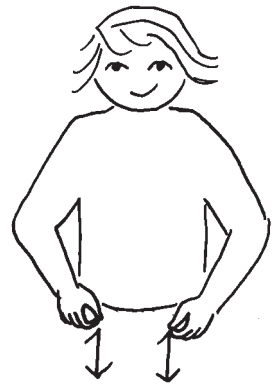
564 hamar

565 hefill

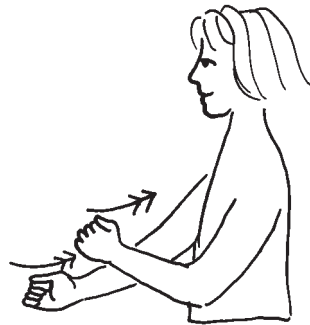
566 heklunál

567 hjólbörur

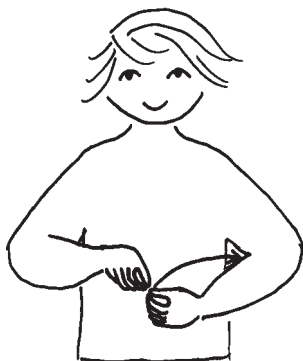
568 hlustunarpípa

569 hrífa

570 kústur/sópur

571 málband

572 málning

567 *eins og börurnar séu
teknar upp og þeim ýtt
áfram*

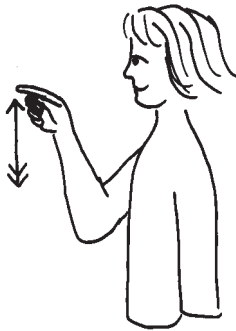
573 nagli

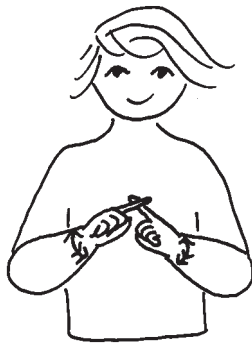
574 naglbítur

575 nál/títuprjónn

576 pensill

577 prjónar

578 ruslatunna

579 saumavél

580 skófla

581 skrufjárn/skrúfur

582 skæri

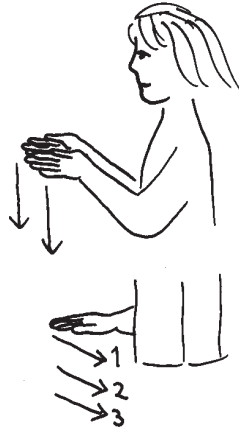
583 slanga/garðslanga

578 *hellu úr stórru tunnu*

583 *sprauta úr slöngu*

584 sláttuvél

585 stigi

586 sög

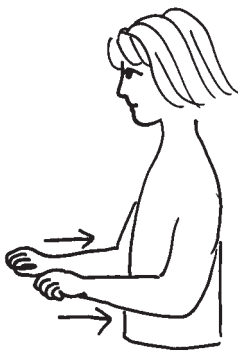
587 töng/skrúflykill

588 tommustokkur

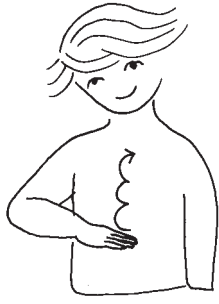
589 trjáklippur

590 vefur

Gott er að setja upp veggspjöld með táknunum á mismunandi stöði. Það minnir alla á að nota táknin.

586 önnur höndin heldur um sögina og sagar í spýtu

591 aldur/hvað ertu gamall

592 bensín

593 fáni

594 fréttir

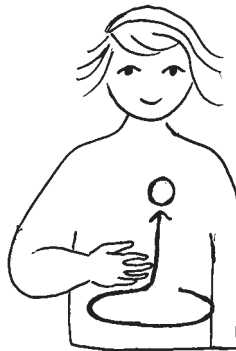
595 kassi

596 peli

597 plástur

598 poki

599 snuð

600 tjald

592 slangan á bensíndælunni dregin fram

593 flagg sem blaktir í vindinum

598 höndin fer í hálfhring, tekur utan um pokann og lyftist um leið

Munið að undirstrika atkvæði orðsins með hreyfingunni.

600.1 bankur

600.2 blóð

600.3 blæðingar

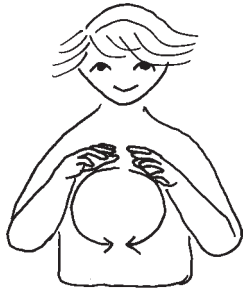
600.4 minnislisti

600.5 ævintýri

Verið óhrædd að búa til tákni ef þarf.

600.1 setja pening í banku
600.3 önnur höndin kyrr, hin hreyfist fram og til baka
600.4 muna + listi

601 allir/allt

602 búið

603 búið

604 eins

605 ekki/enginn/ekkert

606 fremstur

607 fyrir aftan

608 fyrir framan

609 hvað/hver/af hverju

610 í/ofan í

611 já

- 602 undirstrikar á mjög ákveðinn hátt að athöfn er lokið
- 603 oftast byrjað að kenna þetta tákn
- 604 táknar líka bróður og systur, systkini
- 605 einnig má nota báðar hendur

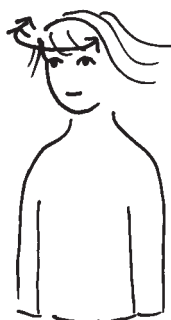
612 líka

613 margir/mikið

614 milli

615 nei

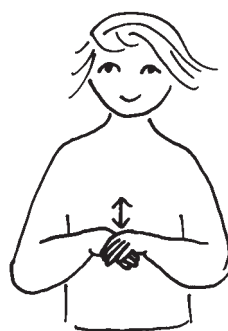
616 ofan á/upp á

617 og

618 síðastur

619 takk

620 takk

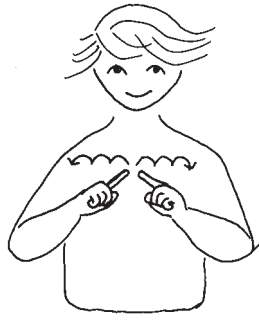
621 undir

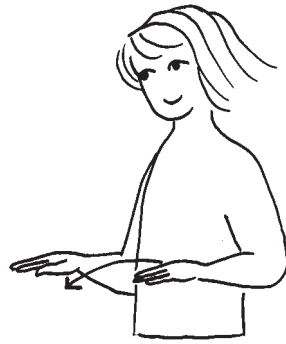
622 yfir

614 lófinn snýr á hlið
618 tekið um eða bent á
litla fingur

Þegar byrjað er að nota spurnarorð nægir oftast að nota eitt tákn fyrir öll spurnarorðin sbr. hvað, hver og af hverju númer 609. Í þessum kafla er að finna aðgreind tákn yfir spurnarorðin.

623 ýmislegt

624 við hliðina á

624.1 að

624.2 af hverju

624.3 aftur

624.4 eða

624.5 hvað

624.6 hvar

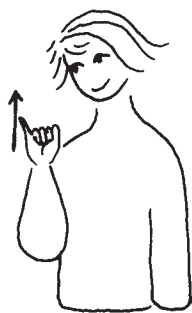

624.7 hver

624.8 hvernig

623 *fingurnir hreyfast*
624 *önnur höndin færð að hinni*

624.9 í

624.10 með

624.9 eins og bókstafurinn Í

Þegar byrjað er að nota spurnarorð nægir oftast að nota eitt tákn fyrir öll spurnarorðin sbr. hvað, hver og af hverju númer 609. Í þessum kafla er að finna aðgreind tákn yfir spurnarorðin.

625 appelsínugulur

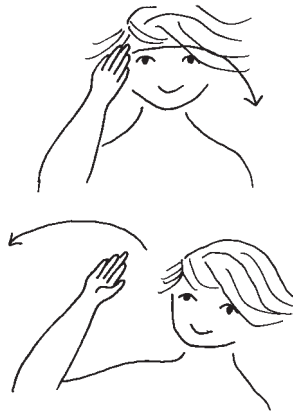
626 bleikur

627 blár

628 brúnn

629 dökkblár

630 fjólublár

631 grár

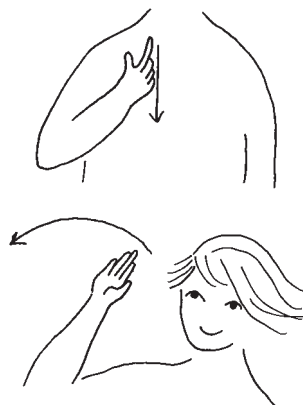
632 grænn

633 gulur

634 hvítur

635 ljósblár

- 625 *táknuð appelsína, einnig má bæta táknuinu yfir gult aftan við*
- 626 *rjóður vangi*
- 627 *himinninn*
- 628 *moldin eða litirnir hræðir saman*
- 630 *baugar við auga*
- 631 *gæsa húð*
- 632 *slá gras*
- 633 *pressa sítrónu*
- 634 *flibbi*

636 rauður

637 svartur

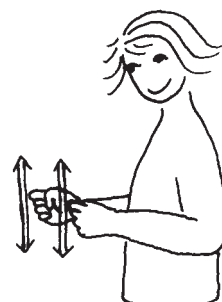
637.1 glimmer

637.2 gull

637.3 litur (á litinn)

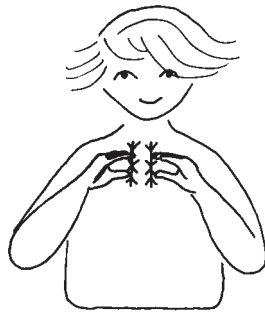

637.4 silfur

636 munnur
637 nótt
637.1 stirnir á það
637.2 sbr. gullhringur
637.3 eins og verið sé að skoða
litinn á plaggi sem tekið
er upp

638 bilaður/brotinn/ónýtur

639 blautur

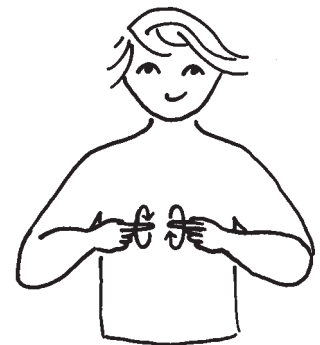
640 duglegur

641 erfiður

642 fallegur/fínn

643 fljótur

644 frekur

645 frægur

646 fullur

647 gamall

648 gaman/skemmtilegt

639 eins og að kreista blautan svamp

644 einnig notað yfir óþekkur

647 hrukkur

Munið að nota svipbrigði með táknum til að undirstrika þýðingu þeirra.

649 glaður/ánægður

650 glaður/ánægður

651 góður

652 harður

653 hálfur

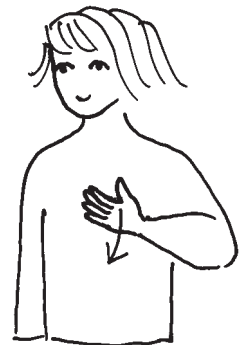
654 heitur

655 hissa

656 hollur

657 hreinn

658 hræddur

659 kaldur

652 snögg hreyfing
 654 eins og blásið sé á fingur-
 gómana einnig hægt að
 nota tákn nr. 426 (sumar)
 656 slá sér á brjóst
 659 eins og höndin skjálfi úr
 kulda einnig hægt að nota
 tákn nr. 427 (vetur)

660 latur/preyttur

661 leiðinlegur

662 leiður/dapurur

663 léttur

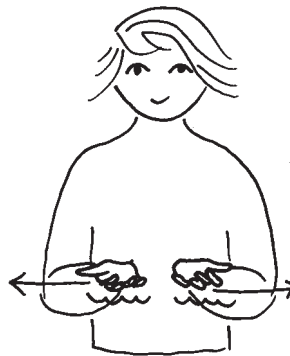
664 lítill

665 lítill

666 ljótur

667 margir

668 meira

669 mjúkur/linur

670 nýr

667 *fingurnir spila um leið og
hendurnar hreyfast út til
hliðar*

668 *eins og yfirborð hækki*

671 óþekkur

672 reiður/vondur

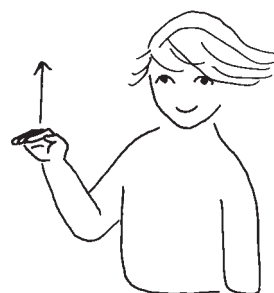
673 réttur

674 saddur

675 stór

676 stór

677 svangur

678 veikur

679 þungur

680 þurr

681 þyrstur

682 ungur

682.1 aumur

682.2 bragðgott

682.3 feitur

682.4 frábært

682.5 fyndinn

682.6 hljótt

682.7 hættulegt

682.8 kjánalegur

682.9 langt frá

Munið að undirstrika atkvæði orðsins með hreyfingunni.

Gott er að setja upp veggspjöld með táknum á mismunandi stöðum. Það minnir alla á að nota táknið.

682.10 lengi

682.11 mjór

682.12 ófrísk

682.13 ógeðslegur

682.14 óhreinn

682.15 rólegt

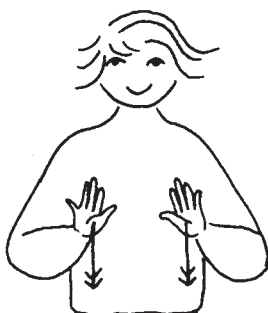
682.16 ruglaður

682.17 spenntur

682.18 sterkur

682.19 stilltur

682.20 tilbúinn

682.10 hreyfingin er mjög hæg
 682.13 eins og að æla
 682.14 gert með krepptum
 hnefa
 682.15 mjög hæg hreyfing

683 baða

684 baka

685 banna

686 bíða

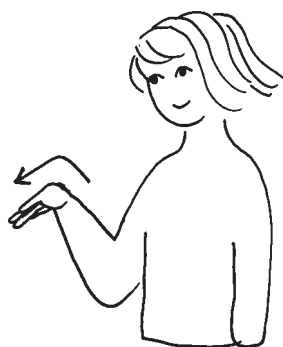
687 borða

688 borga

689 brosa

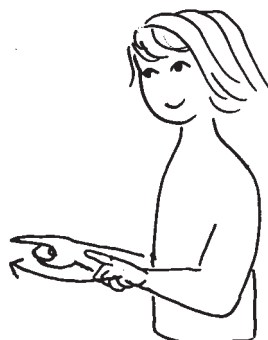
690 búa/eiga heima

691 búa til

692 byggja

693 byrja

688 leggja peninga í lófann
690 þakið sem myndar skjól
693 vísifingur saman, síðan hreyfist önnur höndin áfram

Munið að sama tákn gildir oft fyrir orð með tengda merkingu t.d. bíll og keyra, stóll og sitja.

694 dansa

695 detta

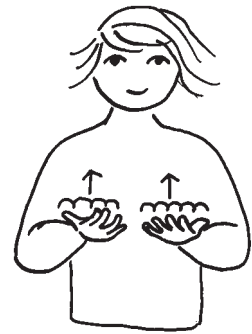
696 deyja

697 drekka

698 eiga

699 elda/sjóða

700 elda/sjóða

701 elska

702 fara

703 fela

704 fela

Munið að ýkja muninn á táknum sem eru lík.

705 fljúga

706 fljúga

707 ganga

708 gefa

709 gera/vinna

710 geta

711 geyma

712 gjörðu svo vel

713 gleyma

714 gráta

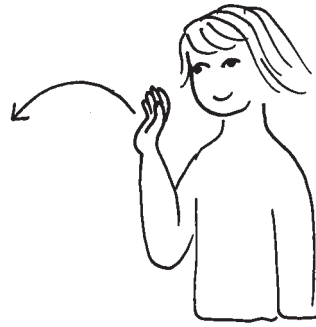
715 greiða sér

710 eins og að vita

Gefa og gráta eru ýmist gerð með annarri hendi eða báðum.

716 heimsækja

717 henda/kasta

718 heita

719 heyra

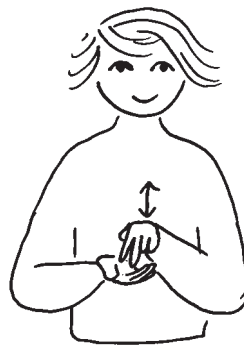
720 hjálpa

721 hjóla

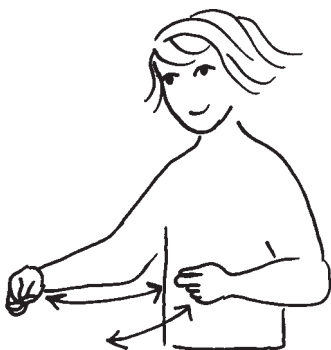
722 hlaupa

726 keyra

724 hósta

725 kaupa

720 líkt og að rétta
hjálparrhönd

721 eins og haldið sé um
fótstig á hjóli, hjólað með
höndunum

725 borga og taka við

727 klifra

728 klippa

729 klæða úr

730 koma

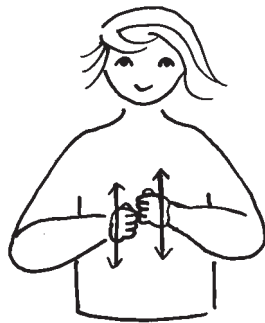
731 kubba

732 kúka

733 kyssa

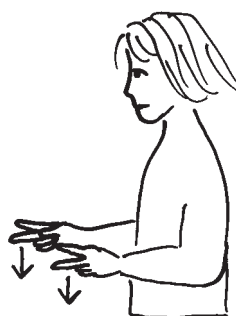
734 leika (sér)

735 leira

736 lesa

737 liggja

735 má einnig gera með báðum höndum

736 stundum er táknið að sjá notað fyrir að lesa eða skoða bók

738 lita/teikna

739 líma

740 loka

741 læðast

742 læra

743 mála

744 meiða sig

745 missa

746 moka

747 muna

748 ná í/sækja/taka

739 lím borið á og fest
744 fingur hreyfast við sárið
745 snögg hreyfing

749 opna

750 pissa

751 prjóna

752 púsla

753 ráða

754 renna

755 reykja

756 rífast

757 róla

758 sauma

759 segja frá/tala saman

752 *litlum bitum raðað saman*

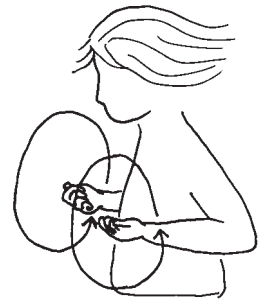
753 *ákveðin hreyfing*

760 sigra/vinna

761 sofa

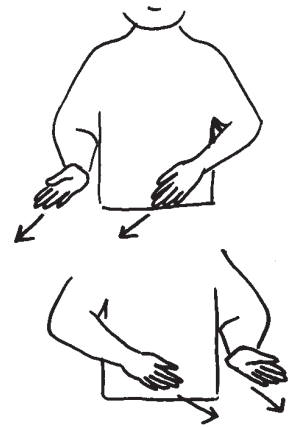
762 sippa

763 sitja

764 sjá/horfa

765 skauta

766 skemma/eyðileggja

767 skipta

768 skíða

769 skrifa

770 sparka

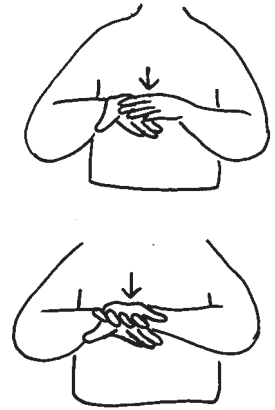
770 oft er sparkað með fætinum

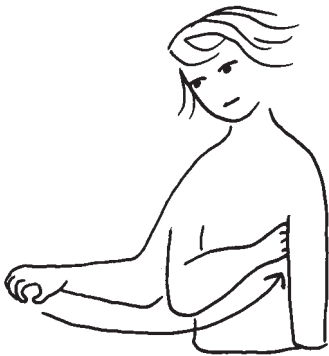
771 spila

772 standa

773 steikja

774 stela

775 stríða

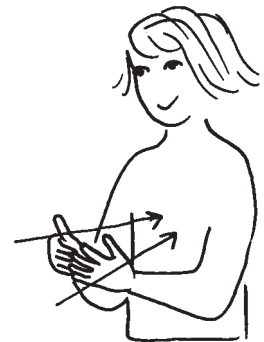
776 synda

777 syngja

778 tala

779 taka saman

780 telja

781 ýta

771 líkt og að stokka
spilastokk

773 öðrum lófanum snúið
á hinum

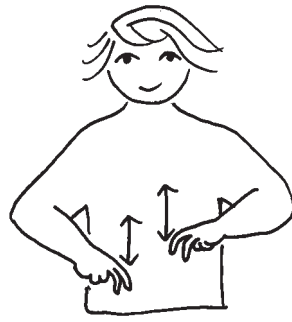
774 þýfi stungið í
handarkrikann

775 stundum er táknið fyrir
apríl notað

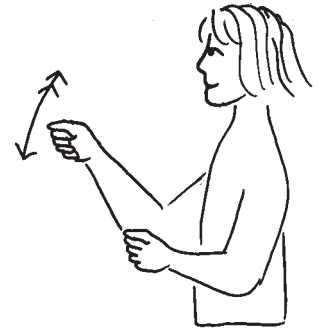
779 sópa að sér hlutum

782 vakna

783 vega salt

784 veiða

785 velja

786 vera

787 vilja

788 vita

789 þurrka

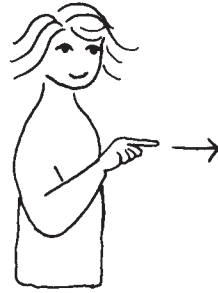
790 þvo sér

783 vísifingur og langatöng
tákna fætur á þeim sem er
að vega, til einföldunar
geta lófarnir verið flatir

785 þumall og vísifingur
draga að sér það sem
valið er

790.1 banka

790.2 benda

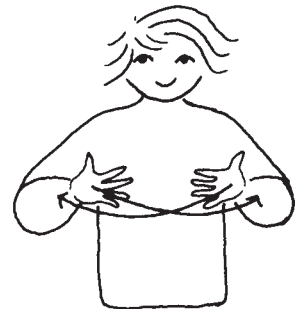
790.3 bíta

790.4 búa um rúm

790.5 dreyma

790.6 faðma

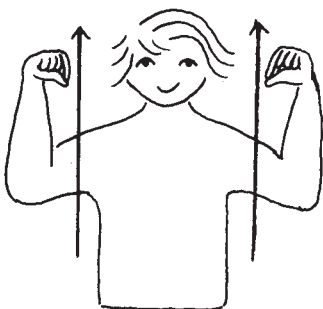
790.7 flauta

790.8 geta

790.9 halda (eitthvað)

790.10 hengja upp

790.11 hlæja

790.4 breiða yfir
 790.6 taka utan um
 790.8 sjá einnig táknið geta
 sbr. vita númer 788
 790.10 hengja föt á snúru

790.12 hugga

790.13 hvísla

790.14 kalla

790.15 klappa saman lófunum

790.16 klóra

790.17 langa (í eitthvað)

790.18 leggja á borð

790.19 lemja

790.20 óska

790.21 passa sig

790.22 plata

790.12 önnur höndin kyrr
eins og barn í fangi,
hinni höndinni
strokið yfir kollinn
á barninu
790.22 einnig hægt að nota
táknið yfir apríl

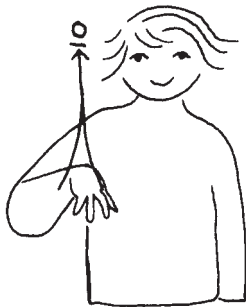
790.23 rífa

790.24 rusla til

790.25 skúra

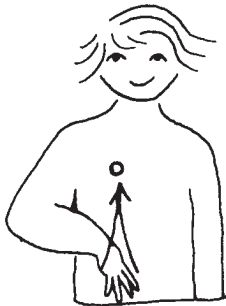
790.26 slökkva (ljós)

790.27 sprauta

790.28 stoppa

790.29 sturta niður

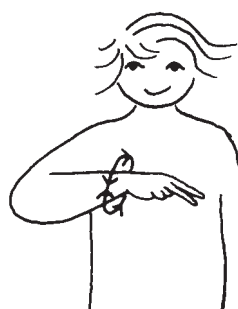
790.30 sulla

790.31 toga

790.32 vaska upp

790.33 velta (sér)

790.23 önnur höndin er kyrr
 790.28 sjá einnig stoppa
 sbr. bíða númer 686
 790.32 önnur höndin kyrr,
 hin táknar burstann
 sem hreyfist í hring
 790.33 höndin snýst
 um úlnliðinn

790.34 vera

790.35 vinda

790.36 þefa

790.37 æfa

791.1 auga

791.2 augabrúnir

791.3 eyra

791.4 fléttur

791.5 freknur

791.6 gosbrunnur (í hári)

791.7 haka

791.8 háls

791.9 hár

791.10 hökuskarð

791.11 kinn

Auk viðeigandi notkunar geta táknið í þessum kafla komið að góðum notum þegar táknuð skulu mannanöfn.

791.12 krullur

791.13 munnur

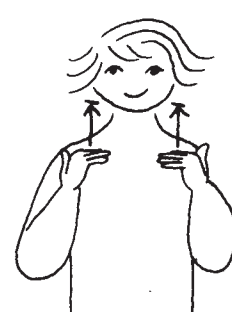
791.14 nef

791.15 sítt hár

791.16 spékoppar

791.17 stutt hár

791.18 tagl

791.19 tennur

*Auk viðeigandi notkunar geta
táknin í þessum kafla komið
að góðum notum þegar
táknun skulu mannanöfn.*

*791.18 hárið tekið saman
í tagl*

792.1 afsakið

792.2 allt í lagi

792.3 bless

792.4 ég veit það ekki

792.5 fyrirgefðu

792.6 gangi þér vel

792.7 gefðu mér fimm

792.8 gerðu það

792.2 *berid saman*
allt í lagi og ókei
792.5 *hæg hreyfing*
792.8 *mjög hæg hreyfing*

792.9 gjörið þið svo vel

792.10 gleðileg jól

792.11 gleðilegt

nýtt

ár

takk fyrir

það gamla

792.12 gott kvöld

Í þessum kafla eru nokkur dæmi um hvernig tákna má algeng orðasambönd. Munið að oft þarf að laga útfærsluna að hverjum og einum og lengri táknaþættingar má gjarna að stytta.

792.13 góða helgi

792.14 góða nótt

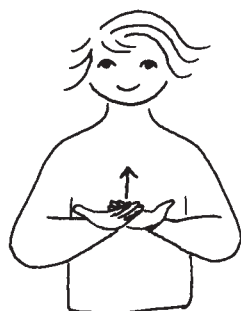
792.15 góðan dag

Í þessum kafla eru nokkur dæmi um hvernig tákna má algeng orðasambönd. Munið að oft þarf að laga útfærsluna að hverjum og einum og lengri tákna­samsetningar má gjarna að stytta.

792.13 stafurinn H táknar helgi. Einnig má nota táknið frí númer 436

792.16 guð hjálpi þér

792.17 halló

792.18 hvað segirðu gott?

792.19 láttu mig vera

792.20 ókei

792.21 til hamingju

792.22 velkomin

792.16 oftast nauðsynlegt að stytta þetta niður í eitt eða tvö tákni
 792.18 sama og hvað segirðu eða hvað er að fréttu
 792.20 berið saman ókei og allt í lagi

792.23 verði þér að góðu

792.24 viltu vera með mér

Í þessum kafla eru nokkur dæmi um hvernig tákna má algeng orðasambönd. Munið að oft þarf að laga útfærsluna að hverjum og einum og lengri tákna­samsetningar má gjarna að stytta.

792.24 þú + saman

Tákn með tali 2

Tákn með tali 2 er endurskoðuð útgáfa af orðabókinni Tákn með tali sem kom út hjá Námsgagnastofnun 1998. Í **Tákn með tali 2** hafa bæst við 274 tákn, táknin eru því samtals 1064.

Tákn með tali 2 er einkum ætluð fagfólki, foreldrum og fjölskyldum fleirra sem hagnýta sér TMT, tjáskiptaaðferð sem notuð er til málörvunar og tjáskipta fyrir heyrandi fólk, aðallega börn, með málþroskaröskun. Bókin nýtist einnig öðrum sem hafa áhuga á að kynna sér óhefðbundnar tjáskiptaleiðir. Hún er eins konar uppláttarrit þar sem fletta má upp einstökum táknum, sjá myndun þeirra, og nálgast frekari upplýsingar um TMT.

Táknin eru einnig gefin út í stafrænu formi á geisladiski.

Höfundar efnisins eru:
Sigrún Grendal talmeinafræðingur og
Björk Alfreðsdóttir leikskólakennari.
Sigurborg Sigurðardóttir sérkennari teiknaði táknin.